

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O ZAŠTITI ZRAKA

Zagreb, listopad 2011.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O ZAŠTITI ZRAKA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom određuju nadležnost i odgovornost za zaštitu zraka i ozonskog sloja, ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu klimatskim promjenama, planski dokumenti, praćenje i procjenjivanje kvalitete zraka, mjere za sprječavanje i smanjivanje onečišćavanja zraka, izvještavanje o kvaliteti zraka i razmjeni podataka, djelatnost praćenja kvalitete zraka i emisija u zrak, tvari koje oštećuju ozonski sloj i fluorirani staklenički plinovi, praćenje emisija stakleničkih plinova i mjere za ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama,, informacijski sustav zaštite zraka, financiranje zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama, upravni i inspeksijski nadzor.

Članak 2.

(1) Ovaj Zakon sadrži odredbe koje su u skladu sa sljedećim aktima Europske unije:

- Direktiva 2008/50/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o kvaliteti okolnog zraka i čistijem zraku za Europu (SL L 152, 11.6.2008.),
- Direktiva 2004/107/EZ Europskog parlamenta i Vijeća koja se odnosi na arsen, kadmij, živu, nikal i policikličke aromatske ugljikovodike u vanjskom zraku (SL L 23, 26.1.2005.),
- Direktiva Vijeća 2001/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o nacionalnim vršnim emisijama za određene (pojedine) onečišćujuće tvari (SL L 309, 27.11.2001.),
- Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća kojom se utvrđuje shema za trgovanje kvotama emisije stakleničkih plinova unutar Zajednice i kojom se izmjenjuje i dopunjuje Direktiva Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003.),
- Direktiva 2004/101/EZ Europskog parlamenta i Vijeća kojom se dopunjuje Direktiva 2003/87/EZ kojom se utvrđuje shema za trgovanje kvotama emisije stakleničkih plinova unutar Zajednice, vezano za projektne mehanizme Kyotskog protokola (SL L 338, 13.11.2004.),
- Direktiva 2008/101/EZ Europskog parlamenta i Vijeća kojom se izmjenjuje i dopunjuje Direktiva 2003/87/EZ kako bi se zrakoplovne aktivnosti uključile u sustav trgovanja kvotama emisijama stakleničkih plinova unutar Zajednice (SL L 8, 13.1.2009.),
- Direktiva 2009/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća kojom se izmjenjuje i dopunjuje Direktiva 2003/87/EZ kako bi se unaprijedio i proširio sustav trgovanja emisijskim jedinicama Zajednice (SL L 140, 5.6.2009.),
- Direktiva 2009/30/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o izmjenama i dopunama Direktive 98/70/EZ u pogledu specifikacije benzina i dizelskih goriva i plinskog ulja i uvođenju mehanizma praćenja i smanjenja emisija stakleničkih plinova i izmjenama i dopunama Direktive Vijeća 1999/32/EZ u pogledu specifikacije goriva koje koriste plovila za unutarnju plovidbu i ukidanju Direktive 93/12/EEZ (SL L 140, 5.6.2009.),
- Odluka br. 406/2009/EZ Europskog parlamenta i Vijeća s ciljem država članica da smanje svoje emisije stakleničkih plinova kako bi ispunile obveze Zajednice za smanjenje emisija stakleničkih plinova do 2020. (SL L 140, 5.6.2009.),

- Odluka Komisije 2011/278/EZ o utvrđivanju prijelaznih pravila na razini Zajednice o usklađenoj besplatnoj dodjeli emisijskih jedinica sukladno članku 10.a Direktive 2003/87/EZ (SL L 130, 17.5.2011.),
- Uredba (EZ) br. 1005/2009 Europskog parlamenta i Vijeća o tvarima koje oštećuju ozonski sloj (SL L 286, 31.10.2009.),
- Uredba (EZ) br. 842/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o određenim fluoriranim stakleničkim plinovima (SL L 161, 14.6.2006.).

(2) Ovim Zakonom utvrđuje se okvir za provedbu sljedećih akata Europske unije:

- Odluka Vijeća 97/101/EZ kojom se uspostavlja uzajamna razmjena informacija i podataka dobivenih od mreža i pojedinačnih postaja koje mjere onečišćenost zraka među državama članicama (SL L 35, 5.2.1997.),
- Odluka Vijeća 2001/752/EZ kojom se mijenjaju dodaci Odluke Vijeća 97/101/EZ (SL L 282, 26.10.2001.),
- Odluka Komisije 2004/224/EZ kojom se propisuju postupci za dostavljanje informacija o planovima ili programima koji se zahtijevaju prema Direktivi 96/62/EC u odnosu na granične vrijednosti za određene onečišćujuće tvari u vanjskom zraku (SL L 68, 6.3.2004.),
- Odluka Vijeća 2004/461/EZ kojom se propisuje upitnik za dostavljanje godišnjeg izvješća o procjeni kakvoće zraka prema Direktivi Vijeća 96/62/EZ i 1999/30/EZ te prema direktivama 2000/69/EZ i 2002/3/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (zamijenila Odluku 2001/839/EZ) (SL L 156, 30.4.2004.),
- Odluka br. 280/2004/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o mehanizmu za praćenje emisija stakleničkih plinova u Zajednici i za provedbu Kyotskog protokola (SL L 49, 19.2.2004.),
- Uredba Komisije (EU) br. 1031/2010 o rasporedu, upravljanju i drugim aspektima dražbi kvota emisija stakleničkih plinova prema Direktivi 2003/87/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća o uspostavi sustava trgovanja kvotama emisija stakleničkih plinova unutar Zajednice (SL L 302, 18.11.2010.),
- Odluka Komisije 2007/589/EZ kojom se donose upute za praćenje i izvješćivanje o emisijama stakleničkih plinova sukladno Direktivi 2003/87/EZ, kako je zadnje izmijenjena i dopunjena Odlukom Komisije 2011/540/EU (SL L 229, 31.8.2007.).

Članak 3.

(1) Zaštita i poboljšanje kvalitete zraka i ozonskog sloja, ublažavanje klimatskih promjena i prilagodba klimatskim promjenama, u cilju održivog razvitka, temelji se na načelima zaštite okoliša određenim Zakonom o zaštiti okoliša i zahtjevima međunarodnog prava i pravne stečevine Europske unije.

(2) U zaštiti i poboljšanju kvalitete zraka i ozonskog sloja, ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi klimatskim promjenama primjenjuju se i odredbe Zakona o zaštiti okoliša i drugih propisa, osim ako je ovim Zakonom propisano drukčije.

(3) Zaštita zraka od onečišćivanja uzrokovanih radioaktivnim tvarima, tehnološkim nesrećama i elementarnim nepogodama uređuje se posebnim zakonima.

Članak 4.

Mjere koje se poduzimaju u cilju zaštite i poboljšanja kvalitete zraka i ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama ne smiju ugroziti

ostale sastavnice okoliša, kvalitetu življenja sadašnjih i budućih naraštaja, te ne smiju biti u suprotnosti s propisima u područjima zaštite na radu i zaštite zdravlja ljudi.

Članak 5.

Mjere zaštite i poboljšanja kvalitete zraka i ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama određuju se u cilju:

- izbjegavanja, sprječavanja ili smanjenja štetnih posljedica po ljudsko zdravlje, kvalitetu življenja i okoliš u cjelini,
- uspostave, održavanja i unaprjeđivanja cjelovitog sustava upravljanja kvalitetom zraka na teritoriju Republike Hrvatske,
- očuvanja kvalitete zraka ako je zrak čist ili neznatno onečišćen, te poboljšavanje kvalitete zraka u slučajevima onečišćenosti,
- procjene kvalitete zraka i pribavljanja odgovarajućih podataka o kvaliteti zraka na temelju standardiziranih metoda i mjerila koji se primjenjuju na području Europske unije,
- sprječavanja i smanjivanja onečišćivanja koja utječu na ozonski sloj i klimatske promjene,
- korištenja učinkovitijih tehnologija s obzirom na potrošnju energije te poticanja uporabe obnovljivih izvora energije,
- osiguravanja dostupnosti javnosti informacija o kvaliteti zraka, emisijama stakleničkih plinova i potrošnji tvari koje oštećuju ozonski sloj,
- izvršenja obveza preuzetih međunarodnim ugovorima i sporazumima kojih je Republika Hrvatska stranka, te sudjelovanje u međunarodnoj suradnji u području zaštite zraka, ozonskog sloja i ublažavanja klimatskih promjena.

Članak 6.

(1) Učinkovitost zaštite i poboljšanja kvalitete zraka i ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama osiguravaju Hrvatski sabor i Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vlada) te predstavnička i izvršna tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave unutar svoje i ovim Zakonom određene nadležnosti.

(2) Upravne i stručne poslove zaštite i poboljšanja kvalitete zraka i ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama te provedbu mjera zaštite i poboljšanja kvalitete zraka i ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama provode i osiguravaju središnja tijela državne uprave, upravna tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave nadležna za obavljanje poslova zaštite okoliša te druge pravne osobe koje imaju javne ovlasti.

(3) Procjenu kvalitete zraka provodi središnje tijelo državne uprave nadležno za zaštitu okoliša (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

(4) Praćenje kvalitete zraka, praćenje emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora, provjeru ispravnosti mjernog sustava za kontinuirano mjerenje emisija iz nepokretnih izvora te praćenje kvalitete proizvoda obavljaju pravne osobe – ispitni laboratoriji.

(5) Usklađivanje programa osiguranja kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka provode referentni laboratoriji.

(6) Informacijski sustav zaštite zraka vodi Agencija za zaštitu okoliša (u daljnjem tekstu: Agencija).

(7) Građani, kao pojedinci i/ili organizirani radi zaštite zraka i ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama u strukovne udruge i udruge, pridonose ostvarivanju ciljeva zaštite i poboljšanja kvalitete zraka i ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama te provedbu učinkovite zaštite i poboljšanja kvalitete zraka.

Članak 7.

(1) Način rada u tijelima jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravnim osobama koje imaju javne ovlasti u vezi s provedbom ovoga Zakona propisuje ministar nadležan za poslove zaštite okoliša (u daljnjem tekstu: ministar) naputkom.

(2) Za potrebe izrade prijedloga nacionalnih planova, nacionalnih programa, nacionalnih izvješća i nacрта prijedloga provedbenih propisa koje prema ovom Zakonu donosi Vlada i izrade provedbenih propisa koje prema ovom Zakonu donosi ministar, odluku o osnivanju stručnog povjerenstva donosi ministar.

Članak 8.

Pojmovi koji se koriste u ovom Zakonu imaju sljedeće značenje:

A. Poboljšanje kvalitete zraka i smanjenje onečišćenja zraka

1. *aglomeracija (naseljeno područje)*: područje s više od 250 000 stanovnika, ili područje s manje od 250 000 stanovnika, a gustoća je stanovništva veća od prosječne u Republici Hrvatskoj ili je kvaliteta zraka znatno narušena te je nužna ocjena i upravljanje kvalitetom zraka,
2. *arsen, kadmij, nikal, olovo i benzo(a)piren*: ukupni udio tih elemenata, odnosno spojeva, u frakciji lebdećih čestica PM₁₀,
3. *ciljano smanjenje izloženosti na nacionalnoj razini*: postotak smanjenja pokazatelja prosječne izloženosti koji je određen s ciljem smanjivanja štetnih učinaka na ljudsko zdravlje i koje, kada je to moguće, se mora postići u određenom razdoblju,
4. *ciljna vrijednost*: razina onečišćenosti određena s ciljem izbjegavanja, sprečavanja ili umanjivanja štetnih učinaka na ljudsko zdravlje i/ili okoliš u cjelini koju treba, ako je to moguće, dostići u zadanom razdoblju,
5. *difuzni izvor*: izvor onečišćavanja zraka kod kojeg se onečišćujuće tvari unose u zrak bez određena ispusta/dimnjaka (uređaji, površine i druga mjesta),
6. *donji prag procjene*: razina onečišćenosti ispod koje se za procjenu kvalitete okolnog zraka može koristiti samo tehnika modeliranja ili tehnika objektivne procjene,
7. *dugoročni cilj*: razina onečišćenosti koju treba postići u dužem razdoblju, osim kada to nije moguće postići razmjernim mjerama, s ciljem osiguranja učinkovite zaštite ljudskog zdravlja i okoliša,
8. *dušikovi oksidi*: zbroj volumnih udjela dušikovog monoksida i dušikovog dioksida, iskazanih kao koncentracija dušikovog dioksida (NO₂) u mikrogramima po kubičnom metru µgm⁻³,
9. *emisija*: ispuštanje/unošenje onečišćujućih tvari u zrak,

10. *emisijnska kvota onečišćujućih tvari*: ukupna dopuštena godišnja količina emisije (izražava se u jedinicama mase u određenom vremenu) iz jednog ili više izvora zajedno, odnosno s određenog područja i/ili na teritoriju Republike Hrvatske,
11. *emisijnski podatak*: vrijednost svake izmjerene, izračunate ili procijenjene veličine koja se koristi za određivanje emisije,
12. *fugitivne (difuzne, nepostojane) emisije*: emisije hlapivih organskih spojeva u zrak, tlo i vodu iz otapala sadržanih u bilo kojem proizvodu, ili nastaju kod proizvodnje koje uključuju otapala, a koje se ne oslobađaju u okoliš kroz ispušni, već kroz prozore, vrata, odzračne i slične otvore,
13. *gornji prag procjene*: razina onečišćenosti ispod koje se za procjenu kvalitete okolnog zraka može koristiti kombinacija mjerenja na stalnom mjestu i tehnika modeliranja i/ili indikativnih mjerenja,
14. *gradske pozadinske lokacije*: mjesta u gradskim područjima gdje su razine izloženosti reprezentativne za opću gradsku populaciju,
15. *granica tolerancije (GT)*: postotak granične vrijednosti za koji ona može biti prekoračena pod za to propisanim uvjetima,
16. *granična vrijednost (GV)*: razina onečišćenosti koju treba postići u zadanom razdoblju, ispod koje, na temelju znanstvenih spoznaja, ne postoji ili je najmanji mogući rizik od štetnih učinaka na ljudsko zdravlje i/ili okoliš u cjelini i jednom kada je postignuta ne smije se prekoračiti,
17. *granična vrijednost emisije (GVE)*: najveća dopuštena emisija, izražena ili koncentracijom onečišćujućih tvari u ispušnim plinovima i/ili količinom ispuštanja/unošenja onečišćujućih tvari u određenom vremenu,
18. *gustoća mjerenja/uzorkovanja*: broj mjernih/uzorkovanih rezultata pojedinog pokazatelja kvalitete zraka i/ili posrednog pokazatelja kvalitete zraka u jedinici vremena,
19. *hlapivi organski spojevi*: svi organski spojevi iz antropogenih i biogenih izvora, osim metana, koji na sunčevoj svjetlosti, reakcijom s dušikovim oksidima, mogu stvarati fotokemijske oksidante,
20. *indikativna mjerenja*: mjerenja koja zadovoljavaju ciljeve kvalitete podataka koji su manje strogi od onih koji se zahtijevaju za mjerenja na stalnim mjernim mjestima,
21. *kontrola kvalitete*: sustav uobičajenih tehničkih aktivnosti za mjerenje i nadzor kvalitete proračuna emisija u zrak koje se provode tijekom njegove izrade,
22. *kritična razina*: razina onečišćenosti, temeljena na znanstvenim spoznajama, iznad koje može doći do štetnih učinaka na receptore, kao što su biljke, drveće ili prirodni ekosustavi, a izuzimajući ljude,
23. *kvaliteta zraka*: svojstvo zraka kojim se iskazuje značajnost u njemu postojećih razina onečišćenosti,
24. *metoda mjerenja*: smislen niz postupaka, opisanih prema rodu, koji se upotrebljavaju za provođenje mjerenja,
25. *mjerenje*: skup postupaka kojima se određuje vrijednost neke veličine,
26. *mreža*: skup dvije ili više postaja za praćenje kvalitete zraka,
27. *ocjenjivanje*: svaki postupak koji se koristi za mjerenje ili procjenjivanje (izračunavanje, predviđanje) razina onečišćenosti,
28. *onečišćeni zrak*: zrak čija je kvaliteta takva da može narušiti zdravlje, kvalitetu življenja i/ili štetno utjecati na bilo koju sastavnicu okoliša,
29. *onečišćenja iz prirodnih izvora*: erupcije vulkana, seizmičke aktivnosti, geotermalne aktivnosti, požari na nepristupačnim područjima, snažni vjetrovi ili ponovno atmosfersko podizanje ili prenošenje prirodnih čestica iz sušnih područja i slično,
30. *onečišćivač*: pravna ili fizička osoba - obrtnik čija djelatnost izravno ili neizravno onečišćuje zrak,

31. *onečišćujuća tvar*: svaka tvar prisutna u okolnom zraku koja može imati štetan učinak na ljudsko zdravlje i/ili okoliš u cijelosti,
32. *operater*: pravna ili fizička osoba - obrtnik koja upravlja nepokretnim izvorom ili nadzire njegov rad ili osoba na koju je prenesena ovlast donošenja ekonomskih odluka o tehničkom funkcioniranju nepokretnog izvora,
33. *planovi za kvalitetu zraka*: planovi u kojima su utvrđene mjere za postizanje propisanih graničnih ili ciljnih vrijednosti,
34. *podatak kvalitete zraka*: vrijednost svake izmjerene, izračunate ili procijenjene veličine koja se koristi za određivanje kvalitete zraka,
35. *pokazatelj prosječne izloženosti*: prosječna razina onečišćenosti određena na temelju mjerenja na gradskim pozadinskim lokacijama na teritoriju Republike Hrvatske koja odražava izloženost stanovništva. Koristi se za izračunavanje cilja smanjenja izloženosti i obveza koje se odnose na izloženost,
36. *pokazatelj kvalitete zraka*: mjerljiva veličina nekog kemijskog elementa i/ili spoja, odnosno fizikalnog stanja i/ili pojave, što uzrokuje promjenu kvalitete zraka,
37. *policiklički aromatski ugljikovodici (PAU)*: organski spojevi koji čine najmanje dva spojena aromatska prstena sačinjena isključivo od ugljika i vodika,
38. *posredni pokazatelj kvalitete zraka*: mjerljiva veličina kojom se opaža promjena na biljkama, građevinama i u biološkim nalazima koja ukazuje na učinak onečišćenja zraka,
39. *postaja*: nepokretni ili mobilni objekt opremljen za prikupljanje, obradu i prijenos mjernih/uzorkovanih rezultata te opažanje pojava značajnih za praćenje kvalitete zraka,
40. *praćenje emisije*: mjerenje i/ili procjenjivanje emisije onečišćujućih tvari iz izvora onečišćivanja zraka,
41. *praćenje kvalitete zraka*: sustavno mjerenje i/ili procjenjivanje razine onečišćenosti prema prostornom i vremenskom rasporedu,
42. *prag obavješćivanja*: razina onečišćenosti čije prekoračenje predstavlja opasnost za ljudsko zdravlje pri kratkotrajnoj izloženosti za osjetljive skupine stanovništva i o kojima se žurno i na odgovarajući način informira javnost,
43. *prag upozorenja*: razina onečišćenosti čije prekoračenje predstavlja opasnost za ljudsko zdravlje pri kratkotrajnoj izloženosti za čitavo stanovništvo i pri čijoj se pojavi žurno poduzimaju odgovarajuće propisane mjere,
44. *PM₁₀*: frakcija lebdećih čestica koja prolazi kroz ulaz sakupljača propisano normom HRN EN 12341 s 50%-tnom učinkovitošću odstranjivanja čestica aerodinamičkog promjera 10 µm,
45. *PM_{2,5}*: frakcija lebdećih čestica koja prolazi kroz ulaz sakupljača propisana normom EN 14907 s 50%-tnom učinkovitošću odstranjivanja čestica aerodinamičkog promjera 2,5 µm,
46. *prekursori prizemnog ozona*: tvari koje uvjetuju stvaranje prizemnog ozona,
47. *prikupljanje mjernih rezultata*: zapisivanje i pohranjivanje mjernih rezultata na ručni, poluautomatski ili automatski način,
48. *provjera ispravnosti mjernog instrumenta*: skup postupaka kojima se provjerava da li mjerni instrument ima sustavnu pogrešku i provodi se sukladno mjeriteljskim zahtjevima,
49. *provjera kvalitete mjerenja*: provjera postojanosti, točnosti i ponovljivosti mjerila, sljedivosti mjernog rezultata, mjerne točnosti mjernog pretvornika, te provjera mjernih načela, metode ili postupka,
50. *razdoblje praćenja*: razdoblje propisanog trajanja, iz kojeg pojedinačne vrijednosti razine onečišćenosti čine skup za određivanje statističkih parametara,
51. *razina onečišćenosti*: koncentracija onečišćujuće tvari u zraku ili njeno taloženje na površine u određenom vremenu,

52. *stalno mjerno mjesto*: mjesto na kojem se obavljaju neprekinuta ili nasumična uzorkovanja, kako bi se utvrdile razine onečišćenosti u skladu s odgovarajućim ciljevima za kvalitetu podataka,
53. *statistički parametar*: odabrana statistika skupa ocijenjenih razina onečišćenosti,
54. *ugađanje*: postupak dovođenja mjernog instrumenta u tehničko stanje prikladno za uporabu,
55. *ukupna plinovita živa*: pare elementarne žive (Hg^0) i reaktivne žive, odnosno vrste žive topive u vodi s dovoljno visokim tlakom para da mogu postojati u plinovitom stanju,
56. *umjeravanje mjernog instrumenta*: skup postupaka kojima se u određenim uvjetima uspostavlja odnos između vrijednosti veličina koje pokazuje neki mjerni instrument ili mjerni sustav ili vrijednosti koje prikazuje neka tvarna mjera ili neka referentna tvar i odgovarajućih vrijednosti ostvarenih etalonom i provodi se sukladno mjeriteljskom postupku,
57. *upravljanje kvalitetom zraka*: osiguravanje izvršenja mjera kojima se provodi sprječavanje i smanjivanje onečišćivanja zraka na svim razinama, tako da se time ne ometa održivi razvitak,
58. *uzorkovanje*: postupak sakupljanja pojedinačnih uzoraka zraka i oborine,
59. *veliki grad*: veliki grad i grad u kojem je sjedište županije, određeni prema posebnom zakonu,
60. *vrijeme usrednjavanja*: razdoblje propisanog trajanja, unutar kojeg srednja vrijednost po vremenu predstavlja pojedinačnu vrijednost razine onečišćenosti (prema zahtjevu norme HRN ISO 9169),
61. *zahtijevana razina izloženosti*: označava razinu određenu na temelju pokazatelja prosječne izloženosti, s ciljem smanjenja štetnih učinaka na ljudsko zdravlje, koju treba doseći u zadanom razdoblju,
62. *zrak*: zrak troposfere na otvorenom prostoru, izuzevši zrak na mjestu rada,
63. *zona (područje)*: jedan od razgraničenih dijelova teritorija Republike Hrvatske, od ostalih takvih dijelova, koji predstavlja funkcionalnu cjelinu s obzirom na praćenje, zaštitu i poboljšanje kvalitete zraka te upravljanje kvalitetom zraka.

B. Zaštita ozonskog sloja i ublažavanje i prilagodba klimatskim promjenama

64. *dobavljač*: pravna ili fizička osoba - obrtnik (proizvođač, uvoznik i/ili distributer) koji stavlja tekuće naftno gorivo na tržište i koji se, po posebnom zakonu kojim se uređuju trošarine, smatra trošarinskim obveznikom,
65. *država članica za upravljanje*: država članica Europske unije odgovorna za obavljanje poslova upravljanja sustavom trgovanja emisijskim jedinicama Zajednice s obzirom na operatore zrakoplova,
66. *emisija stakleničkih plinova u životnom vijeku goriva*: sve neto emisije ugljikovog dioksida (CO_2), metana (CH_4) i didušikovog oksida (N_2O) koje se mogu pripisati tekućem naftnom gorivu stavljenom na domaće tržište (uključujući namiješane komponente). To obuhvaća sve relevantne faze od ekstrakcije, promet i distribuciju, preradu i izgaranje, neovisno o mjestu nastanka tih emisija,
67. *emisija stakleničkih plinova po energetskej jedinici*: ukupna masa emisije stakleničkih plinova izražena kao ekvivalent CO_2 pridružena tekućem naftnom gorivu stavljenom na domaće tržište, podijeljena s ukupnim sadržajem energije u tekućem naftnom gorivu stavljenom na domaće tržište (izraženo kao njegova donja toplinska vrijednost),
68. *emisijska jedinica*: pravo na emisiju jedne tone ekvivalenta ugljikovog dioksida koje važi za određeno razdoblje i koje se može prenositi sukladno odredbama ovog Zakona,
69. *fleksibilni mehanizmi Kyotskog protokola*: mehanizam čistog razvoja, mehanizam zajedničkih projekata i trgovanje emisijama, koje stranke Kyotskog protokola kao

- nadopunu domaćim mjerama smanjenja emisija koriste za izvršenje svojih obveza iz Priloga B Kyotskog protokola,
70. *fluorirani staklenički plinovi*: hidrofluorouglicji (HFC), perfluorouglicji (PFC) i sumporov heksafluorid (SF₆) i/ili mješavine koje sadrže te tvari te koji pridonose globalnom zatopljenju te ih je potrebno nadzirati,
 71. *jedinica dodijeljene kvote*: jedinica koju izdaje stranka Priloga B Kyotskog protokola temeljem dodijeljene kvote,
 72. *jedinica uklanjanja*: jedinica koju izdaje stranka Priloga B Protokola temeljem aktivnosti korištenju zemljišta, promjena u korištenju zemljišta i šumarstvu,
 73. *kontrolirane tvari*: tvari koje oštećuju ozonski sloj i koje se nadziru prema Montrealskom protokolu o tvarima koje oštećuju ozonski sloj, uključujući njihove izomere, bilo pojedinačne ili u mješavini i bez obzira jesu li nove, prikupljene, obnovljene ili oporabljene,
 74. *mehanizam čistog razvoja*: instrument Kyotskog protokola za provedbu projekata za smanjenje ili uklanjanje emisije u zemljama koje nisu stranke Priloga I. Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime (u daljnjem tekstu: Okvirna konvencija),
 75. *mehanizam zajedničkih projekata*: instrument Kyotskog protokola za provedbu projekata za smanjenje ili uklanjanje emisije među strankama Priloga I. Okvirne konvencije,
 76. *nove tvari*: dibromodifluorometan, 1-bromopropan, bromoetan, trifluorjodometan i klorometan, bilo pojedinačne ili u mješavini, bez obzira jesu li nerabljene, prikupljene, obnovljene ili oporabljene te koje imaju potencijal oštećenja ozonskog sloja i potrebno ih je nadzirati,
 77. *novo postrojenje*: svako postrojenje u kojem se obavlja djelatnost kojom se ispuštaju staklenički plinovi i koje je započelo s radom i prvi put ishodilo dozvolu za emisije stakleničkih plinova nakon 30. lipnja 2011. godine ili čiji je kapacitet značajno povećan nakon 30. lipnja 2011. godine, samo u odnosu na to povećanje kapaciteta,
 78. *obnavljanje*: ponovno korištenje prikupljenih kontroliranih tvari i fluoriranih stakleničkih plinova nakon osnovnog procesa pročišćavanja kao što je filtriranje i sušenje. Za rashladne tvari, obnavljanje podrazumijeva ponovno vraćanje u opremu, uređaje ili sustave i uobičajeno se provodi na mjestu nastanka,
 79. *odliv*: proces, aktivnost ili mehanizam kojim se iz atmosfere uklanjaju staklenički plinovi, aerosoli ili prethodnici stakleničkog plina, procesom fotosinteze u biljkama,
 80. *operator zrakoplova*: osoba koja obavlja zrakoplovnu djelatnost, koristeći zrakoplov ili vlasnik zrakoplova ako identitet te osobe nije poznat ili ga vlasnik nije naveo,
 81. *oporaba*: postupak ponovne obrade i pročišćavanja prikupljenih kontroliranih tvari i fluoriranih stakleničkih plinova putem procesa kao što su filtriranje, sušenje, destilacija i kemijska obrada kako bi se tvar oporabila na određeni standard prikladan za uporabu, što često uključuje obradu tih tvari u uređaju namijenjenom za te svrhe na za to određenom mjestu,
 82. *podatak o djelatnosti*: brojčana vrijednost koja daje ukupnu količinu proizvoda, potrošenog energenta ili sirovine ili količinu obavljenog posla za određenu djelatnost,
 83. *prikupljanje*: prikupljanje i skladištenje kontroliranih tvari i fluoriranih stakleničkih plinova, na primjer, iz uređaja, opreme i sustava tijekom popravka, održavanja ili prije njihovog odlaganja,
 84. *registar mehanizma čistog razvoja*: registar Tajništva Okvirne konvencije za sudionike mehanizma čistog razvoja,
 85. *servisiranje*: djelatnost prikupljanja, provjere propuštanja, ugradnje i održavanja ili servisiranja rashladnih i klimatizacijskih uređaja i opreme, dizalica topline, nepokretnih

- protupožarnih sustava i aparata za gašenje požara koji sadrže kontrolirane tvari ili fluorirane stakleničke plinove ili o njima ovisno,
86. *staklenički plinovi*: plinoviti sastojci atmosfere kako prirodni tako i antropogeni koji apsorbiraju i ponovno emitiraju infracrveno zračenje, i koji se prema odredbama Okvirne konvencije nadziru,
 87. *tonski kilometri*: umnožak udaljenosti koju pređe zrakoplov između polazne i dolazne zračne luke i korisnog tereta sukladno posebnom propisu,
 88. *transakcija*: evidentirani prijenos prava na emisijske jedinice ostvaren bilo postupkom trgovanja ili na drugi propisani način,
 89. *trgovanje emisijama*: instrument Kyotskog protokola koji omogućuje trgovinsku razmjenu s emisijskim jedinicama među strankama Priloga I. Okvirne konvencije,
 90. *uništavanje*: proces kojim se otpadne kontrolirane tvari i fluorirani staklenički plinovi uništavaju tehnologijama prihvatljivim za okoliš,
 91. *verifikator*: osoba ovlaštena, sukladno Zakonu o zaštiti okoliša, za provjeru izvješća o emisijama stakleničkih plinova,
 92. *visokoučinkovita kogeneracija*: kogeneracija koja se temelji na potrošnji korisne topline i uštedi primarne energije prema posebnom propisu kojim se uređuje tržište električne energije.

Članak 9.

(1) Izvori su onečišćivanja zraka nepokretni i pokretni emisijski izvori.

(2) Nepokretni izvori jesu:

- točkasti: kod kojih se onečišćujuće tvari ispuštaju u zrak kroz za to oblikovane ispuste (postrojenja, tehnološki procesi, industrijski pogoni, uređaji, građevine i slično),
- difuzni: kod kojih se onečišćujuće tvari unose u zrak bez određenog ispusta/dimnjaka (uređaji, određene aktivnosti, površine i druga mjesta).

(3) Pokretni izvori jesu prijevozna sredstva koja ispuštaju onečišćujuće tvari u zrak: motorna vozila, šumski i poljoprivredni strojevi, necestovni pokretni strojevi (kompresori, buldožeri, gusjeničari, hidraulični rovokopači, cestovni valjci, pokretne dizalice, oprema za održavanje putova i drugo), lokomotive, plovni objekti, zrakoplovi.

(4) Izvori iz stavka 1. ovoga članka moraju biti izgrađeni i/ili proizvedeni, opremljeni, rabljeni i održavani tako da ne ispuštaju u zrak onečišćujuće tvari iznad graničnih vrijednosti emisije, odnosno da ne ispuštaju/unose u zrak onečišćujuće tvari u količinama koje mogu ugroziti zdravlje ljudi, kvalitetu življenja i okoliš.

(5) Granične vrijednosti emisija iz pokretnih izvora propisuju se posebnim propisima.

(6) Nepokretni izvori u smislu stavka 2. ovoga članka nisu građevine i uređaji u kojima se priprema hrana na otvorenom ili su uvjeti i način rada za te građevine i uređaje određeni posebnim propisom.

II. PLAN, PROGRAMI I IZVJEŠĆA

Članak 10.

(1) Plan zaštite zraka, ozonskog sloja i ublažavanja klimatskih promjena (u daljnjem tekstu: Plan) određuje ciljeve i prioritete u zaštiti zraka, ozonskog sloja i ublažavanja klimatskih promjena u Republici Hrvatskoj i sadrži osobito:

- načela i mjerila za određivanje ciljeva i prioriteta,
- ocjenu stanja kvalitete zraka,
- prioritetne mjere i aktivnosti,
- preventivne mjere za očuvanje kvalitete zraka,
- kratkoročne mjere, kada postoji rizik od prekoračivanja praga upozorenja,
- mjere za postizanje graničnih vrijednosti za određene onečišćujuće tvari u zraku u zadanom roku ako su prekoračene,
- mjere za postizanje dugoročnih ciljeva za prizemni ozon u zraku,
- mjere za smanjivanje emisija onečišćujućih tvari i stakleničkih plinova po djelatnostima,
- mjere za ispunjavanje obveza ograničenja emisija stakleničkih plinova do visine nacionalne godišnje kvote za emisije stakleničkih plinova koje nisu obuhvaćene sustavom trgovanja emisijskim jedinicama,
- mjere za postupno ukidanje potrošnje kontroliranih tvari koje oštećuju ozonski sloj i smanjivanja emisija fluoriranih stakleničkih plinova,
- mjere za smanjivanje emisija postojanih organskih onečišćivala i teških metala,
- mjere za poticanje porasta energetske učinkovitosti i uporabu obnovljive energije,
- mjere za smanjivanje ukupnih emisija iz prometa,
- mjere za smanjivanje nepovoljnih učinaka zakiseljivanja, eutrofikacije i fotokemijskog onečišćenja,
- način provedbe mjera,
- redoslijed ostvarivanja mjera,
- rok izvršavanja mjera,
- obveznike provedbe mjera,
- međunarodne obveze Republike Hrvatske,
- procjenu sredstava za provedbu Plana i redoslijed korištenja sredstava prema utvrđenim prioritetnim mjerama i aktivnostima u Planu,
- analizu troškova i time stvorene koristi poboljšanja kvalitete zraka.

(2) Nositelj izrade Plana je Ministarstvo u suradnji sa središnjim tijelima državne uprave nadležnim za područja: zdravlja, industrije, energetike, poljoprivrede, šumarstva, znanosti, voda, mora, prometa, turizma, praćenja meteoroloških uvjeta i drugima.

(3) Plan donosi Vlada za razdoblje od pet godina.

(4) Plan se objavljuje u Narodnim novinama.

Članak 11.

(1) Radi provedbe ispunjenja ugovornih obveza preuzetih međunarodnim ugovorima i sporazumima iz područja zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama donose se nacionalni akcijski planovi, nacionalni programi i nacionalna izvješća.

(2) Prijedlog nacionalnih akcijskih planova, nacionalnih programa i nacionalnih izvješća izrađuje Ministarstvo, a donosi Vlada.

(3) Nacionalni akcijski planovi, nacionalni programi i nacionalna izvješća objavljuju se u Narodnim novinama.

Članak 12.

(1) Predstavničko tijelo županije, Grada Zagreba i velikog grada donosi program zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama koji je sastavni dio programa zaštite okoliša za područje županije, odnosno Grada Zagreba i velikog grada (u daljnjem tekstu: Program).

(2) Program se objavljuje u službenom glasilu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, ovisno o tome čije predstavničko tijelo ga je donijelo.

Članak 13.

(1) Za potrebe praćenja ostvarenja ciljeva Plana iz članka 10. ovoga Zakona i drugih dokumenata važnih za zaštitu zraka, ozonskog sloja i ublažavanja klimatskih promjena te za uvid u stanje kvalitete zraka, izrađuje se Izvješće o stanju kvalitete zraka, smanjenju emisija stakleničkih plinova i potrošnji tvari koje oštećuju ozonski sloj za područje Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Izvješće) za razdoblje od četiri godine.

(2) Izvješće sadrži:

- stanje kvalitete zraka: područja i razine onečišćenosti, trajanje određenih znakovitih razina onečišćenosti, opće informacije o području, vrste i ocjene onečišćivanja, porijeklo onečišćenosti, analizu čimbenika koji su uzrokovali onečišćenost zraka, pojedinosti o poduzetim mjerama i projektima za poboljšanje kvalitete zraka,
- ocjenu provedenih mjera i njihove učinkovitosti,
- ostvarivanje mjera Plana, programa i drugih dokumenata zaštite kvalitete zraka, ozonskog sloja i ublažavanja klimatskih promjena,
- provedbu obveza iz međunarodnih ugovora iz područja zaštite zraka, ozonskog sloja i ublažavanja klimatskih promjena,
- podatke o izrečenim kaznama,
- podatke o korištenju financijskih sredstava za zaštitu i poboljšanje kvalitete zraka,
- prijedlog izmjena i dopuna postojećih dokumenata, te druge podatke od značenja za zaštitu kvalitete zraka, ozonskog sloja i ublažavanja klimatskih promjena.

(3) Ministarstvo je nositelj izrade Izvješća, a izrađuje ga Agencija.

(4) Izvješće Ministarstvo podnosi Vladi.

Članak 14.

(1) O provedbi Programa iz članka 12. ovoga Zakona upravno tijelo nadležno za zaštitu okoliša (u daljnjem tekstu: nadležno upravno tijelo) županije, Grada Zagreba i velikog grada izrađuje izvješće koje usvaja predstavničko tijelo županije, Grada Zagreba i velikog grada.

(2) Izvješće iz stavka 1. ovoga članka izrađuje se sukladno Izvješću iz članka 13. ovoga Zakona.

Članak 15.

Izvješće iz članka 13. ovoga Zakona objavljuje se u Narodnim novinama, a izvješće iz članka 14. ovoga Zakona objavljuje se u službenom glasilu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, ovisno o tome čije predstavničko tijelo ga je usvojilo.

Članak 16.

(1) Nacrt Plana iz članka 10. ovoga Zakona, nacrt nacionalnoga akcijskog plana, nacionalnog programa i nacionalnog izvješća iz članka 11., nacrt izvješća iz članka 13., nacrt plana iz članka 100. stavka 2. ovoga Zakona i nacrt akcijskog plana za prilagodbu klimatskim promjenama iz članka 118. ovoga Zakona mora biti javno objavljen radi pribavljanja mišljenja, prijedloga i primjedbi javnosti.

(2) Putem medija Ministarstvo izvješćuje javnost o mjestu na kojem su dokumenti iz stavka 1. ovoga članka dostupni te načinu i vremenu iznošenja mišljenja, prijedloga i primjedbi.

(3) Rok u kojem javnost može iznositi primjedbe, prijedloge i mišljenja ne može biti kraći od 30 dana od dana objave.

(4) Ministarstvo razmatra mišljenja, prijedloge i primjedbe javnosti te ocjenjuje i odlučuje o njihovoj opravdanosti.

(5) Odredbe stavaka 1., 2., 3. i 4. ovoga članka primjenjuju se odgovarajuće i na donošenje Programa i izvješća županije, Grada Zagreba i velikog grada te akcijske planove za poboljšanje kvalitete zraka.

III. PRAĆENJE I PROCJENJIVANJE KVALITETE ZRAKA

Članak 17.

Kvaliteta zraka prati se na osnovi:

- mjerenja na stalnim mjernim mjestima i/ili ocjene razina onečišćenosti zraka u zonama i aglomeracijama;
- mjerenja na stalnim mjernim mjestima i/ili ocjene razina onečišćenosti zraka uslijed daljinskoga i prekograničnoga prijenosa onečišćujućih tvari u zraku i oborini na teritoriju Republike Hrvatske,
- mjerenja i analize meteoroloških uvjeta i kvalitete zraka,
- mjerenja i opažanja promjena koje ukazuju na učinak onečišćenosti zraka (posredni pokazatelji kvalitete zraka): na tlu, biljkama, građevinama, u biološkim nalazima i slično,
- modeliranja prijenosa i disperzije onečišćujućih tvari odgovarajućim atmosferskim modelima,
- drugih metoda procjene i mjerila koji se primjenjuju na području Europske unije.

Članak 18.

(1) Praćenje i procjenjivanje kvalitete zraka provodi se u zonama i aglomeracijama na teritoriju Republike Hrvatske.

(2) Zone i aglomeracije te njihova klasifikacija prema razinama onečišćenosti zraka na osnovi Plana iz članka 10. ovoga Zakona i Izvješća iz članka 13. ovoga Zakona određuje Vlada uredbom.

(3) Razina onečišćenosti zraka procjenjuje se analizom postojećeg stanja na osnovi rezultata mjerenja provedenih u razdoblju od najmanje pet godina na stalnim mjernim mjestima, na osnovi indikativnih mjerenja, primjenom standardiziranih matematičkih modela i drugih metoda procjene koje se primjenjuju na području Europske unije.

Procjenjivanje kvalitete zraka

Članak 19.

(1) Procjenjivanje kvalitete zraka u zonama i aglomeracijama u smislu ovoga Zakona, provodi se za onečišćujuće tvari: sumporov dioksid, dušikov dioksid i dušikove okside, lebdeće čestice (PM_{10} , $PM_{2,5}$), olovo, benzen, ugljikov monoksid, prizemni ozon, arsen, kadmij, živu, nikal i benzo(a)piren.

(2) Procjenjivanje kvalitete zraka na teritoriju Republike Hrvatske osigurava Ministarstvo na temelju mjerila za procjenu koji su određeni pravilnikom iz članka 52. ovoga Zakona i provodi se najmanje jedanput u pet godina.

(3) Minimalni broj mjernih mjesta za praćenje koncentracija sumporovog dioksida, dušikovog dioksida i dušikovitih oksida, lebdećih čestica (PM_{10} i $PM_{2,5}$), olova, benzena, ugljikovog monoksida, prizemnog ozona, arsena, kadmija, žive, nikla i benzo(a)pirena u zraku određuje se prema kriterijima određenim propisom iz članka 52. ovoga Zakona.

(4) Na mjernim mjestima uzorkovanja za benzo(a)piren uzorkuju se i drugi policiklički aromatski ugljikovodici, a na najmanje jednom mjernom mjestu gdje se mjeri prizemni ozon mjere se i prekursori ozona.

(5) Popis mjernih mjesta za praćenje koncentracija sumporovog dioksida, dušikovog dioksida i dušikovitih oksida, lebdećih čestica (PM_{10} i $PM_{2,5}$), olova, benzena, ugljikovog monoksida, prizemnog ozona i prekursora ozona, arsena, kadmija, žive, nikla, benzo(a)pirena i drugih policikličkih aromatskih ugljikovodika u zraku određuje Vlada uredbom.

Članak 20.

(1) Procjenjivanje razine onečišćenosti zraka s obzirom na onečišćujuće tvari: sumporov dioksid, dušikov dioksid i dušikove okside, lebdeće čestice (PM_{10} , $PM_{2,5}$), benzen, ugljikov monoksid i olovo provodi se:

- mjerenjem na stalnim mjernim mjestima u zonama i aglomeracijama u kojima razina onečišćenosti onečišćujuće tvari prekoračuje gornji prag procjene. Ova mjerenja nadopunjuju

se tehnikama modeliranja i/ili indikativnim mjerenjima, kako bi se dobili odgovarajući podaci o prostornoj raspodjeli kvalitete zraka;

- primjenom kombinacije mjerenja na stalnim mjernim mjestima i metoda matematičkog modeliranja i/ili indikativnih mjerenja u zonama i aglomeracijama u kojima razina onečišćenosti onečišćujuće tvari ne prekoračuje gornji prag procjene;

- primjenom metoda matematičkog modeliranja i/ili drugih metoda procjene u skladu s općeprihvaćenom praksom u državama članicama Europske unije u zonama i aglomeracijama u kojima razina onečišćenosti onečišćujuće tvari ne prekoračuje donji prag procjene.

(2) Na ruralnim pozadinskim postajama, udaljenim od značajnih izvora emisije onečišćenja zraka, obavljaju se, kao minimum, i mjerenja ukupne masene koncentracije lebdećih čestica $PM_{2,5}$ i određuju se godišnji prosjeci koncentracija kemijskog sastava lebdećih čestica $PM_{2,5}$ za elemente i spojeve propisane pravilnikom iz članka 52. ovoga Zakona.

(3) Mjerila procjenjivanja, mjerna mjesta, program mjerenja, ciljevi kvalitete i referentne metode mjerenja za onečišćujuće tvari iz stavaka 1. i 2. ovoga članka primjenjuju se sukladno pravilniku iz članka 52. ovoga Zakona.

Članak 21.

(1) Procjenjivanje razine onečišćenosti zraka s obzirom na prizemni ozon provodi se u zonama i aglomeracijama u kojima razina onečišćenosti za prizemni ozon prekoračuje dugoročne ciljeve tijekom bilo koje od prethodnih pet godina, te se uspostavlja stalno mjerno mjesto za praćenje prizemnog ozona.

(2) Ako su podaci dostupni za razdoblje kraće od pet godina, za potrebe utvrđivanja mogućeg prekoračenja dugoročnih ciljeva iz stavka 1. ovoga članka tijekom tih pet godina, mogu se kombinirati rezultati dobiveni kratkotrajnim mjernim kampanjama, provedenim u vrijeme i na mjestu gdje su razine koncentracija bile najviše, s podacima o emisijama onečišćujućih tvari iz Registra onečišćavanja okoliša i rezultatima modeliranja.

(3) Mjerila procjenjivanja, mjerna mjesta, program mjerenja, ciljevi kvalitete i referentne metode mjerenja za prizemni ozon i prekursori prizemnog ozona primjenjuju se sukladno pravilniku iz članka 52. ovoga Zakona.

Članak 22.

(1) Procjenjivanje razine onečišćenosti zraka s obzirom na arsen, kadmij, živu, nikal i benzo(a)piren provodi se u zonama i aglomeracijama u kojima su prekoračene ciljne vrijednosti tijekom bilo koje od prethodnih pet godina, te se uspostavlja stalno mjerno mjesto za praćenje ovih tvari.

(2) U zonama i aglomeracijama u kojima razine onečišćenosti zraka s obzirom na tvari iz stavka 1. ovoga članka prekoračuju gornji prag procjene procjenjivanje razine onečišćenosti provodi se mjerenjem na stalnom mjernom mjestu.

(3) U zonama i aglomeracijama u kojima su razine onečišćenosti zraka s obzirom na tvari iz stavka 1. ovoga članka između gornjeg i donjeg praga procjene za procjenjivanje razine onečišćenosti zraka primjenjuje se kombinacija mjerenja, uključujući indikativna mjerenja i tehnika modeliranja.

(4) U zonama i aglomeracijama u kojima su razine onečišćenosti zraka s obzirom na tvari iz stavka 1. ovoga članka ispod donjeg praga procjene za procjenjivanje razine onečišćenosti zraka primjenjuje se tehnika modeliranja ili tehnika objektivne procjene.

(5) Mjerila procjenjivanja, mjerna mjesta, program mjerenja, ciljevi kvalitete i referentne metode mjerenja za tvari iz stavka 1. ovoga članka primjenjuju se sukladno pravilniku iz članka 52. ovoga Zakona.

Članak 23.

(1) Klasifikacija zona i aglomeracija u odnosu na onečišćujuće tvari: sumporov dioksid, dušikov dioksid i dušikove okside, lebdeće čestice (PM_{10} , $PM_{2,5}$), olovo, benzen, ugljikov monoksid i prizemni ozon provodi se najmanje svakih pet godina primjenom propisanih gornjih i donjih pragova procjene kvalitete zraka i dugoročnih ciljeva za prizemni ozon sukladno uredbi iz članka 25. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Klasifikacija zona i aglomeracija u odnosu na onečišćujuće tvari: arsen, kadmij, živu, nikal i benzo(a)piren u zraku provodi se najmanje svakih pet godina primjenom propisanih ciljnih vrijednosti te procjenom koncentracija u zraku i taloženja tih tvari na teritoriju Republike Hrvatske s obzirom na razinu gornjeg i donjeg praga procjene sukladno uredbi iz članka 25. stavka 1. ovoga Zakona.

(3) U slučaju značajnih promjena u djelatnostima koje mogu utjecati na koncentracije onečišćujućih tvari iz stavaka 1. i 2. ovoga članka klasifikacija zona i aglomeracija provjerava se ranije.

Članak 24.

(1) Prema razinama onečišćenosti, s obzirom na propisane granične vrijednosti (GV), ciljne vrijednosti i dugoročne ciljeve utvrđuju se sljedeće kategorije kvalitete zraka:

- prva kategorija kvalitete zraka – čist ili neznatno onečišćen zrak: nisu prekoračene granične vrijednosti (GV), ciljne vrijednosti i dugoročni ciljevi za prizemni ozon,
- druga kategorija kvalitete zraka - onečišćen zrak: prekoračene su granične vrijednosti (GV), ciljne vrijednosti i dugoročni ciljevi za prizemni ozon.

(2) Kategorije kvalitete zraka iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se za svaku onečišćujuću tvar posebno i odnosi se na zaštitu zdravlja ljudi, kvalitetu življenja, zaštitu vegetacije i ekosustava.

(3) Kategorije kvalitete zraka iz stavka 1. ovoga članka utvrđuju se jedanput godišnje za proteklu kalendarsku godinu.

(4) Godišnje izvješće o praćenju kvalitete zraka na teritoriju Republike Hrvatske s popisom kategorija kvalitete zraka izrađuje Agencija i objavljuje na internetskim stranicama.

Članak 25.

(1) Granične vrijednosti (*GV*) i ciljne vrijednosti za pojedine onečišćujuće tvari u zraku te dugoročne ciljeve i ciljne vrijednosti za prizemni ozon u zraku propisuje Vlada uredbom.

(2) Propisom iz stavka 1. ovoga članka, ovisno o svojstvima onečišćujuće tvari, propisuju se i gornji i donji pragovi procjene, granice tolerancije (*GT*), ciljne vrijednosti, osnovne sastavnice navedenih vrijednosti, pokazatelj prosječne izloženosti, ciljano smanjenje izloženosti na nacionalnoj razini, koncentracija izloženosti, kritične razine, prag upozorenja, prag obavješćivanja i posebne mjere zaštite zdravlja ljudi koje se pri njihovoj pojavi poduzimaju te rokovi za postupno smanjivanje granica tolerancije i za postizanje ciljnih vrijednosti za prizemni ozon.

(3) Propisom iz stavka 1. ovoga članka propisuju se granične vrijednosti (*GV*) za zaštitu zdravlja ljudi, kvalitetu življenja, zaštitu vegetacije i ekosustava.

Članak 26.

(1) Ako se u određenoj zoni ili aglomeraciji utvrde razine koje prelaze prag upozorenja ili prag obavješćivanja, izvršno tijelo Grada Zagreba, grada i općine naredit će primjenu posebnih mjera zaštite zdravlja ljudi i način njihove provedbe.

(2) Ako se u određenoj zoni utvrde kritične razine propisane za zaštitu vegetacije predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave naredit će primjenu posebnih mjera i način njihove provedbe.

(3) Posebne mjere zaštite zdravlja ljudi iz stavka 1. ovoga članka podrazumijevaju i mjere koje se odnose na pokretne izvore.

(4) O pojavi praga upozorenja ili praga obavješćivanja, izvršno tijelo Grada Zagreba, grada i općine informira javnost putem priopćenja svim medijima koji pokrivaju područje te jedinice lokalne samouprave.

Praćenje kvalitete zraka

Članak 27.

(1) Za praćenje kvalitete zraka u zonama i aglomeracijama u Republici Hrvatskoj uspostavlja se državna mreža za trajno praćenje kvalitete zraka (u daljnjem tekstu: državna mreža).

(2) Državna mreža sastavni je dio praćenja stanja okoliša i financira se iz državnog proračuna Republike Hrvatske.

(3) Lokacije postaja iz stavka 1. ovoga članka, na prijedlog Ministarstva, određuje Vlada uredbom.

(4) Mjerila za određivanje lokacija postaja propisuje ministar pravilnikom iz članka 52. ovoga Zakona.

Članak 28.

(1) Državni hidrometeorološki zavod upravlja radom državne mreže i osigurava izgradnju novih postaja u državnoj mreži.

(2) Praćenje kvalitete zraka u postajama iz državne mreže (mjerenje, prikupljanje podataka, osiguranje kvalitete i provjera mjerenja i podataka, ugađanje i provjera tehničkih karakteristika mjerne opreme u skladu s referentnim metodama mjerenja te obrada i prikaz rezultata mjerenja) obavlja pravna osoba – referentni laboratorij koji ima dozvolu iz članka 61. ovoga Zakona.

(3) Pravna osoba – referentni laboratorij iz stavka 2. ovoga članka dostavlja Ministarstvu i Agenciji izvorne i validirane podatke i izvješće o razinama onečišćenosti i ocjeni kvalitete zraka do 30. travnja tekuće godine za proteklu kalendarsku godinu.

(4) Ministarstvo provodi nadzor nad radom državne mreže za praćenje kvalitete zraka.

Članak 29.

(1) Praćenje kvalitete zraka na postajama iz članka 27. stavka 1. ovoga Zakona obavlja se prema Programu mjerenja razine onečišćenosti.

(2) Program mjerenja razine onečišćenosti u državnoj mreži, te gustoću mjerenja i mjerno razdoblje donosi ministar.

Članak 30.

(1) Podaci kvalitete zraka iz državne mreže javni su i objavljuju se na internetskim stranicama Agencije.

(2) Podaci iz stavka 1. ovoga članka koriste se za potrebe izvješća o stanju kvalitete zraka i sastavni su dio informacijskog sustava zaštite zraka.

Članak 31.

(1) Županija, Grad Zagreb i gradovi uspostavljaju mjerne postaje za praćenje kvalitete zraka na svome području, ako procijene da su razine onečišćenosti više od propisanih graničnih vrijednosti (*GI*), odnosno ako procijene da za to postoje opravdani razlozi (osobito u slučaju pojačanog razvoja industrije, proširenja poslovnih i industrijskih zona i drugo).

(2) Predstavničko tijelo jedinica iz stavka 1. ovoga članka određuje lokacije mjernih postaja za praćenje kvalitete zraka, donosi program mjerenja razine onečišćenosti i osigurava uvjete njegove provedbe.

(3) Županija, Grad Zagreb i gradovi, koji uspostavljaju mjerne postaje za praćenje kvalitete zraka na svome području, dužni su ih uspostaviti u skladu s odredbama pravilnika iz članka 52. ovoga Zakona.

(4) Nadležno upravno tijelo jedinice iz stavka 1. ovoga članka obavlja nadzor nad provođenjem aktivnosti iz stavaka 1. i 3. ovoga članka i objavljuje podatke o obavljenim mjerenjima.

(5) Nadležno upravno tijelo jedinice iz stavka 1. ovoga članka dostavlja Agenciji izvorne i validirane podatke i izvješće o razinama onečišćenosti i ocjeni kvalitete zraka do 30. travnja tekuće godine za proteklu kalendarsku godinu.

Članak 32.

(1) Onečišćivač je dužan osigurati praćenje kvalitete zraka prema rješenju o prihvatljivosti zahvata za okoliš ili rješenju o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša sukladno Zakonu o zaštiti okoliša.

(2) Pravna osoba - ispitni laboratorij koji obavlja mjerenja za onečišćivača iz stavka 1. ovoga članka dužna je izvorne i validirane podatke o praćenju kvalitete zraka i izvješće o razinama onečišćenosti i ocjeni kvalitete zraka dostaviti nadležnom upravnom tijelu županije, Grada Zagreba i grada do 31. ožujka tekuće godine za proteklu kalendarsku godinu.

(3) Nadležno upravno tijelo jedinice iz stavka 2. ovoga članka dostavlja Agenciji izvorne i validirane podatke i izvješće iz stavka 2. ovoga članka do 30. travnja tekuće godine za proteklu kalendarsku godinu.

Članak 33.

(1) U slučajevima kada postoji sumnja, izražena prijavom građana, da je došlo do onečišćenosti zraka čija je kvaliteta takva da može narušiti zdravlje ljudi, kvalitetu življenja i/ili štetno utjecati na bilo koju sastavnicu okoliša, moraju se obaviti mjerenja posebne namjene ili obaviti procjena razine onečišćenosti.

(2) Izvršno tijelo Grada Zagreba, grada i općine utvrđuje opravdanost sumnje iz stavka 1. ovoga članka i donosi odluku o mjerenjima posebne namjene sa sadržajem i razdobljem mjerenja ili procjeni razine onečišćenosti te načinu plaćanja troškova posebnih mjerenja ili procjene razine onečišćenosti.

(3) Ako se mjerenjem ili procjenom utvrdi da nije došlo do prekomjerne onečišćenosti ili je došlo do prekomjerne onečišćenosti, a onečišćivač nije poznat, troškove snosi jedinica lokalne samouprave čije je izvršno tijelo donijelo odluku iz stavka 2. ovoga članka.

(4) Ako se mjerenjem ili procjenom utvrdi prekomjerna onečišćenost zraka, a onečišćivač je poznat, troškove mjerenja ili procjene snosi onečišćivač prema odluci iz stavka 2. ovoga članka.

(5) Izvršno tijelo Grada Zagreba, grada i općine, na zahtjev inspekcije zaštite okoliša da se utvrdi opravdanost sumnje iz stavka 1. ovoga članka, dužno je donijeti odluku o mjerenju posebne namjene ili procjeni razine onečišćenosti u roku od tri dana.

(6) Ako izvršno tijelo Grada Zagreba, grada i općine ne donese odluku iz stavka 5. ovoga članka, Ministarstvo će osigurati mjerenja posebne namjene ili procjene razine onečišćenosti na trošak i odgovornost jedinice lokalne samouprave čije izvršno tijelo nije donijelo odluku.

Članak 34.

(1) Podaci mjerenja iz članka 31. stavka 1. i članka 32. stavka 1. ovoga Zakona su javni i objavljuju se jedanput godišnje u službenom glasilu ili na internetskim stranicama jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u sažetom opsegu i na način razumljiv širokoj javnosti.

(2) Podaci iz stavka 1. ovoga članka koriste se za potrebe izvješća o stanju kvalitete zraka i sastavni su dio informacijskog sustava zaštite zraka.

IV. MJERE ZA SPRJEČAVANJE I SMANJIVANJE ONEČIŠĆIVANJA ZRAKA

Članak 35.

Djelotvorna zaštita i poboljšanje kvalitete zraka i drugih dijelova okoliša koji su ugroženi zbog onečišćenosti zraka, osigurava se primjenom načela održivog razvitka, načela cjelovitog pristupa i primjenom najboljih raspoloživih tehnika, tehničkih rješenja i mjera.

Članak 36.

(1) U zonama i aglomeracijama za koje je utvrđeno da su razine onečišćujućih tvari iz članka 19. stavka 1. ovoga Zakona niže od propisanih *GV*, ciljnih vrijednosti i dugoročnih ciljeva za prizemni ozon djeluje se preventivno kako se zbog građenja i razvitka područja ne bi prekoračile ove vrijednosti.

(2) U zonama i aglomeracijama za koje je utvrđeno da su razine pojedinih onečišćujućih tvari iz članka 19. stavka 1. ovoga Zakona iznad propisanih *GV*, ciljnih vrijednosti i dugoročnih ciljeva za prizemni ozon provode se mjere smanjivanja onečišćenosti zraka kako bi se postigle granične vrijednosti (*GV*), ciljne vrijednosti i dugoročni ciljevi za prizemni ozon. Mjere moraju biti usklađene s akcijskim planovima za poboljšanje kvalitete zraka iz članka 46. stavka 1. ovoga Zakona.

(3) U zonama i aglomeracijama za koja je utvrđeno da su razine sumporovog dioksida i dušikovog dioksida iznad propisanih pragova upozorenja te pragova upozorenja za prizemni ozon provode se mjere iz kratkoročnih akcijskih planova sukladno članku 47. stavku 1. ovoga Zakona kako bi se postigle granične vrijednosti (*GV*) ili ciljna vrijednost za prizemni ozon.

Članak 37.

(1) Sprječavanje i smanjivanje onečišćivanja zraka provodi se:

- usklađivanjem dokumenata prostornog uređenja s programima zaštite zraka, odnosno cjelovitim planiranjem,
- propisivanjem graničnih vrijednosti emisija iz nepokretnih izvora i graničnih vrijednosti u vezi sa sastavom određenih proizvoda i/ili drugih značajki kvalitete proizvoda,

- primjenom mjera zaštite zraka utvrđenih u rješenju o prihvatljivosti zahvata za okoliš ili rješenju o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša prema Zakonu o zaštiti okoliša,
- primjenom mjera zaštite zraka utvrđenih u dozvoli koju izdaje nadležno tijelo prema posebnom propisu ako za određeni zahvat nije propisana obveza procjene utjecaja na okoliš i ako se ne donosi rješenje o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša za postrojenje,
- primjenom najboljih raspoloživih tehnika,
- propisivanjem emisijskih kvota za pojedine onečišćujuće tvari,
- raspodjelom emisijskih jedinica i kvota za emisije stakleničkih plinova,
- poticanjem primjene čistijih tehnologija i obnovljivih izvora energije,
- poticanjem uvođenja mjera energetske učinkovitosti,
- postupnim smanjivanjem (ukidanjem) potrošnje kontroliranih tvari i fluoriranih stakleničkih plinova,
- provedbom mjera iz akcijskih planova za poboljšanje kvalitete zraka i kratkoročnih akcijskih planova.

(2) Mjere zaštite zraka iz stavka 1. podstavka 4. ovoga članka utvrđuju se elaboratom zaštite okoliša za područje zaštite zraka kojeg izrađuje ovlaštena pravna osoba prema Zakonu o zaštiti okoliša.

Članak 38.

(1) Onečišćivači koji su vlasnici i/ili korisnici izvora onečišćivanja iz članka 9. stavka 2. ovoga Zakona dužni su:

- osigurati redovito praćenje emisije i o tome voditi evidenciju,
- osigurati obavljanje mjerenja emisije onečišćujućih tvari iz nepokretnog izvora,
- voditi evidenciju o obavljenim mjerenjima s podacima o mjernim mjestima i rezultatima mjerenja te o učestalosti mjerenja emisija,
- voditi evidenciju o upotrijebljenom gorivu i otpadu koji se koristi kod procesa suspaljivanja,
- voditi evidenciju o radu uređaja za smanjivanje emisija.

(2) Podaci iz stavka 1. ovoga članka dostavljaju se u Registar onečišćivanja okoliša sukladno posebnom propisu kojim se uređuje Registar onečišćivanja okoliša.

(3) Za izvore onečišćivanja zraka iz članka 9. stavka 3. ovoga Zakona podaci o izvorima emisije vode se na način propisan za prijevozna sredstva, u skladu s posebnim propisima.

Članak 39.

(1) Granične vrijednosti emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora iz članka 9. stavka 2. ovoga Zakona, praćenje i vrednovanje emisija, upis podataka o nepokretnim izvorima u kojima se koriste organska otapala ili proizvodi koji sadrže hlapive organske spojeve u registar Ministarstva, način smanjivanja emisija onečišćujućih tvari u zrak, način i rok dostave izvješća o emisijama Agenciji, način obavješćivanja javnosti i način dostave podataka nadležnim tijelima Europske unije propisuje Vlada uredbom.

(2) U uredbi iz stavka 1. ovoga članka Vlada može odrediti za postojeće izvore razinu dopuštenog prekoračenja propisanih graničnih vrijednosti za određeno razdoblje.

Članak 40.

(1) Emisijske kvote za pojedine onečišćujuće tvari koje uzrokuju nepovoljne učinke zakiseljivanja, eutrofikacije i fotokemijskog onečišćenja, na teritoriju Republike Hrvatske, određuju se prema Planu iz članka 10. i nacionalnom programu smanjivanja emisija onečišćujućih tvari iz članka 11. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Onečišćujuće tvari iz stavka 1. ovoga članka, njihovu emisijsku kvotu za određeno razdoblje i način izračivanja godišnjih proračuna emisija propisuje Vlada uredbom.

Članak 41.

(1) Granične vrijednosti sastavnica i/ili drugih značajki kvalitete proizvoda, način utvrđivanja i praćenja kvalitete proizvoda, uvjete za rad laboratorija za uzorkovanje i laboratorijsku analizu kvalitete proizvoda, način dokazivanja sukladnosti, naziv i označivanje proizvoda, način i rok dostave izvješća o kvaliteti proizvoda Agenciji i način dostave podataka nadležnim tijelima Europske unije propisuje Vlada uredbom.

(2) U uredbi iz stavka 1. ovoga članka Vlada može odrediti za postojeće proizvode razinu dopuštenog prekoračenja propisanih graničnih vrijednosti sastavnica i/ili drugih značajki kvalitete proizvoda za određeno razdoblje.

Članak 42.

(1) U području prve kategorije kvalitete zraka novi zahvat u okoliš ili rekonstrukcija postojećeg izvora onečišćivanja zraka iz članka 9. stavka 2. ovoga Zakona ne smije ugroziti postojeću kategoriju kvalitete zraka.

(2) U području druge kategorije kvalitete zraka može se izdati lokacijska, građevinska i uporabna dozvola za novi izvor onečišćivanja zraka ili za rekonstrukciju postojećeg ako:

- se tom gradnjom osigurava zamjena postojećega, nezadovoljavajućega nepokretnog izvora novim, kojim se smanjuje onečišćenost zraka,
- se u postupku procjene utjecaja na okoliš utvrdi da se navedenim zahvatom neće narušavati kvaliteta zraka, odnosno ako su propisane mjere sprječavanja onečišćenosti zraka.

Ciljano smanjenje izloženosti $PM_{2,5}$ na nacionalnoj razini za zaštitu zdravlja ljudi

Članak 43.

(1) Za smanjenje izloženosti i za postizanje ciljanog smanjenja izloženosti lebdećim česticama $PM_{2,5}$, prema razinama onečišćenosti i rokovima određenim u uredbi iz članka 25. stavka 1. ovoga Zakona, Ministarstvo u suradnji s drugim središnjim tijelima državne uprave, županijama, Gradom Zagrebom i gradovima osigurava poduzimanje svih potrebnih mjera, koje ne zahtijevaju nerazmjerne troškove.

(2) Pokazatelj prosječne izloženosti za $PM_{2,5}$, raspodjela i broj mjernih mjesta na kojima se temelji pokazatelj prosječne izloženosti za $PM_{2,5}$, i koji na odgovarajući način odražava opću izloženost stanovništva određuje se u uredbi iz članka 25. stavka 1. ovoga Zakona.

Onečišćenja iz prirodnih izvora

Članak 44.

(1) U zonama i aglomeracijama gdje se prekoračenje granične vrijednosti za određenu onečišćujuću tvar može pripisati prirodnim izvorima Ministarstvo osigurava prikupljanje podataka o koncentracijama i izvorima onečišćenja, te dokaze koji pokazuju da se prekoračenje može pripisati prirodnim izvorima za svaku godinu u kojoj je prekoračenje granične vrijednosti za određenu onečišćujuću tvar utvrđeno.

(2) Na temelju podataka i dokaza iz stavka 1. ovoga članka Ministarstvo izrađuje popis zona i aglomeracija u kojima se prekoračenje granične vrijednosti za određenu onečišćujuću tvar pripisuje prirodnim izvorima.

(3) Ministarstvo dostavlja Europskoj komisiji popis iz stavka 2. ovoga članka te podatke i dokaze na temelju kojih je popis izrađen.

Prekoračenja koja se mogu pripisati zimskom posipavanju cesta pijeskom ili solju

Članak 45.

(1) U zonama i aglomeracijama u kojima su granične vrijednosti za PM_{10} u zraku prekoračene zbog resuspendiranja lebdećih čestica nakon zimskog posipavanja cesta pijeskom ili solju Ministarstvo vodi evidenciju o tim područjima, zajedno s podacima o koncentracijama i izvorima PM_{10} koji se u njima nalaze.

(2) Ministarstvo u suradnji s drugim središnjim tijelima državne uprave, županijama, Gradom Zagrebom i gradovima osigurava pribavljanje potrebnih dokaza da su prekoračenja uzrokovana resuspendiranim štetnim česticama i da su poduzete razumne mjere za snižavanje koncentracije PM_{10} .

Akcijski planovi za poboljšanje kvalitete zraka

Članak 46.

(1) Ako u određenoj zoni ili aglomeraciji razine onečišćujućih tvari u zraku prekoračuju bilo koju graničnu vrijednost ili ciljnu vrijednost u svakom od tih slučajeva, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave i Grada Zagreba nadležno za tu zonu ili aglomeraciju donosi akcijski plan za poboljšanje kvalitete zraka za tu zonu ili aglomeraciju, kako bi se, u što je moguće kraćem vremenu, osiguralo postizanje graničnih ili ciljnih vrijednosti. Akcijski plan za poboljšanje kvalitete zraka može dodatno obuhvatiti i posebne mjere koje imaju za cilj zaštitu osjetljivih skupina stanovništva, uključujući i djecu.

(2) Ako se u određenoj zoni ili aglomeraciji ne može postići sukladnost s graničnim vrijednostima za dušikov dioksid ili benzen propisanim u uredbi iz članka 25. ovoga Zakona, Ministarstvo će zatražiti od Europske komisije izuzimanje od obveze primjene tih graničnih vrijednosti do najviše pet godina za tu određenu zonu ili aglomeraciju, pod uvjetom da je izrađen akcijski plan za poboljšanje kvalitete zraka iz stavka 1. ovoga članka za zonu ili aglomeraciju na koju se odnosi odgoda i kojim se utvrđuje postizanje sukladnosti s graničnim vrijednostima prije određenog roka.

(3) Ako se ispunjavanje mjerila za postizanje graničnih vrijednosti za PM_{10} u određenoj zoni ili aglomeraciji ne može postići zbog disperzijskih karakteristika određenog mjesta, nepovoljnih klimatskih uvjeta ili prekograničnoga prijenosa onečišćujućih tvari, Ministarstvo će zatražiti od Europske komisije izuzimanje od obveze primjene tih graničnih vrijednosti do određenog roka, pod uvjetom da su poduzete sve odgovarajuće mjere na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini i da su ispunjeni uvjeti iz stavka 1. ovoga članka.

(4) Ako se primjenjuje stavak 2. ili stavak 3. ovoga članka mora se osigurati da granična vrijednost za tu onečišćujuću tvar nije prekoračena za više nego što iznosi maksimalna granica tolerancije propisana uredbom iz članka 25. stavka 1. ovoga Zakona.

(5) Akcijski plan iz stavka 1. ovoga članka osobito sadrži: utvrđivanje mjesta prekomjernog onečišćenja, opće informacije, nadležno odgovorno tijelo, vrstu i ocjenu onečišćenja, porijeklo onečišćenja, analizu stanja, pojedinosti o provedenim mjerama, mjere za smanjivanje onečišćenja zraka, redosljed i rokove ostvarivanja mjera te procjenu sredstava.

(6) Akcijski plan iz stavka 1. ovoga članka donosi se u roku od 12 mjeseci od kraja one godine u kojoj je utvrđeno prekoračenje.

(7) Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave dostavlja Ministarstvu akcijski plan iz stavka 1. ovoga članka, po njegovu donošenju.

(8) Ministarstvo dostavlja akcijski plan iz stavka 7. ovoga članka Europskoj komisiji odmah po njegovom donošenju, ali najkasnije u roku od dvije godine od kraja one godine u kojoj je utvrđeno prekoračenje.

(9) Ako Komisija ne stavi primjedbe u roku od devet mjeseci od primitka akcijskog plana, smatra se da nema primjedbi. Komisija može staviti primjedbe i zahtjev za njihovo otklanjanje ili izradu novog akcijskog plana.

(10) Onečišćivač je dužan provesti i financirati mjere za smanjivanje onečišćenja zraka utvrđenih u akcijskom planu iz stavka 1. ovoga članka.

Kratkoročni akcijski planovi

Članak 47.

(1) Ako u određenoj zoni ili aglomeraciji postoji rizik da će razine onečišćujućih tvari prekoračiti prag upozorenja predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave nadležno za tu zonu ili aglomeraciju donosi kratkoročni akcijski plan koji sadrži mjere koje se moraju poduzeti u kratkom roku kako bi se smanjio rizik ili trajanje takvog prekoračenja.

(2) Kratkoročni akcijski plan iz stavka 1. ovoga članka može, ovisno o pojedinačnom slučaju, predvidjeti učinkovite mjere za kontrolu i, gdje je potrebno, obustavljanje aktivnosti koje doprinose riziku prekoračenja graničnih vrijednosti, ciljnih vrijednosti ili praga upozorenja. Kratkoročni akcijski plan može uključivati mjere vezane uz promet motornih vozila, građevinske radove, brodove u sidrištu, rad u industrijskim postrojenjima, upotrebu

industrijskih proizvoda i grijanje kućanstava te uzeti u obzir i specifične aktivnosti s ciljem zaštite osjetljivih skupina stanovništva, uključujući i djecu.

(3) Ako u određenoj zoni ili aglomeraciji postoji rizik od prekoračenja praga upozorenja za prizemni ozon, Ministarstvo osigurava donošenje kratkoročnog akcijskog plana samo tamo gdje, prema ocjeni, postoji značajan potencijal za smanjenje rizika ili trajanja takvog prekoračenja vodeći računa o geografskim, meteorološkim i gospodarskim uvjetima.

(4) Ministarstvo i predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave informira javnost, uključujući udruge i organizacije za zaštitu okoliša, zaštitu potrošača, udruge i organizacije koje zastupaju interese osjetljivih skupina stanovništva, nadležna tijela za zaštitu zdravlja i javno zdravstvo i gospodarska udruženja, o rezultatima svojih istraživanja o izvodljivosti i sadržaju kratkoročnog akcijskog plana, te o provedbi toga plana.

(5) Onečišćivač je dužan provesti i financirati mjere za smanjivanje onečišćenja zraka utvrđenih u kratkoročnom akcijskom planu iz stavka 1. ovoga članka.

Prekogranično onečišćenje zraka

Članak 48.

(1) Ako se zbog značajnog prekograničnog prijenosa onečišćujućih tvari ili njihovih prekursora prekorači prag upozorenja, granična vrijednost, ciljna vrijednost, granica tolerancije ili dugoročni cilj, Ministarstvo surađuje s nadležnim tijelima susjednih država članica Europske unije i može predložiti nadležnim tijelima susjednih država članica Europske unije pripremu zajedničkih ili usklađenih akcijskih planova za poboljšanje kvalitete zraka u skladu s člankom 46. ovoga Zakona, kako bi se takva prekoračenja uklonila primjenom odgovarajućih, ali i razmjernih mjera.

(2) Ministarstvo, u suradnji s nadležnim tijelima susjednih država članica Europske unije, prema potrebi u skladu s člankom 47. ovoga Zakona, priprema i provodi zajedničke kratkoročne akcijske planove koji obuhvaćaju susjedna područja u drugim državama osiguravajući razmjenu svih potrebnih i relevantnih podataka.

(3) Ako je prekoračen prag obavješćivanja ili pragovi upozorenja u zonama ili aglomeracijama koja se nalaze u blizini državnih granica, podaci se što je prije moguće dostavljaju nadležnim tijelima susjednih država članica Europske unije. Ti podaci su također dostupni javnosti.

(4) Ministarstvo pokreće suradnju s nadležnim tijelima trećih država koje nisu članice Europske unije, prema potrebi, u skladu s člankom 46. ovoga Zakona, u svrhu pripreme i provedbe zajedničkih kratkoročnih akcijskih planova koji obuhvaćaju susjedna područja u blizini državnih granica gdje je nastalo onečišćenje osiguravajući razmjenu svih potrebnih i relevantnih podataka.

(5) Ako je prekoračen prag obavješćivanja ili pragovi upozorenja u zonama ili aglomeracijama koja se nalaze u blizini državnih granica država koje nisu članice Europske unije, podaci se što je prije moguće dostavljaju nadležnim tijelima tih država. Ti podaci su također dostupni javnosti. Ministarstvo dostavlja podatke nadležnim tijelima tih država putem ministarstva nadležnog za vanjske poslove.

V. IZVJEŠTAVANJE O KVALITETI ZRAKA I RAZMJENA PODATAKA

Članak 49.

(1) Ministarstvo, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, Grad Zagreb i Agencija informira javnost, uključujući udruge i organizacije za zaštitu okoliša, zaštitu potrošača, udruge i organizacije koje zastupaju interese osjetljivih skupina stanovništva, gospodarska udruženja te nadležna tijela za zaštitu zdravlja i javno zdravstvo, o:

- kvaliteti zraka u zonama i aglomeracijama,
- provedbi mjera zaštite kvalitete zraka iz Plana iz članka 10. ovoga Zakona,
- provedbi akcijskih planova za poboljšanje kvalitete zraka,
- provedbi kratkoročnih akcijskih planova,
- godišnjim izvješćima za onečišćujuće tvari obuhvaćene ovim Zakonom.

(2) Nadležno tijelo za zaštitu zdravlja i javno zdravstvo temeljem podataka iz stavka 1. ovoga članka osigurava odgovarajuće informacije vezane uz učinke na zdravlje ljudi sukladno posebnom propisu.

Članak 50.

(1) Ministarstvo osigurava dostupnost i razmjenu podataka o kvaliteti zraka kako je određeno pravilnikom iz članka 120. stavka 3. ovoga Zakona.

(2) Za potrebe ocjene ispunjavanja uvjeta sukladnosti s graničnim vrijednostima (*GV*) i kritičnim razinama te postignuća ciljnih vrijednosti, podaci koji se dostavljaju Europskoj komisiji uključuju:

- promjene koje su te godine uvedene s obzirom na granice zona i aglomeracija;
- popis zona i aglomeracija u kojima su razine jedne ili više onečišćujućih tvari više od graničnih vrijednosti (*GV*) i granica tolerancije (*GT*), gdje je primjenjivo, ili su više od ciljnih vrijednosti ili kritičnih razina; i za te zone i aglomeracije:

(a) razine onečišćujućih tvari, i ako je relevantno, datume i razdoblja na koje se te razine odnose;

(b) ocjenu onečišćenja iz prirodnih izvora i ocjenu resuspenzije lebdećih čestica nakon zimskog posipavanja cesta pijeskom ili solju, procijenjenim razinama, ako je potrebno.

(3) Svi podaci mjerenja iz postaja, u izvornom i validiranom formatu i gustoći mjerenja, moraju biti dostupni tijelima državne uprave, tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, Gradu Zagrebu i pravnim osobama koje imaju javne ovlasti nadležnim za poslove praćenja kvalitete zraka, poslove upravljanja kvalitetom zraka i izrade planova zaštite i poboljšanja kvalitete zraka.

(4) U zonama i aglomeracijama u kojima dolazi do prekoračenja granične vrijednosti (*GV*) ili ciljne vrijednosti, radi daljnjih postupaka, osiguravaju se sljedeći podaci:

- (a) popis zona i aglomeracija,
- (b) popis zona u kojima su ciljne vrijednosti prekoračene,
- (c) iznosi ocijenjenih koncentracija,
- (d) razlozi prekoračenja ciljnih vrijednosti, a osobito izvori koji tome doprinose,
- (e) postotak stanovništva izloženo povišenim vrijednostima.

(5) Podatke iz stavaka 2. i 4. ovoga članka osigurava Agencija, a Ministarstvo ih dostavlja Europskoj komisiji do 30. rujna tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.

Članak 51.

(1) Godišnje izvješće o praćenju kvalitete zraka na teritoriju Republike Hrvatske izrađuje Agencija i dostavlja Ministarstvu do 31. srpnja tekuće godine za proteklu kalendarsku godinu.

(2) Izvješće iz stavka 1. ovoga članka izrađuje se na način propisan pravilnikom iz članka 52. ovoga Zakona i sadrži osobito: pregled razina onečišćenosti koje prekoračuju granične vrijednosti, ciljne vrijednosti, dugoročne ciljeve, pragove obavješćivanja i pragove upozorenja, za odgovarajuće vrijeme usrednjavanja i sve potrebne podatke određene člankom 50. stavcima 2. i 4. ovoga Zakona. Ti se podaci povezuju sa sažetom ocjenom učinaka tih prekoračenja na zdravlje ljudi i vegetaciju.

VI. DJELATNOST PRAĆENJA KVALITETE ZRAKA I EMISIJA U ZRAK

Članak 52.

Način praćenja kvalitete zraka i prikupljanja podataka, mjerila za lokacije mjernih mjesta, mjerila za određivanje minimalnog broja mjernih mjesta, referentne metode mjerenja, način dokazivanja ekvivalentnosti za druge metode mjerenja, način provjere kvalitete mjerenja i podataka, kao i način obrade i prikaza rezultata i usklađenost s hrvatskim normama, način provjere ispravnosti i umjeravanja mjernih instrumenata, način i troškove rada referentnog laboratorija, osnivanje i način rada povjerenstva za praćenje rada referentnih laboratorija, način dostavljanja podataka za potrebe informacijskog sustava zaštite zraka, sadržaj godišnjeg izvješća i način redovitog informiranja javnosti propisuje ministar pravilnikom.

Članak 53.

Način praćenja emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora, opseg i vrsta mjerenja, referentne metode mjerenja, način dokazivanja ekvivalentnosti za druge metode mjerenja, način provjere ispravnosti i umjeravanja mjernih instrumenata, način provjere ispravnosti mjernog sustava za kontinuirano mjerenje emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora, postupak uzorkovanja i vrednovanja rezultata mjerenja, način dostave podataka za potrebe informacijskog sustava zaštite zraka o emisijama i način redovitog informiranja javnosti o praćenju emisija propisuje ministar pravilnikom.

Članak 54.

Pravna osoba - ispitni laboratorij može obavljati djelatnost praćenja kvalitete zraka, djelatnost praćenja emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora i/ili djelatnost provjere ispravnosti mjernog sustava za kontinuirano mjerenje emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora ako ishodi dozvolu Ministarstva.

Članak 55.

(1) Dozvola iz članka 54. ovoga Zakona izdaje se pravnoj osobi - ispitnom laboratoriju koji udovoljava sljedeće uvjete:

- registrirana za obavljanje djelatnosti praćenja kvalitete zraka, djelatnosti praćenja emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora i/ili djelatnosti provjere ispravnosti mjernog sustava za kontinuirano mjerenje emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora,
- zapošljava najmanje tri radnika sa završenim diplomskim sveučilišnim studijem prirodnih, tehničkih ili biotehničkih znanosti, odnosno struke te sanitarnog inženjerstva - područje biomedicina i zdravstvo i najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima praćenja razine onečišćenosti zraka, odnosno praćenja emisija u zrak iz nepokretnih izvora i koji su položili stručni ispit iz područja zaštite zraka prema posebnom propisu kojim se uređuje polaganje stručnih ispita za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša,
- raspolaže radnim prostorom unutar kojeg je laboratorij za obavljanje dijela postupka analize uzoraka, obrade i prikaza mjernih rezultata i provjere mjernih postupaka i podataka dobivenih mjerenjem ili uzorkovanjem osim onih koji se po prirodi stvari obavljaju u otvorenom prostoru, odnosno izravno na ispustu otpadnih plinova,
- za praćenje kvalitete zraka, raspolaže mjernom opremom za obavljanje poslova praćenja kvalitete zraka prema referentnim metodama mjerenja propisanim pravilnikom iz članka 52. ovoga Zakona i da je akreditirana prema zahtjevu norme HRN EN ISO/IEC 17025 za svaku referentnu metodu mjerenja posebno, odnosno ima potvrdu referentnog laboratorija za osiguranje kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka za svaku referentnu metodu mjerenja posebno,
- za praćenje emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora, raspolaže mjernom opremom za obavljanje poslova praćenja emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora prema metodama mjerenja propisanim pravilnikom iz članka 53. ovoga Zakona i da je akreditirana prema zahtjevu norme HRN EN ISO/IEC 17025 za svaku referentnu metodu mjerenja posebno,
- za djelatnost provjere ispravnosti mjernog sustava za kontinuirano mjerenje emisija iz nepokretnih izvora da je akreditirana prema zahtjevu norme HRN EN ISO/IEC 17025 za referentne metode mjerenja emisija propisanih pravilnikom iz članka 53. ovoga Zakona, a koje su u skladu s normom HRN EN 14181.

(2) Za praćenje kvalitete zraka, osim referentnih metoda mjerenja propisanih pravilnikom iz članka 52. ovoga Zakona, pravna osoba - ispitni laboratorij može koristiti i druge metode mjerenja ako je za iste akreditirana ili ima potvrdu referentnog laboratorija za osiguranje kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka za te metode mjerenja i ima potvrdu referentnog laboratorija da su za te metode provedeni testovi ekvivalencije sukladno standardima Europske komisije.

(3) Za praćenje emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora, osim referentnih metoda mjerenja propisanih pravilnikom iz članka 53. ovoga Zakona, pravna osoba - ispitni laboratorij može koristiti i druge metode mjerenja ako je za iste akreditirana, uz dokazivanje ekvivalentnosti prema zahtjevu norme HRN CEN/TS 14793.

(4) Pravna osoba - ispitni laboratorij može obavljati djelatnost praćenja kvalitete zraka, praćenja emisija onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora i/ili provjere ispravnosti mjernog sustava za kontinuirano mjerenje emisija iz nepokretnih izvora prema referentnoj metodi mjerenja, odnosno drugoj metodi mjerenja za koju je ishodila dozvolu iz članka 54. ovoga Zakona.

Članak 56.

- (1) Uz zahtjev za izdavanje dozvole iz članka 54. ovoga Zakona prilaže se:
- izvadak iz sudskog registra u izvorniku ili ovjerenj preslici ne stariji od šest mjeseci,
 - popis radnika s dokazom o njihovoj stručnoj osposobljenosti - ovjerene preslike radnih knjižica i diploma,
 - preslika potvrde o položenom stručnom ispitu iz područja zaštite zraka,
 - opis radnog iskustva radnika te popis stručnih poslova praćenja kvalitete zraka ili praćenja emisija u zrak iz nepokretnih izvora u kojima je sudjelovao,
 - izvadak iz zemljišne knjige, odnosno ugovor o zakupu radnog prostora u izvorniku ili ovjerenj preslici,
 - potvrda o akreditaciji praćenja kvalitete zraka prema zahtjevu norme HRN EN ISO/IEC 17025 ili potvrda referentnog laboratorija za osiguranje kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka, s popisom referentnih metoda mjerenja ili drugih metoda mjerenja za koje je proveden postupak dokazivanja ekvivalentnosti s referentnim metodama mjerenja propisanih pravilnikom iz članka 52. ovoga Zakona, za koje se traži dozvola, u izvorniku ili ovjerenj preslici,
 - potvrda o akreditaciji praćenja emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora prema zahtjevu norme HRN EN ISO/IEC 17025 s popisom referentnih metoda mjerenja ili drugih metoda mjerenja za koje je proveden postupak dokazivanja ekvivalentnosti s referentnim metodama mjerenja propisanih pravilnikom iz članka 53. ovoga Zakona za koje se traži dozvola, u izvorniku ili ovjerenj preslici,
 - potvrda o akreditaciji praćenja emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora prema zahtjevu norme HRN EN ISO/IEC 17025 s popisom referentnih metoda mjerenja emisija koje su u skladu s normom HRN EN 14181 za koje se traži dozvola, u izvorniku ili ovjerenj preslici.

(2) Potvrdu o akreditaciji iz stavka 1. podstavaka 6., 7. i 8. ovoga članka izdaje akreditacijsko tijelo.

(3) Potvrdu referentnog laboratorija za osiguranje kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka za pojedine metode mjerenja iz stavka 1. podstavka 6. ovoga članka izdaje referentni laboratorij iz članka 61. ovoga Zakona.

(4) Iznimno od stavka 3. ovoga članka, ako u Republici Hrvatskoj za određenu referentnu metodu mjerenja ne postoji referentni laboratorij, priznaje se izvornik ili ovjerena preslika potvrde referentnog laboratorija za osiguranje kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka za pojedine metode mjerenja države članice Europske unije. Potvrda mora biti prevedena na hrvatski jezik po ovlaštenoj osobi.

(5) Potvrdu referentnog laboratorija da su za druge metode mjerenja kvalitete zraka provedeni testovi ekvivalencije sukladno standardima Europske komisije izdaje referentni laboratorij iz članka 61. ovoga Zakona.

Članak 57.

(1) Vlasnik ili korisnik izvora onečišćivanja zraka može započeti samostalno obavljati djelatnost praćenja kvalitete zraka i/ili praćenja emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora, unutar svoje registrirane djelatnosti, ako ishodi dozvolu Ministarstva.

(2) Dozvola iz stavka 1. ovoga članka izdaje se vlasniku ili korisniku izvora onečišćenja zraka ako ispunjava uvjete iz članka 55. ovoga Zakona.

(3) Uz zahtjev za izdavanje dozvole iz stavka 1. ovog članka prilažu se dokazi iz članka 56. ovoga Zakona.

Članak 58.

(1) Dozvola iz članaka 54., 57. i 61. ovoga Zakona izdaje se na rok do isteka roka važenja potvrde o akreditaciji.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, dozvola za obavljanje djelatnosti praćenja kvalitete zraka izdana na temelju potvrde referentnog laboratorija iz članka 56. stavka 3. ovoga Zakona izdaje se na rok do pet godina uz uvjet da za svaku godinu važenja dozvole pravna osoba - ispitni laboratorij dostavi Ministarstvu novu potvrdu referentnog laboratorija.

(3) Ako pravna osoba – ispitni laboratorij koja je ishodila dozvolu iz stavka 2. ovoga članka ne dostavi potvrdu referentnog laboratorija iz članka 56. stavka 3. ovoga Zakona za pojedinu godinu važenja te dozvole Ministarstvo ukida tu dozvolu.

(4) U slučaju promjene ispunjavanja uvjeta za izdavanje dozvole iz članaka 54., 57. i 61. ovoga Zakona, pravna osoba dužna je u roku od 8 dana od dana nastale promjene o tome izvijestiti Ministarstvo.

Članak 59.

(1) Pravna osoba koja je dobila dozvolu Ministarstva dužna je poslove praćenja kvalitete zraka, emisija u zrak i godišnju provjeru ispravnosti mjernog sustava za kontinuirano mjerenje emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora obavljati kvalitetno i odgovorno, u skladu s pravilima struke, te je odgovorna za istinitost i stručnu utemeljenost podataka i obavljenih poslova.

(2) Pravna osoba koja je dobila dozvolu Ministarstva mora osigurati nepristranost svojih radnika i koji ne smiju biti izloženi poslovnim, financijskim i drugim pritiscima koji mogu utjecati na njihovu tehničku prosudbu.

Referentni laboratorij

Članak 60.

(1) Djelatnost osiguranja kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka na području Republike Hrvatske obavlja referentni laboratorij.

(2) Referentni laboratorij iz stavka 1. ovoga članka za referentne metode za koje je akreditiran obavlja sljedeće poslove:

- osigurava i provjerava mjernu sljedivost ispitnih laboratorija za praćenje kvalitete zraka sukladno HRN EN ISO/IEC 17025 jedanput godišnje,
- surađuje s referentnim laboratorijima za praćenje kvalitete zraka država članica Europske unije u svrhu osiguranja usporedivosti i kvalitete mjerenja i s Europskom komisijom,

- sudjeluje na ispitivanjima sposobnosti laboratorija međulaboratorijskim usporedbama Europske unije,
- organizira i provodi redovna ispitivanja sposobnosti ispitnih laboratorija za praćenje kvalitete zraka međulaboratorijskim usporedbama,
- osigurava da se mjerenja provode referentnim metodama ili izdaje potvrde da su za druge metode mjerenja provode testovi ekvivalencije sukladno standardima Europske komisije,
- pruža znanstvenu i tehničku pomoć iz područja praćenja kvalitete zraka na zahtjev Ministarstva.

(3) Referentni laboratorij iz stavka 1. ovoga članka izdaje potvrdu ispitnim laboratorijima za osiguranje kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka za svaku metodu mjerenja posebno na temelju provjere mjerne sljedivosti iz stavka 2. podstavka 1. ovoga članka.

(4) Referentni laboratorij iz stavka 1. ovoga članka obavlja poslove iz stavka 2. ovoga članka na način propisan pravilnikom iz članka 52. ovoga Zakona.

Članak 61.

(1) Pravna osoba - referentni laboratorij može obavljati djelatnost iz članka 60. stavka 1. ovoga Zakona ako ishodi dozvolu Ministarstva.

(2) Dozvolu iz stavka 1. ovoga članka Ministarstvo izdaje pravnoj osobi - referentnom laboratoriju koji ispunjava uvjete iz članka 55. stavka 1. podstavaka 1. i 2. te posebne uvjete:

- registriran za obavljanje djelatnosti osiguranja kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka,
- akreditiran prema zahtjevu norme HRN EN ISO/IEC 17025 za jednu ili više referentnih metoda mjerenja propisanih pravilnikom iz članka 52. ovoga Zakona,
- uspješno sudjelovao u ispitivanjima sposobnosti laboratorija u međunarodnim programima međulaboratorijskih usporedbi za referentne metode mjerenja propisane pravilnikom iz članka 52. ovoga Zakona za koje je akreditiran,
- uspješno organizirao ili sudjelovao u organizaciji ispitivanja sposobnosti ispitnih laboratorija za praćenje kakvoće zraka međulaboratorijskim usporedbama,
- raspolaže s mjernom opremom i radnim prostorom za potrebe provođenja redovnih ispitivanja sposobnosti ispitnih laboratorija za praćenje kvalitete zraka međulaboratorijskim usporedbama.

(3) Uz zahtjev za izdavanje dozvole iz stavka 1. ovoga članka prilažu se dokazi iz članka 56. stavka 1. podstavaka 1. do 5. ovoga Zakona te posebni dokazi:

- izvadak iz sudskog registra ne stariji od šest mjeseci, u izvorniku ili ovjerenj preslici,
- potvrda o akreditaciji prema zahtjevu norme HRN EN ISO/IEC 17025 s popisom referentnih metoda mjerenja propisanih pravilnikom iz članka 52. ovoga Zakona i za koje se traži dozvola, u izvorniku ili ovjerenj preslici,
- dokaz o uspješno provedenom sudjelovanju u ispitivanjima sposobnosti laboratorija u međunarodnim programima međulaboratorijskih usporedbi za referentne metode mjerenja propisane pravilnikom iz članka 52. ovoga Zakona za koje je akreditiran,
- dokaz o organizaciji ili sudjelovanju u organizaciji ispitivanja sposobnosti ispitnih laboratorija za praćenje kakvoće zraka međulaboratorijskim usporedbama,
- dokaz o raspolaganju mjernom opremom i radnim prostorom za organizaciju ispitivanja sposobnosti ispitnih laboratorija za praćenje kvalitete zraka međulaboratorijskim usporedbama.

Članak 62.

(1) Sredstva za sudjelovanje referentnog laboratorija na međunarodnim ispitivanjima sposobnosti laboratorija i za suradnju s državama članicama Europske unije i Europskom komisijom u svrhu osiguranja usporedivosti i kvalitete mjerenja osigurava Ministarstvo.

(2) Referentni laboratorij dostavlja Ministarstvu godišnji program rada za poslove iz stavka 1. ovoga članka temeljem kojeg ostvaruje pravo na pokriće dijela troškova.

(3) Povjerenstvo za praćenje rada referentnih laboratorija osniva ministar odlukom. Način rada povjerenstva propisan je pravilnikom iz članka 52. ovoga Zakona.

Članak 63.

Popis pravnih osoba kojima je izdana dozvola za obavljanje djelatnosti praćenja kvalitete zraka, praćenja emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora, provjere ispravnosti mjernog sustava za kontinuirano mjerenje emisija onečišćujućih tvari u zrak i osiguranja kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka objavljuje Ministarstvo na internetskim stranicama.

VII. TVARI KOJE OŠTEĆUJU OZONSKI SLOJ I FLUORIRANI STAKLENIČKI PLINOVI

Članak 64.

(1) Postupno smanjivanje i ukidanje potrošnje tvari koje oštećuju ozonski sloj u Republici Hrvatskoj provodi se nadzorom potrošnje tih tvari, zabranom korištenja proizvoda koji te tvari sadrže ili o njima ovise, smanjivanjem propuštanja iz proizvoda, prikupljanjem i uništavanjem tih tvari te drugim mjerama koje na troškovno učinkovit način pridonose zaštiti ozonskog sloja.

(2) Fluorirani staklenički plinovi se koriste kao zamjena za tvari koje oštećuju ozonski sloj, a zbog njihovog potencijala globalnog zatopljenja provode se mjere kako bi se smanjile emisije tih plinova i na taj način ublažile klimatske promjene.

Članak 65.

(1) Postupno smanjivanje i ukidanje potrošnje kontroliranih i novih tvari te smanjenje emisija fluoriranih stakleničkih plinova, popis tih tvari, postupanje s tim tvarima, postupanje s proizvodima i opremom koji sadrže te tvari ili o njima ovise, postupanje s tim tvarima nakon prestanka uporabe proizvoda koji ih sadrži, provjera propuštanja tih tvari, način prikupljanja, obnavljanja, uporabe i uništavanja tih tvari, uvoz, izvoz, stavljanje na tržište i uporaba proizvoda i opreme koji te tvari sadrže ili o njima ovise, način određivanja godišnje kvote uvoza kontroliranih tvari, visinu naknade za pokriće troškova prikupljanja, obnavljanja, uporabe i uništavanja tih tvari i način obračuna troškova prikupljanja, obnavljanja, uporabe i uništavanja tih tvari, način označivanja proizvoda koji sadrže te tvari ili o njima ovise te način izvješćivanja propisuje Vlada uredbom.

(2) Program, uvjete i način polaganja stručnog ispita, kriteriji za odabir ustanova i tvrtki za provođenje stručnog osposobljavanja i stručnih ispita, ustroj i način rada ispitnoga ocjenjivačkog tijela koje provodi stručni ispit, način plaćanja naknade troškova za polaganje stručnog ispita i dobivanje uvjerenja o položenom stručnom ispitu uz pribavljeno mišljenje ministra nadležnog za obrazovanje propisuje ministar pravilnikom.

(3) Ministarstvo odabire ustanove i tvrtke za provođenje stručnog osposobljavanja i stručnih ispita javnim pozivom.

Članak 66.

(1) Trgovac i poduzetnik koji uvozi kontrolirane tvari i fluorirane stakleničke plinove u svrhu stavljanja na tržište ili za svoje potrebe dužan je uplatiti naknadu u Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost za pokriće troškova prikupljanja, obnavljanja, uporabe i uništavanja tih tvari.

(2) Sredstvima prikupljenim od naknade iz stavka 1. ovoga članka može se financirati i zamjena uređaja i opreme koja koristi kontrolirane tvari ili fluorirane stakleničke plinove novim tehnologijama koje ne oštećuju ozonski sloj i ne utječu na klimatske promjene.

Članak 67.

(1) Pravna ili fizička osoba - obrtnik može obavljati djelatnost prikupljanja, provjere propuštanja, ugradnje i održavanja ili servisiranja (u daljnjem tekstu: servisiranje) rashladnih i klimatizacijskih uređaja i opreme, dizalica topline, nepokretnih protupožarnih sustava i aparata za gašenje požara koji sadrže kontrolirane tvari ili fluorirane stakleničke plinove ili o njima ovisе ako ishodi dozvolu Ministarstva.

(2) Dozvola iz stavka 1. ovoga članka izdaje se pravnoj ili fizičkoj osobi - obrtniku koja ispunjava sljedeće uvjete:

- je registrirana za obavljanje djelatnosti servisiranja proizvoda i opreme koji sadrže kontrolirane tvari ili fluorirane stakleničke plinove ili o njima ovisе,
- zapošljava jednog ili više stručno osposobljenih radnika koji rukuju kontroliranim tvarima i/ili fluoriranim stakleničkim plinovima,
- posjeduje opremu za prikupljanje kontroliranih tvari i/ili fluoriranih stakleničkih plinova.

(3) Uz zahtjev za izdavanje dozvole iz stavka 1. ovoga članka prilaže se:

- izvadak iz sudskog ili obrtnog registra u izvorniku ili ovjerenjоj preslici, ne stariji od šest mjeseci, kojim dokazuje da je registriran za obavljanje djelatnosti iz stavka 1. ovoga članka,
- ovjerenu presliku uvjerenja o položenom stručnom ispitu za zaposlene radnike koji rukuju s kontroliranim tvarima i fluoriranim stakleničkim plinovima,
- dokaz o posjedovanju uređaja za prikupljanje kontroliranih tvari i/ili fluoriranih stakleničkih plinova.

(4) Ako pravna ili fizička osoba iz stavka 1. ovoga članka obavlja i djelatnost obnavljanja kontroliranih tvari i/ili fluoriranih stakleničkih plinova prilikom servisiranja uz zahtjev iz stavka 2. ovoga članka mora priložiti dokaz o posjedovanju uređaja za obnavljanje tih tvari.

(5) Dozvola iz stavka 1. ovoga članka se izdaje na rok od 5 godina.

(6) Zahtjev za produženje dozvole iz stavka 1. ovoga članka mora se podnijeti najranije četiri mjeseca, a najkasnije dva mjeseca prije isteka roka iz stavka 5. ovoga članka.

(7) U slučaju promjene ispunjavanja uvjeta za izdavanje dozvole iz stavka 1. ovoga članka, pravna ili fizička osoba - obrtnik dužna je u roku od osam dana od dana nastale promjene o tome obavijestiti Ministarstvo.

Članak 68.

(1) Prikupljene kontrolirane tvari i fluorirani staklenički plinovi koji se ne mogu obnoviti u postupku održavanja i/ili popravljivanja proizvoda i/ili opreme na licu mjesta, odnosno koje su prikupljene pri isključivanju proizvoda i/ili opreme iz uporabe moraju se predati pravnim osobama, koje unutar svoje registrirane djelatnosti imaju posebno ustrojenu jedinicu - Centar za obavljanje djelatnosti prikupljanja, obnavljanja i uporabe tih tvari (u daljnjem tekstu: Centar).

(2) Centar može obavljati djelatnost prikupljanja, obnavljanja i uporabe kontroliranih tvari i fluoriranih stakleničkih plinova ako ishodi dozvolu Ministarstva.

(3) Dozvola iz stavka 2. ovoga članka izdaje se pravnoj osobi iz stavka 1. ovoga članka koja ispunjava sljedeće uvjete:

- je registrirana za obavljanje djelatnosti prikupljanja, obnavljanja, uporabe i stavljanja na tržište oporabljenih kontroliranih tvari i fluoriranih stakleničkih plinova,
- raspolaže prostorom za postavljanje opreme za procese obnavljanja i uporabe ovih tvari,
- posjeduje opremu za prikupljanje, obnavljanje, uporabu i fizikalno-kemijsku analizu uporabljenih kontroliranih tvari i fluoriranih stakleničkih plinova,
- raspolaže prostorom za privremeno skladištenje za prikupljene, obnovljene i oporabljene kontrolirane tvari i/ili fluorirane stakleničke plinove te za ove otpadne tvari koje po fizikalno-kemijskim svojstvima ne odgovaraju kvaliteti nove tvari,
- posjeduje dozvolu za obavljanje djelatnosti iz članka 67. ovoga Zakona,
- posjeduje dozvolu za skladištenje otpada prema posebnom propisu,
- zapošljava osobu koja ima visoku stručnu spremu tehničkog smjera,
- je imenovala odgovornu osobu za nadzor obavljanja poslova prikupljanja, obnavljanja i uporabe koja je stručno osposobljena.

(4) Uz zahtjev za izdavanje dozvole iz stavka 2. ovoga članka pravna osoba iz stavka 1. ovoga članka prilaže dokaze o ispunjavanju uvjeta iz stavka 3. ovoga članka.

Članak 69.

(1) Ministarstvo vodi Registar pravnih i fizičkih osoba - obrtnika koje se bave djelatnošću uvoza/izvoza i stavljanja na tržište kontroliranih tvari i/ili fluoriranih stakleničkih plinova, servisiranja, obnavljanja i uporabe tih tvari (u daljnjem tekstu: Registar) u koji upisuje pravnu i fizičku osobu - obrtnika kojoj je izdana dozvola iz članka 67. stavka 1. i članka 68. stavka 2. ovoga Zakona.

(2) Pravne i fizičke osobe - obrtnici koje obavljaju djelatnost uvoza i izvoza i stavljanja na tržište kontroliranih tvari i/ili fluoriranih stakleničkih plinova moraju se upisati u Registar iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Krajnji korisnici koji koriste ove tvari za neophodnu laboratorijsku i analitičku primjenu, kao procesne agense, ili kao sirovine moraju se upisati u Registar iz stavka 1. ovoga članka.

(4) Popis pravnih i fizičkih osoba - obrtnika iz Registra objavljuje se na internetskim stranicama Ministarstva.

Članak 70.

(1) Dozvolu za uvoz i/ili izvoz kontroliranih tvari izdaje središnje tijelo državne uprave nadležno za trgovinu po pribavljenom mišljenju Ministarstva.

(2) Ako Ministarstvo u roku od 30 dana od dana dostave zahtjeva za izdavanje mišljenja iz stavka 1. ovoga članka ne odluči o tom zahtjevu, ne smatra se da je mišljenje izdano u korist stranke.

Članak 71.

(1) Pravna i fizička osoba - obrtnik koja obavlja djelatnost servisiranja rashladnih i klimatizacijskih uređaja i opreme, dizalica topline, nepokretnih protupožarnih sustava i aparata za gašenje požara koji sadrže kontrolirane tvari ili fluorirane stakleničke plinove ili o njima ovisi mora voditi očevidnik o preuzetim uporabljenim količinama tih tvari, postupanju s tim tvarima i o količinama unesenih novih ili uporabljenih kontroliranih tvari i fluoriranih stakleničkih plinova.

(2) Osoba iz stavka 1. ovoga članka dužna je Agenciji dostaviti podatke iz očevidnika do 31. siječnja tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.

Članak 72.

(1) Radnik koji obavlja djelatnost prikupljanja, provjere propuštanja, ugradnje i održavanja ili servisiranja rashladnih i klimatizacijskih uređaja i protupožarnih uređaja i aparata za gašenje požara dužan je položiti stručni ispit za obavljanje navedenih djelatnosti te upotpunjavati i usavršavati svoje znanje.

(2) Radnik koji prikuplja određene fluorirane stakleničke plinove iz visokonaponskih sklopnih aparata kod njihovih vlasnika i/ili korisnika dužan je položiti stručni ispit za obavljanje navedenih poslova te upotpunjavati i usavršavati svoje znanje.

(3) Radnik koji prikuplja otapala na bazi fluoriranih stakleničkih plinova kod vlasnika i/ili korisnika tih otapala dužan je položiti stručni ispit za obavljanje navedenih poslova te upotpunjavati i usavršavati svoje znanje.

(4) Radnik koji prikuplja kontrolirane tvari ili fluorirane stakleničke plinove iz klimatizacijskih sustava u motornim vozilima kod pravnih ili fizičkih osoba - obrtnika koji se bave djelatnošću servisiranja motornih vozila dužan je položiti stručni ispit za obavljanje navedenih poslova te upotpunjavati i usavršavati svoje znanje.

Članak 73.

(1) Ministarstvo će po prijedlogu inspektora zaštite okoliša iz članka 138. stavka 5. ovoga Zakona rješenjem ukinuti dozvolu iz članka 54., 57., 61., 67. i 68. ovoga Zakona.

(2) Protiv dozvole iz članka 54., 57., 61., 67. i 68. ovoga Zakona i rješenja iz stavka 1. ovoga članka nije dopuštena žalba.

**VIII. PRAĆENJE EMISIJA STAKLENIČKIH PLINOVA I MJERE ZA
UBLAŽAVANJE I PRILAGODBU KLIMATSKIM PROMJENAMA****Članak 74.**

(1) Smanjivanje emisija stakleničkih plinova na teritoriju Republike Hrvatske provodi se postupnim ograničavanjem emisijskih jedinica gospodarskim subjektima trgovanjem emisijskim jedinicama, primjenom fleksibilnih mehanizama Kyotskog protokola i drugim mjerama koje doprinose ublažavanju klimatskih promjena.

(2) Trgovanjem emisijskim jedinicama, čija se količina postupno ograničava, smanjuju se emisije stakleničkih plinova i time se na na troškovno učinkovit način doprinosi ublažavanju klimatskih promjena.

(3) Radi provedbe mjera smanjivanja emisija stakleničkih plinova, provodi se praćenje emisija stakleničkih plinova.

Praćenje emisija stakleničkih plinova**Članak 75.**

(1) Praćenjem emisija stakleničkih plinova prikupljaju se podaci o djelatnostima kojima se ispuštaju staklenički plinovi i podaci o emisijama stakleničkih plinova.

(2) Podaci iz stavka 1. ovoga članka koriste se za planiranje i vođenje politike i mjera smanjivanja i ublažavanja klimatskih promjena.

(3) Podaci iz stavka 1. ovoga članka koriste se za izradu izvješća prema Okvirnoj konvenciji i propisu Europske unije kojim se uređuje praćenje emisija stakleničkih plinova:

- izvješća o emisijama stakleničkih plinova, uključujući i uklanjanje pomoću odliva,
- izvješća o provedbi politike i mjera za ublažavanje klimatskih promjena i o projekcijama emisija stakleničkih plinova i
- Nacionalnog izvješća prema Okvirnoj konvenciji.

(4) Izvješća iz stavka 3. ovoga članka izrađuju se prema smjernicama i uputama Okvirne konvencije i Međuvladinog tijela za klimatske promjene.

(5) Smjernice i upute iz stavka 4. ovoga članka objavljuju se na internetskim stranicama Ministarstva.

(6) Izvješća iz stavka 3. podstavaka 1. i 2. ovoga članka izrađuju se i prema propisu Europske unije kojim se uređuje praćenje emisija stakleničkih plinova.

(7) Način i uvjete provedbe propisa Europske unije kojim se uređuje praćenje emisija stakleničkih plinova propisuje ministar pravilnikom.

Članak 76.

(1) Agencija je nositelj izrade izvješća iz članka 75. stavka 3. podstavaka 1. i 2. ovoga Zakona.

(2) Ministarstvo je nositelj izrade izvješća iz članka 75. stavka 3. podstavka 3. ovoga Zakona.

(3) Ministarstvo dostavlja izvješća iz članka 75. stavka 3. ovoga Zakona Tajništvu Okvirne konvencije i Europskoj komisiji.

Članak 77.

(1) Tijela državne uprave i druga tijela javne vlasti nadležna za poslove zaštite okoliša, gospodarstva, poljoprivrede, šumarstva, vodnoga gospodarstva, mora, prometa, poslove službene statistike te trgovačka društva Hrvatske šume d.o.o. i Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o koja prikupljaju i/ili posjeduju podatke o djelatnostima po sektorima, kojima se ispuštaju ili uklanjaju staklenički plinovi, potrebne za izradu izvješća iz članka 75. stavka 3. ovoga Zakona moraju te podatke dostaviti Agenciji.

(2) Podaci iz stavka 1. ovoga članka dostavljaju se bez naknade sukladno rokovima propisanim uredbom iz članka 81. stavka 1. ovoga Zakona, u obimu i formatu koji Ministarstvo objavljuje na internetskim stranicama.

(3) Podaci potrebni za izradu izvješća iz članka 75. stavka 3. podstavka 1. ovoga Zakona moraju se dostaviti Agenciji do 30. lipnja tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.

(4) Tijela iz stavka 1. ovoga članka dužna su na godišnjoj osnovi sudjelovati u svim fazama pripreme i dostave podataka, pregleda izvješća i reviziji koju provodi Tajništvo Okvirne konvencije sukladno uredbi iz članka 81. stavka 1. ovoga Zakona.

Članak 78.

(1) Za potrebe praćenja izrade izvješća iz članka 75. stavka 3. ovoga Zakona i davanja mišljenja na ta izvješća te sudjelovanja u pregledu tih izvješća osniva se Povjerenstvo za međusektorsku koordinaciju za nacionalni sustav za praćenje emisija stakleničkih plinova.

(2) Za praćenje i ocjenu provedbe i planiranja politike i mjera za ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj, davanja mišljenja na Nacrt plana iz članka 10. ovoga Zakona i Nacrt akcijskog plana iz članka 118. stavka 6. ovoga Zakona te na izvješća iz članka 75. stavka 3. podstavaka 2. i 3. ovoga Zakona i sudjelovanja u pregledu tih izvješća osniva se Povjerenstvo za međusektorsku koordinaciju za politiku i mjere za ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama.

(3) Povjerenstva iz stavaka 1. i 2. ovoga članka osniva Vlada odlukom na prijedlog Ministarstva.

(4) Odlukom iz stavka 3. imenuju se članovi Povjerenstva, poslovi koje povjerenstvo obavlja i način rada.

(5) Članovima Povjerenstva koji nisu predstavnici tijela državne uprave pripada naknada za rad u Povjerenstvu.

(6) Sredstva za rad Povjerenstva osiguravaju se u državnom proračunu Republike Hrvatske, a iznos naknade za rad u Povjerenstvu utvrđuje se odlukom iz stavka 3. ovoga članka.

(7) Administrativne i tehničke poslove za Povjerenstvo obavlja Ministarstvo.

Praćenje emisija stakleničkih plinova
u životnom vijeku tekućeg naftnog goriva

Članak 79.

(1) Za tekuća naftna goriva koja se koriste za kopneni promet, stavljena na domaće tržište prate se emisije stakleničkih plinova u njihovom životnom vijeku po energetske jedinici.

(2) Praćenje emisija iz stavka 1. ovoga članka osigurava dobavljač koji je gorivo stavio na domaće tržište.

(3) Dobavljač dostavlja Agenciji verificirano izvješće o emisijama iz stavka 2. ovoga članka do 30. travnja tekuće godine za proteklu kalendarsku godinu.

(4) Praćenje i izvješćivanje iz stavaka 1. i 3. ovoga članka provodi se sukladno propisu Europske unije kojim se uređuje praćenje emisija stakleničkih plinova u njihovom životnom vijeku.

Članak 80.

(1) Dobavljač iz članka 79. ovoga Zakona je dužan, što je moguće postupnije, smanjiti emisije stakleničkih plinova u životnom vijeku tekućeg naftnog goriva, koje je stavio na domaće tržište, do 31. prosinca 2020. godine za 6% u odnosu na razinu emisije iz 2010. godine.

(2) Razina emisije iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se propisom Europske unije kojim se uređuje praćenje emisija stakleničkih plinova u njihovom životnom vijeku.

(3) Više dobavljača mogu preuzeti obvezu zajedničkog smanjenja emisija iz stavka 1. ovoga članka te se smatraju jednim dobavljačem.

Članak 81.

(1) Popis stakleničkih plinova, način i metodologija praćenja emisija stakleničkih plinova, podatke o emisijama stakleničkih plinova, rokove za izradu i dostavu izvješća iz članka 75. ovoga Zakona Tajništvu Okvirne konvencije i Europskoj komisiji, način izrade inventara (izračuna) emisije stakleničkih plinova, način verificiranja izvješća i način i rokove dostavljanja podataka Agenciji propisuje Vlada uredbom.

(2) Način praćenja i verificiranja emisija stakleničkih plinova u životnom vijeku tekućeg naftnog goriva stavljenog na domaće tržište, način i prijelazne rokove ispunjenja obveze smanjenja stakleničkih plinova u životnom vijeku tekućeg naftnog goriva stavljenog na domaće tržište propisuje se uredbom iz članka 41. ovoga Zakona.

Dozvola za emisije stakleničkih plinova

Članak 82.

(1) Operater postrojenja može obavljati djelatnost kojom se ispuštaju staklenički plinovi ako ishodi dozvolu Ministarstva za emisije stakleničkih plinova.

(2) Obavljanje djelatnosti iz stavka 1. ovoga članka uključuje i pokusni rad prema zakonu kojim se uređuje gradnja.

(3) Djelatnosti i staklenički plinovi iz stavka 1. ovoga članka propisuju se uredbom iz članka 114. ovoga Zakona.

Članak 83.

(1) Zahtjev za izdavanje dozvole za emisije stakleničkih plinova sadrži:

- opis postrojenja i djelatnosti, uključujući i tehnologiju,
- opis sirovina i pomoćnih materijala,
- izvore emisija stakleničkih plinova,

(2) Uz zahtjev iz stavka 1. ovoga članka se prilaže plan praćenja emisija stakleničkih plinova iz postrojenja izrađen sukladno pravilniku iz članka 108. stavka 5. ovoga Zakona i sažeti ne-tehnički opis postrojenja i djelatnosti.

Članak 84.

(1) Ministarstvo dostavlja plan praćenja emisija stakleničkih plinova iz postrojenja Agenciji na stručno mišljenje o usklađenosti plana s odredbama pravilnika iz članka 108. ovoga Zakona.

(2) Agencija je dužna dostaviti stručno mišljenje iz stavka 1. ovoga članka u roku od 30 dana od primitka cjelovitog plana praćenja emisija stakleničkih plinova iz postrojenja.

(3) Ministarstvo izdaje dozvolu za emisije stakleničkih plinova za postrojenje, dio postrojenja ili više postrojenja na istoj lokaciji kojima upravlja isti operater ako utvrdi da je operater postrojenja sposoban obavljati praćenje i izvješćivanje o emisijama stakleničkih plinova, sukladno odredbama ovoga Zakona.

Članak 85.

(1) Dozvola za emisije stakleničkih plinova sadrži:

- naziv i adresu operatera,
- opis djelatnosti i emisija iz postrojenja,
- obvezu praćenja emisija,
- obvezu izvješćivanja,
- obvezu predaje količine emisijskih jedinica, do 30. travnja svake godine, u iznosu koji odgovara ukupnoj emisiji stakleničkih plinova iz postrojenja iz prethodne kalendarske godine, verificirane sukladno članku 109. ovoga Zakona.

(2) Plan praćenja emisija stakleničkih plinova iz postrojenja sastavni je dio dozvole iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Ministarstvo je dužno riješiti zahtjev za izdavanje dozvole iz stavka 1. ovoga članka u roku od 4 mjeseca od primitka urednog zahtjeva.

Članak 86.

(1) Operater postrojenja dužan je obavijestiti Ministarstvo o planiranim promjenama tehničko-tehnoloških karakteristika postrojenja, uključujući promjenu vrste goriva, sirovine ili drugih tvari koje se koriste u postrojenju, povećanje ili smanjenje toplinske snage na ulazu, odnosno kapaciteta postrojenja te o planiranoj promjeni osobe operatera postrojenja.

(2) Ako Ministarstvo na temelju obavijesti iz stavka 1. ovoga članka utvrdi da planirana promjena postrojenja zahtjeva izmjenu sadržaja dozvole iz članka 82. ovoga Zakona i/ili plana praćenja emisija stakleničkih plinova iz postrojenja, u roku od 30 dana od primitka obavijesti pozvat će operatera postrojenja da u određenom roku podnese odgovarajući zahtjev.

(3) Ako operater postrojenja ne primi poziv iz stavka 2. ovoga članka u roku od 30 dana nakon što Ministarstvo primi obavijest iz stavka 1. ovoga članka smatra se da planirana promjena postrojenja ne zahtjeva izmjenu sadržaja dozvole iz članka 82. ovoga Zakona i/ili plana praćenja emisija stakleničkih plinova iz postrojenja i može nastaviti s planiranom promjenom postrojenja.

(4) Uz zahtjev iz stavka 2. ovoga članka prilaže se opis izmjena te izmijenjen plan praćenja emisija stakleničkih plinova iz postrojenja izrađen sukladno pravilniku iz članka 108. ovoga Zakona.

(5) Na postupak po zahtjevu iz stavka 2. ovoga članka primjenjuju se odredbe članka 84. ovoga Zakona.

(6) Ako operater postrojenja ne podnese zahtjev iz stavka 2. ovoga članka smatra se da je odustao od planirane promjene postrojenja.

(7) U slučaju promjene osobe operatera postrojenja, prava i obveze koje proizlaze iz dozvole iz članka 82. ovoga Zakona prenose se na pravnog slijednika.

(8) Ministarstvo svakih pet godina od dana izvršnosti dozvole iz članka 82. ovoga Zakona pregledava dozvole i ako ocijeni potrebnim, po službenoj dužnosti donosi rješenje kojim mijenja sadržaj dozvole.

Članak 87.

(1) Operater postrojenja dužan je u roku od 8 dana obavijestiti Ministarstvo o planiranom datumu prestanka obavljanja djelatnosti u postrojenju. Obavijest o prestanku obavljanja djelatnosti u postrojenju u stečajnom postupku dostavlja stečajni upravitelj.

(2) Po zaprimljenoj obavijesti iz stavka 1. ovoga članka Ministarstvo rješenjem ukida dozvolu iz članka 84. ovoga Zakona.

(3) Ministarstvo će po prijedlogu inspektora zaštite okoliša iz članka 138. stavka 5. ovoga Zakona rješenjem ukinuti dozvolu iz članka 82. ovoga Zakona.

(4) Protiv dozvole iz članka 82. ovoga Zakona i rješenja iz stavaka 2. i 3. ovoga članka nije dopuštena žalba.

Članak 88.

(1) U slučaju iz članka 87. stavka 1. ovoga Zakona operater postrojenja je dužan izraditi izvješće o emisijama sukladno odredbama iz članaka 108. i 109. ovoga Zakona za razdoblje od početka godine do dana izvršnosti rješenja iz članka 87. stavka 2. ovoga Zakona.

(2) Verificirano izvješće iz stavka 1. ovoga članka operater postrojenja je dužan dostaviti Agenciji u roku od dva mjeseca od dana izvršnosti rješenja iz članka 87. stavka 2. ovoga Zakona.

(3) Operater postrojenja dužan je predati količinu emisijskih jedinica u Registru Unije u iznosu koji odgovara ukupnoj emisiji stakleničkih plinova utvrđenih u izvješću iz stavka 2. ovoga članka u roku od 15 dana od dostave tog izvješća.

(4) Emisijske jedinice raspodjeljene operateru postrojenja iz članka 87. stavka 1. ovoga Zakona važe do kraja razdoblja trgovanja iz članka 89. stavka 2. ovoga Zakona.

(5) Operateru postrojenja se ne dodjeljuju emisijske jedinice od godine koja slijedi godinu u kojoj je postrojenje prestalo s radom.

(6) Operateru postrojenju iz članka 87. stavka 1. ovoga Zakona emisijske jedinice se neće dodjeljivati za naredne godine razdoblja trgovanja ako Ministarstvu ne podnese dokaz da će to postrojenje nastaviti s radom u roku od šest mjeseci od dana prestanka rada postrojenja.

(7) Iznimno od stavka 6. ovoga članka, rok za dostavu dokaza o nastavku rada je 18 mjeseci od dana prestanka rada postrojenja ako operater dokaže da postrojenje ne može nastaviti s radom u roku od 6 mjeseci od dana prestanka rada postrojenja zbog iznimnih i nepredvidivih okolnosti koje se ne bi mogle izbjeći niti uz svu dužnu pažnju i koje su izvan kontrole operatera postrojenja u pitanju, a osobito prirodne nepogode, rat, ratne prijetnje, terorizam, revolucija, neredi, sabotaza i vandalizam.

(8) Za operatera postrojenja čiji rad ili ponovno započinjanje s radom tehnički nisu mogući, smatrat će se da je prestao s obavljanjem djelatnosti.

Raspodjela emisijskih jedinica

Članak 89.

(1) Operaterima postrojenja koji imaju dozvolu iz članka 82. ovoga Zakona i operatorima zrakoplova koji imaju odobren plan praćenja sukladno članku 93. ovoga Zakona raspodjeljuju se emisijske jedinice.

(2) Za razdoblje trgovanja od 2013. do 2020. godine raspodjela emisijskih jedinica provodi se prodajom putem dražbe, ako ovim Zakonom nije određeno da se dodjeljuju besplatno.

(3) Operateru postrojenja za proizvodnju električne energije, uključujući nova postrojenja za proizvodnju električne energije, postrojenja za hvatanje, transport ili skladištenje ugljikovog dioksida emisijske jedinice se ne dodjeljuju besplatno.

(4) Operateru postrojenja, osim postrojenja iz stavka 3. ovoga članka, a uključujući postrojenja za proizvodnju električne energije iz otpadnih plinova, postrojenja za centralno grijanje (toplane) i postrojenja visokoučinkovite kogeneracije samo u odnosu na proizvodnju energije za grijanje i hlađenje, emisijske jedinice se dodjeljuju besplatno u određenom iznosu sukladno stavku 5. ovoga članka.

(5) U 2013. godini količina emisijskih jedinica koja će se dodijeliti besplatno iznosi 80% od količine utvrđene sukladno pravilniku iz članka 90. stavka 4. ovoga Zakona. Svake sljedeće godine količina emisijskih jedinica koja će se dodjeljivati besplatno smanjuje se za jednake iznose tako da u 2020. godini iznosi 30% od količine utvrđene sukladno tom pravilniku.

(6) Iznimno, operaterima postrojenja iz stavka 4. ovoga članka koji obavljaju djelatnost u sektorima ili podsektorima koji su izloženi velikom riziku od izmiještanja emisija stakleničkih plinova u treće zemlje sve emisijske jedinice dodjeljuju se besplatno.

(7) Prva godina za koju se izdaju emisijske jedinice operaterima postrojenja je 2013. godina.

(8) Emisijske jedinice koje se izdaju od 1. siječnja 2013. nadalje, važe za emisije tijekom razdoblja od osam godina, počevši od 1. siječnja 2013. godine.

Besplatna dodjela emisijskih jedinica operaterima postrojenja

Članak 90.

(1) Operaterima postojećih postrojenja iz članka 89. stavaka 4. i 6. ovoga Zakona emisijske jedinice se dodjeljuju besplatno sukladno pravilniku iz stavka 4. ovoga članka.

(2) Postojeće postrojenje iz stavka 1. ovoga članka je svako postrojenje u kojem se obavlja djelatnost kojom se ispuštaju staklenički plinovi i:

- koje je ishodilo dozvolu za emisije stakleničkih plinova do 30. lipnja 2011. godine ili
- koje radi, ishodilo je odgovarajući akt prema propisu kojim se uređuje gradnja i zaštita okoliša do 30. lipnja 2011. godine i ispunjava sve uvjete za dobivanje dozvole za emisije stakleničkih plinova prema ovom Zakonu.

(3) Operaterima novog postrojenja emisijske jedinice se dodjeljuju besplatno sukladno pravilniku iz stavka 4. ovoga članka.

(4) Način besplatne dodjele emisijskih jedinica, način i rokove dostave podataka o djelatnostima, način verifikacije podataka o djelatnostima i popis sektora ili podsektora koji su izloženi velikom riziku od izmještanja emisija stakleničkih plinova u treće zemlje propisuje ministar pravilnikom.

Članak 91.

(1) Operater postrojenja koji je ishodio dozvolu iz članka 82. ovoga Zakona može Ministarstvu podnijeti zahtjev za besplatnom dodjelom emisijskih jedinica.

(2) Uz zahtjev iz stavka 1. ovoga članka operater postrojenja prilaže verificirane podatke o djelatnostima sukladno pravilniku iz članka 90. stavka 4. ovoga Zakona. Verifikaciju podataka o djelatnostima obavlja pravna osoba koja je ovlaštena prema Zakonu o zaštiti okoliša za obavljanje stručnih poslova verifikacije izvješća.

(3) Ministarstvo, u suradnji s Agencijom, izrađuje popis operatera postojećih postrojenja koji imaju dozvolu iz članka 82. ovoga Zakona.

(4) Popis iz stavka 3. ovoga članka sadrži i količinu emisijskih jedinica koja se operaterima postojećih postrojenja, na temelju podnesenih zahtjeva iz stavka 1. ovoga članka, dodjeljuje besplatno za razdoblje od 2013. do 2020. godine u razmjernom udjelu za svaku kalendarsku godinu u navedenom razdoblju.

(5) Popis iz stavka 3. ovoga članka Ministarstvo objavljuje na internetskim stranicama i dostavlja Europskoj komisiji na mišljenje.

(6) Ako Europska komisija ne odbije popis iz stavka 3. ovoga članka, Ministarstvo donosi rješenje kojim se određuje količina emisijskih jedinica koja se operateru postrojenja besplatno dodjeljuje za razdoblje trgovanja od 2013. do 2020. godine u razmjernom udjelu za svaku kalendarsku godinu u navedenom razdoblju.

(7) Rješenje iz stavka 6. ovoga članka dostavlja se i Agenciji.

(8) Protiv rješenja iz stavka 6. ovoga članka nije dopuštena žalba.

(9) Za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica operaterima postrojenja iz članka 90. stavka 3. ovoga Zakona na odgovarajući način se primjenjuju odredbe stavaka 1. do 8. ovoga članka.

Zrakoplovna djelatnost

Članak 92.

(1) Operator zrakoplova dužan je pratiti i izvješćivati o emisijama stakleničkih plinova koje nastaju obavljanjem zrakoplovne djelatnosti sukladno članku 108. ovoga Zakona te predati emisijske jedinice sukladno članku 105. ovoga Zakona.

(2) Obveze iz stavka 1. ovoga članka odnose se na operatora zrakoplova:

- koji ima operativnu licenciju sukladno zakonu kojim se uređuje zračni promet ili
- koji je pripisan Republici Hrvatskoj kao državi članici za upravljanje zbog najvećih procijenjenih pripisanih emisija iz zrakoplovstva ispuštenih tijekom letova koje je taj operator zrakoplova obavio u baznoj godini.

(3) Zrakoplovne djelatnosti i staklenički plinovi iz stavka 1. ovoga članka utvrđuju se uredbom iz članka 114. ovoga Zakona.

Članak 93.

(1) Za potrebe provedbe praćenja i izvješćivanja o emisijama stakleničkih plinova iz zrakoplova i o podacima o tonskim kilometrima iz zrakoplova operator zrakoplova je dužan izraditi plan praćenja i izvješćivanja o emisijama stakleničkih plinova iz zrakoplova i plan praćenja i izvješćivanja o podacima o tonskim kilometrima iz zrakoplova i za njih ishoditi odobrenje Ministarstva.

(2) Operator zrakoplova podnosi Ministarstvu plan praćenja i izvješćivanja o podacima o tonskim kilometrima iz zrakoplova i plan praćenja i izvješćivanja o emisijama stakleničkih plinova na hrvatskom ili engleskom jeziku na odobrenje najkasnije 4 mjeseca prije početka razdoblja izvješćivanja.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, za razdoblje trgovanja od 2014. do 2020. godine operator zrakoplova koji obavlja dodatne zrakoplovne djelatnosti podnosi Ministarstvu plan praćenja i izvješćivanja o emisijama stakleničkih plinova na hrvatskom ili engleskom jeziku na odobrenje najkasnije do 30. rujna 2012. godine.

(4) Dodatne zrakoplovne djelatnosti iz stavka 3. ovoga članka odnose se na letove unutar Republike Hrvatske, odlazne letove iz zračne luke na teritoriju Republike Hrvatske prema državama koje nisu članice Europskog gospodarskog prostora, te dolazne letove u zračnu luku na teritoriju Republike Hrvatske iz država koje nisu članice Europskog gospodarskog prostora.

(5) Ministarstvo dostavlja planove praćenja i izvješćivanja iz stavaka 1. i 3. ovoga članka Agenciji na mišljenje.

(6) Odobrenje iz stavka 2. i 3. ovoga članka izdaje se na temelju pribavljenog mišljenja Agencije da je plan praćenja i izvješćivanja izrađen u skladu s pravilnikom iz članka 108. stavka 4. ovoga Zakona.

(7) Odobrenje iz stavaka 2. i 3. ovoga članka je upravni akt.

(8) Protiv odobrenja iz stavaka 2. i 3. ovoga članka nije dopuštena žalba.

Besplatna dodjela emisijskih jedinica operatorima zrakoplova

Članak 94.

(1) Za svako razdoblje trgovanja operator zrakoplova koji ima odobrene planove praćenja iz članka 93. ovoga Zakona može podnijeti zahtjev za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, za razdoblje trgovanja od 2014. do 2020. godine operator zrakoplova koji obavlja dodatne zrakoplovne djelatnosti i koji ima odobren plan praćenja i izvješćivanja o podacima o tonskim kilometrima iz članka 93. ovoga Zakona može podnijeti zahtjev za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za dodatne zrakoplovne djelatnosti.

(3) Uz zahtjev iz stavka 1. ovoga članka operator zrakoplova prilaže verificirano izvješće o podacima o tonskim kilometrima i verificirano izvješće o emisijama za godinu koja je završila 24 mjeseca prije početka razdoblja trgovanja (u daljnjem tekstu: promatrana godina).

(4) Iznimno od stavka 3. ovoga članka, uz zahtjev iz stavka 2. ovoga članka operator zrakoplova prilaže verificirano izvješće o podacima o tonskim kilometrima za 2012. godinu.

(5) Ministarstvo dostavlja izvješća iz stavaka 3. i 4. ovoga članka Agenciji na provjeru cjelovitosti.

(6) Agencija provjerava cjelovitosti izvješća iz stavaka 3. i 4. ovoga članka i tome obaviještava Ministarstvo u roku od 15 dana od primitka tih izvješća.

Članak 95.

(1) Zahtjeve iz članka 94. stavka 1. ovoga Zakona Ministarstvo dostavlja Europskoj komisiji radi utvrđivanja referentne vrijednosti na temelju koje se izračunava količina emisijskih jedinica koje će se besplatno dodijeliti, najkasnije 18 mjeseci prije početka razdoblja na koji se odnosi.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, zahtjeve iz članka 94. stavka 2. ovoga Zakona Ministarstvo dostavlja Europskoj komisiji radi utvrđivanja referentne vrijednosti na temelju koje se izračunava količina emisijskih jedinica koje će se besplatno dodijeliti, najkasnije do 1. srpnja 2013. godine.

(3) Na temelju odluke Europske komisije kojom se utvrđuje referentna vrijednost iz stavaka 1. i 2. ovoga članka, Ministarstvo donosi rješenje o besplatnoj dodjeli emisijskih jedinica za svaki podneseni zahtjev iz članka 94. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona, u roku od 3 mjeseca od dana donošenja te odluke, kojim se određuje:

- ukupnu količinu emisijskih jedinica za razdoblje trgovanja na koje se odnosi koje se dodjeljuju besplatno,
- količinu emisijskih jedinica za svaku godinu razdoblja trgovanja koje se dodjeljuju besplatno.

(4) Ukupna količina emisijskih jedinica iz stavka 3. podstavka 1. ovoga članka je umnožak tonskih kilometara iz zahtjeva iz članka 94. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona i referentne vrijednosti utvrđene odlukom Europske komisije iz stavka 3. ovoga članka.

(5) Količina emisijskih jedinica iz stavka 3. podstavka 2. ovoga članka računa se na način da se ukupna količina emisijskih jedinica iz stavka 4. podijeli s brojem godina razdoblja trgovanja u kojem će obavljati zrakoplovne djelatnosti.

(6) Rješenje iz stavka 3. ovoga članka dostavlja se Agenciji i objavljuje se na internetskim stranicama Ministarstva.

(7) Protiv rješenja iz stavka 3. ovoga članka nije dopuštena žalba.

Posebna rezerva za operatore zrakoplova

Članak 96.

(1) Operator zrakoplova u svakom razdoblju trgovanja može zatražiti besplatnu dodjelu emisijskih jedinica iz posebne rezerve za operatore zrakoplova ako ispunjava sljedeće uvjete:

- ako se počinje baviti zrakoplovnim djelatnostima iz članka 114. ovoga Zakona nakon promatrane godine, ili
- ako u prosjeku ostvari povećanje broja tonskih kilometara za najmanje 18% između promatrane godine i druge kalendarske godine toga razdoblja, te
- ako djelatnosti iz podstavka 1. ili 2. ovoga stavka nisu, u cijelosti ili djelomično, nastavak zrakoplovne djelatnosti koju je ranije obavljao drugi operator zrakoplova.

(2) Zahtjev za dodjelom besplatnih emisijskih jedinica iz stavka 1. ovog članka podnosi se Ministarstvu do 30. lipnja treće godine razdoblja trgovanja.

(3) Zahtjev iz stavka 2. ovoga članka sadrži:

- izvješće o podacima o tonskim kilometrima za zrakoplovne djelatnosti koje operator zrakoplova obavi u drugoj kalendarskoj godini razdoblja trgovanja na koje se zahtjev odnosi verificirane sukladno pravilniku iz članka 108. stavka 5. ovoga Zakona i uredbi iz članka 114. ovoga Zakona.
- dokaz o ispunjenju uvjeta iz stavka 1. podstavka 3. ovoga članka.

(4) Kada operator zrakoplova podnosi zahtjev iz stavka 2. ovoga članka zahtjev vezano za uvjet koji se odnosi na stavak 1. podstavak 2. ovoga članka, zahtjevu se prilaže:

- postotak povećanja tonskih kilometara koje je operator zrakoplova iz stavka 1. ovoga članka ostvario između promatrane godine za koju su podneseni podaci o tonskim kilometrima i druge kalendarske godine razdoblja,
- ukupno povećanje tonskih kilometara koje je operator zrakoplova iz stavka 1. ovoga članka ostvario između promatrane godine druge kalendarske godine razdoblja,
- ukupno povećanje tonskih kilometara koje je operator iz stavka 1. ovoga članka zrakoplova ostvario između promatrane godine i druge kalendarske godine razdoblja koji premašuje postotak naveden u stavku 1. podstavku 2. ovoga članka.

(5) Ministarstvo dostavlja Agenciji izvješće iz stavka 3. podstavka 1. ovoga članka po primitku zahtjeva iz stavka 2. ovoga članka.

(6) Agencija provjerava cjelovitosti izvješća iz stavka 3. podstavka 1. ovoga članka i tome obavještava Ministarstvo u roku od 15 dana od primitka tog izvješća.

(7) Ministarstvo dostavlja Europskoj komisiji zahtjeve iz stavka 2. ovoga članka radi utvrđivanja referentne vrijednosti na temelju koje se izračunava količina emisijskih jedinica koja će se besplatno dodijeliti iz posebne rezerve u roku od 6 mjeseci od roka iz stavka 2. ovoga članka.

(8) Za razdoblje trgovanja od 2014. do 2020. godine na odgovarajući način primjenjuju se odredbe stavaka 1., 2., 3., 4., 5., 6. i 7. ovoga članka. U tom razdoblju operator zrakoplova koji obavlja dodatne zrakoplovne djelatnosti iz članka 93. stavka 4. ovoga Zakona može podnijeti zahtjev za dodjelom besplatnih emisijskih jedinica iz posebne rezerve za operatore zrakoplova ako ispunjava uvjete iz stavka 1. ovoga članka do 30. lipnja 2015. godine, kao promatrana godina se uzima 2012. godina, a kao druga kalendarska godina tog razdoblja se uzima 2014. godina.

(9) Za rješavanje zahtjeva iz stavka 8. ovoga članka, vezano za ispunjavanje uvjeta iz stavka 1. podstavka 2. ovoga članka uzimaju se ukupni podaci o tonskim kilometrima od obavljanja zrakoplovne djelatnosti iz članka 91. stavka 3. ovoga Zakona i dodatnih zrakoplovnih djelatnosti iz članka 93. stavka 4. ovoga Zakona.

Članak 97.

(1) Na temelju odluke Europske komisije kojom se utvrđuje referentna vrijednost iz članka 96. stavka 7. ovoga Zakona, Ministarstvo donosi rješenje o besplatnoj dodjeli emisijskih jedinica za svaki podneseni zahtjev iz članka 96. stavka 2. ili 8. ovoga Zakona, u roku od 3 mjeseca od dana donošenja te odluke, kojim se određuje:

- ukupnu količinu emisijskih jedinica dodijeljenih iz posebne rezerve svakom operatoru zrakoplova koji je podnio zahtjev iz članka 96. stavka 2. ili 8. ovoga Zakona
- količinu emisijskih jedinica dodijeljenih svakom operatoru zrakoplova za svaku godinu koji je podnio zahtjev iz članka 96. stavka 2. ili 8. ovoga Zakona.

(2) Ukupan broj emisijskih jedinica iz stavka 1. podstavka 1. ovoga članka predstavlja umnožak referentne vrijednosti i broj tonskih kilometara iz zahtjeva podnesenog temeljem članka 96. stavka 1. podstavka 1. ovoga Zakona, odnosno, umnožak referentne vrijednosti i apsolutnog povećanja tonskih kilometra iz zahtjeva podnesenog temeljem članka 96. stavka 1. podstavka 2. ovoga Zakona.

(3) Broj emisijskih jedinica iz stavka 1. podstavka 2. ovoga članka računa se na način da se ukupan broj emisijskih jedinica iz stavka 2. podijeli s preostalim brojem godina razdoblja trgovanja u kojem će obavljati zrakoplovne djelatnosti.

(4) Operatoru zrakoplova koji je podnio zahtjev iz članka 96. stavka 2. ili 8. ovoga Zakona temeljem članka 96. stavka 1. podstavka 2. ovoga Zakona ne može dodijeliti više od 1 000 000 emisijskih jedinica.

(5) Količina emisijskih jedinica dobivenih temeljem referentne vrijednosti iz stavka 1. ovoga članka ne smije biti veća od godišnje količine emisijskih jedinica dodijeljenih sukladno članku 95. stavku 2. podstavku 2. ovoga Zakona.

(6) Rješenje iz stavka 1. ovoga članka dostavlja se Agenciji i objavljuje se na internetskim stranicama Ministarstva.

(7) Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka nije dopuštena žalba.

(8) Sve neraspodijeljene emisijske jedinice iz posebne rezerve prodaju se na dražbi.

Članak 98.

(1) U razdoblju trgovanja od 2013. do 2020. godine operatori postrojenja, odnosno u razdoblju trgovanja od 2014. do 2020. godine operatori zrakoplova mogu za ispunjenje svojih obveza koristiti jedinice proizašle iz provedbe projektnih aktivnosti.

(2) Način i obim korištenja jedinica iz stavka 1. ovoga članka propisuje se uredbom iz članka 114. ovoga Zakona.

Dražba

Članak 99.

(1) Dražba emisijskih jedinica provodi se sukladno propisu Europske unije kojim se uređuje dražba emisijskih jedinica.

(2) Način provedbe dražbe, uvjete za pristup dražbi, zadaće nadležnih tijela i dražbovatelja za provedbu propisa Europske unije kojim se uređuje dražba emisijskih jedinica propisuje Vlada uredbom.

(3) Vlada na temelju prijedloga Ministarstva donosi odluku o dražbovatelju i izboru dražbenog sustava.

(4) O dražbovatelju i izboru dražbenog sustava iz stavka 3. ovoga članka Ministarstvo obavještava Europsku komisiju.

(5) Ministarstvo i dražbovatelj iz stavka 3. ovoga članka sklapaju ugovor kojim se pobliže uređuju prava i obveze u vezi provođenja dražbe emisijskih jedinica.

Članak 100.

(1) Financijska sredstva dobivena od prodaje emisijskih jedinica putem dražbi iz članka 99. stavka 1. ovoga Zakona uplaćuju se na poseban račun Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

(2) Plan korištenja sredstava iz stavka 1. ovoga članka donosi Vlada na prijedlog Ministarstva.

(3) Sredstva iz stavka 1. ovoga članka koriste se za sljedeće namjene:

- smanjenje emisija stakleničkih plinova,
- prilagodbu klimatskim promjenama,
- financiranje mjera ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe u trećim državama,

- financiranje obnovljivih izvora energije u cilju izvršenja obveze korištenja 20% obnovljivih izvora energije do 2020. godine,
- unaprjeđenje šumskih resursa i izvješćivanja iz sektora šumarstva,
- smanjenje emisija iz prometa,
- financiranje istraživanja namijenjenih ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama, uključujući područje aeronautike i zračnog prijevoza,
- ekološki sigurno hvatanje i geološko skladištenje ugljikovog dioksida, osobito iz elektrana na fosilna goriva i određenih industrijskih sektora i podsektora, uključujući i one u trećim zemljama,
- poticanje prijelaza na promet s niskim emisijama i na javne oblike prometa,
- financiranje istraživanja i razvoja u području energetske učinkovitosti i čistih tehnologija,
- financiranje istraživanja i razvoja u području izvješćivanja o emisijama stakleničkih plinova,
- mjere namijenjene za povećanje energetske učinkovitosti i izolacije, odnosno osiguravanje financijske potpore za rješavanje socijalnih aspekata u kućanstvima s nižim i srednjim primanjima.

(4) Iznimno od stavka 1. ovoga članka 5% financijskih sredstava od prodaje emisijskih jedinica putem dražbi iz članka 99. stavka 1. ovoga Zakona uplaćuju se u državni proračun Republike Hrvatske za pokrivanje troškova administriranja sustava trgovanja emisijskim jedinicama, za upravne poslove, poslove funkcioniranja Registra, dražbovatelja, Nacionalnog sustava za praćenje emisija stakleničkih plinova i drugih poslova vezanih za klimatske promjene.

(5) Izvješće o korištenju sredstava iz stavka 3. ovoga članka Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost podnosi Vladi do 30. lipnja tekuće godine za proteklu kalendarsku godinu uz prethodnu suglasnost Ministarstva.

(6) Ministarstvo dostavlja Europskoj komisiji izvješće iz stavka 5. ovoga članka.

(7) Izvješće iz stavka 5. ovoga članka Ministarstvo objavljuje na internetskim stranicama.

Registar

Članak 101.

(1) Emisijske jedinice izdane od 1. siječnja 2013. godine vode se u Registru Unije sukladno propisu Europske unije kojim se uređuje vođenje Registra Unije.

(2) Poslove vođenja računa otvorenih u Registru Unije obavlja Agencija kao nacionalni administrator.

(3) Podaci iz Registra Unije dostupni su javnosti sukladno propisu Europske unije kojim se uređuje vođenje Registra Unije.

(4) Zadaće nadležnih tijela za provedbu propisa Europske unije kojim se uređuje vođenje Registra Unije, način rada Registra Unije, način, rokovi i uvjeti otvaranja, zatvaranja i drugih postupaka vezano za rad s računima u Registru Unije, propisuje ministar pravilnikom.

Članak 102.

(1) Ministarstvo u ime Republike Hrvatske upravlja s računima Republike Hrvatske u Registru Unije.

(2) Nalog Agenciji u vezi upravljanja računima Republike Hrvatske u Registru Unije izdaje Ministarstvo.

Članak 103.

(1) Svaka fizička i pravna osoba može raspolagati i slobodno trgovati emisijskim jedinicama ako ima otvoren račun u Registru Unije.

(2) Pravni posao iz stavka 1. ovoga članka smatra se valjanim upisom u Registar Unije sukladno propisu EU kojim se uređuje vođenje Registra Unije.

(3) Operater postrojenja koji ima dozvolu iz članka 82. stavka 1. ovoga Zakona i operator zrakoplova iz članka 92. stavka 1. ovoga Zakona dužan je otvoriti račun u Registru Unije.

(4) Na računu iz stavaka 1. i 3. ovoga članka vode se emisijske jedinice kojima vlasnik računa raspolaže.

(5) Za pokrivanje operativnih troškova otvaranja i vođenja računa, vlasnik računa plaća naknadu Agenciji.

(6) Visinu naknade iz stavka 5. ovoga članka ministar određuje odlukom.

(7) Odluka iz stavka 6. ovoga članka objavljuje se na internetskim stranicama Ministarstva i Agencije.

Članak 104.

(1) Na temelju rješenja iz članka 91. stavka 6. ovoga članka, Agencija izdaje operateru postrojenja količinu emisijskih jedinica za svaku godinu razdoblja trgovanja koje se dodjeljuju besplatno, razmjerni dio emisijskih jedinica koje mu pripadaju za pojedinu kalendarsku godinu najkasnije do 28. veljače u tekućoj godini.

(2) Na temelju rješenja iz članka 95. stavka 3. i članka 97. stavka 1. ovoga Zakona, Agencija izdaje operatoru zrakoplova količinu emisijskih jedinica za svaku godinu razdoblja trgovanja koje se dodjeljuju besplatno, razmjerni dio emisijskih jedinica koje mu pripadaju za pojedinu kalendarsku godinu najkasnije do 28. veljače u tekućoj godini.

(3) Iznimno od stavka 1. ovoga članka Agencija izdaje razmjerni dio emisijskih jedinica koje mu pripadaju za pojedinu kalendarsku godinu operateru postrojenja u roku od 8 dana od primitka rješenja iz članka 91. stavka 9. ovoga Zakona.

Članak 105.

(1) Operater postrojenja dužan je najkasnije do 30. travnja tekuće godine predati količinu emisijskih jedinica u Registar Unije u iznosu koji odgovara verificiranoj ukupnoj emisiji stakleničkih plinova iz postrojenja u prethodnoj kalendarskoj godini, sukladno izvješću iz članka 108. stavka 1. ovoga Zakona, odnosno rješenju iz članka 109. stavka 9. ovoga Zakona.

(2) Operator zrakoplova dužan je najkasnije do 30. travnja tekuće godine predati količinu emisijskih jedinica u Registar Unije u iznosu koji odgovara verificiranoj ukupnoj emisiji stakleničkih plinova iz obavljanja zrakoplovnih djelatnosti u prethodnoj kalendarskoj godini, sukladno izvješću iz članka 108. stavka 1. ovoga Zakona, odnosno rješenju iz članka 109. stavka 9. ovoga Zakona.

(3) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, operater postrojenja nije dužan predati količinu emisijskih jedinica koje su verificirane kao uhvaćene i transportirane i trajno uskladištene u geološke prostore za koje je izdan odgovarajući akt kojim se dopušta geološko skladištenje ugljikovog dioksida.

Članak 106.

(1) Operater postrojenja i operator zrakoplova koji ne preda količinu emisijskih jedinica sukladno članku 105. ovoga Zakona dužan je platiti naknadu za razliku emisije stakleničkih plinova u iznosu od 100 eura u kunsnoj protuvrijednosti po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan donošenja rješenja iz stavka 3. ovoga članka po toni ekvivalenta ugljikovog dioksida koju postrojenje ili zrakoplov ispusti, a za koju nije predao emisijske jedinice.

(2) Agencija utvrđuje količinu prekomjernih emisija iz stavka 1. ovoga članka i o tome bez odlaganja obavještava Ministarstvo.

(3) Na temelju obavijesti iz stavka 2. ovoga članka Ministarstvo donosi rješenje o visini naknade iz stavka 1. ovoga članka.

(4) Operater postrojenja i operatora zrakoplova dužan je količinu emisijskih jedinica koja je jednaka iznosu prekomjernih emisija iz stavka 1. ovoga članka predati sljedeće kalendarske godine sukladno članku 105. ovoga Zakona.

(5) Naknada utvrđena rješenjem iz stavka 3. ovoga članka uplaćuje se u Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

(6) Ako operater ne preda iznos emisijskih jedinica u Registar Unije u roku iz članka 105. ovoga Zakona Agencija povlači iznos emisijskih jedinica s korisničkog računa operatera u Registru Unije sukladno rješenju iz članka 109. stavka 9. ovoga Zakona.

(7) Imena operatera postrojenja i operatora zrakoplova koji su prekršili obvezu predaje emisijskih jedinica u Registru Unije iz članka 105. ovoga Zakona objavljuju se na internetskoj stranici Ministarstva.

(8) Na prijedlog ministra u skladu s europskim indeksom potrošačkih cijena, Vlada donosi odluku o povećanju naknade iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 107.

(1) Ministarstvo može predložiti Europskoj komisiji donošenje odluke o zabrani upravljanja letovima operatoru zrakoplova koji ne ispunjava obveze:

- dostavljanja plana praćenja u propisanom roku,
- dostavljanja verificiranog izvješća o tonskim kilometrima i emisijama u propisanom roku,
- plaćanja naknade iz članka 106. ovoga Zakona.

(2) Prijedlog iz stavka 1. ovoga članka sadrži:

- dokaze o neispunjavanju obveza iz stavka 1. ovoga članka,
- obavijest o mjerama poduzetim prema operatoru zrakoplova,
- obrazloženje za nametanje obveze zabrane leta operatoru zrakoplova,
- prijedlog opsega zabrane leta i uvjeta pod kojima bi ta zabrana primjenjivala.

(3) Operator zrakoplova iz stavka 1. ovoga članka ima pravo da mu se od strane Europske komisije priopće bitne činjenice i razlozi koji čine osnovu za donošenje odluke iz stavka 1. ovoga članka.

(4) Operator zrakoplova iz stavka 1. ovoga članka ima mogućnost Europskoj komisiji dostaviti svoje primjedbe u pisanom obliku u roku od 15 dana od dana priopćenja iz stavka 3. ovoga članka.

(5) Ako Europska komisija donese odluku iz stavka 1. ovoga članka, odluku provodi središnje tijelo državne uprave nadležno za zračni promet.

(6) Tijelo iz stavka 5. ovoga članka obavještava Europsku komisiju o svim mjerama poduzetim u svrhu ispunjenja odluke iz stavka 1. ovoga članka.

Praćenje i izvješćivanje o emisijama stakleničkih plinova

Članak 108.

(1) Operator postrojenja kojem je izdana dozvola iz članka 82. ovoga Zakona obavezan je pratiti emisije stakleničkih plinova i dostaviti izvješće o emisijama i izvješće o verifikaciji (u daljnjem tekstu: verificirano izvješće) Agenciji do 31. ožujka tekuće godine za proteklu kalendarsku godinu.

(2) Operator zrakoplova iz članka 92. stavka 1. ovoga Zakona obavezan je pratiti emisije stakleničkih plinova i dostaviti verificirano izvješće Agenciji do 31. ožujka tekuće godine za proteklu kalendarsku godinu.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, za razdoblje od 1. srpnja do 31. prosinca 2013. godine, operator zrakoplova koji obavlja dodatne zrakoplovne djelatnosti obavezan je pratiti emisije stakleničkih plinova i dostaviti verificirano izvješće Agenciji do 31. ožujka 2014. godine.

(4) Agencija provjerava cjelovitost izvješća iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka i tome obavještava Ministarstvo u roku od 15 dana od primitka tih izvješća.

(5) Način i uvjete provedbe propisa Europske unije kojim se uređuje praćenje i izvješćivanje o emisijama iz postrojenja i zrakoplova i o podacima o tonskim kilometrima i verifikacija izvješća o emisijama iz postrojenja i zrakoplova i izvješća o podacima o tonskim kilometrima propisuje ministar pravilnikom.

Članak 109.

(1) Podaci iz izvješća iz članka 108. stavaka 1., 2. i 3. ovoga Zakona moraju se prethodno verificirati sukladno pravilniku iz članka 108. stavka 5. ovoga Zakona. Verifikaciju obavlja pravna osoba koja je ovlaštena prema Zakonu o zaštiti okoliša za obavljanje stručnih poslova verifikacije izvješća (u daljnjem tekstu: verifikator).

(2) Ako se tijekom verifikacije izvješća iz članka 108. stavaka 1., 2. i 3. ovoga Zakona ustanove na postrojenju ili obavljanju zrakoplovne djelatnosti bitna odstupanja od plana praćenja iz članka 85. stavka 2., odnosno članka 93. ovoga Zakona verifikator obustavlja verifikaciju te može predložiti operateru postrojenja ili operatoru zrakoplova izmjenu plana praćenja sukladno članku 86., odnosno članku 93. ovoga Zakona.

(3) Operater postrojenja i operator zrakoplova iz stavka 2. ovoga članka dužan je izmijeniti plan praćenja i dostaviti ga Ministarstvu na odobrenje sukladno članku 86., odnosno članku 93. ovoga Zakona.

(4) U slučaju da plan praćenja iz stavka 3. ovoga članka Ministarstvo zaprimi do 31. prosinca tekuće godine primjenjuje se postupak iz članka 86., odnosno članka 93. ovoga Zakona.

(5) U slučaju da plan praćenja iz stavka 3. ovoga članka Ministarstvo zaprimi nakon roka iz stavka 4. primjenjuje se postupak iz stavka 8. ovoga članka.

(6) U slučaju da inspeksijski nadzor utvrdi činjenicu iz stavka 2. ovoga članka na odgovarajući način se primjenjuju odredbe stavaka 4. i 5. ovoga članka.

(7) Verifikacija izvješća iz postrojenja i zrakoplova iz stavka 3. ovoga članka nastavlja se temeljem izmijenjenog i odobrenog Plana praćenja.

(8) Ako operater postrojenja, odnosno operator zrakoplova nije dostavio izvješće sukladno članku 108. stavaka 1., 2. i 3. ovoga Zakona ili čije verificirano izvješće nije ocijenjeno kao cjelovito sukladno propisanim mjerilima, Ministarstvo po službenoj dužnosti procjenjuje emisije iz postrojenja ili zrakoplova, odnosno verificira izvješće o emisijama o trošku operatera postrojenja, odnosno operatora zrakoplova.

(9) Ministarstvo o procijenjenim emisijama iz stavka 8. ovoga članka donosi rješenje.

(10) Protiv rješenja iz stavka 9. ovoga članka nije dopuštena žalba.

(11) Rješenje iz stavka 9. ovoga članka dostavlja se Agenciji.

(12) Operateru postrojenja, odnosno operatoru zrakoplova iz stavka 8. ovoga članka blokira se račun u Registru Unije sukladno propisu Europske unije iz članka 101. stavka 4. ovoga Zakona do izvršenja obveze izvješćivanja sukladno članku 108. ovoga Zakona.

Članak 110.

(1) Ministarstvo može obaviti naknadnu verifikaciju dostavljenog verificiranog izvješća iz članka 108. stavaka 1., 2. i 3. ovoga Zakona putem drugog verifikatora.

(2) Ako se verifikacijom iz stavka 1. ovoga članka utvrdi da emisije iz postrojenja ili zrakoplova nisu sukladne verificiranom izvješću iz članka 108. stavka 1. ovoga Zakona, Agencija će sljedeće kalendarske godine, sukladno članku 104. stavcima 1. i 2. ovoga Zakona, predmetnom operateru ili operatoru izdati umanjen, odnosno uvećan iznos emisijskih jedinica za iznos razlike u odnosu na količinu emisijskih jedinica koju je operater ili operator predao sukladno članku 105. ovoga Zakona.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, operateru postrojenja iz članka 89. stavka 3. ovoga Zakona iznos emisijskih jedinica koje je dužan predati sljedeće kalendarske godine sukladno članku 105. ovoga Zakona umanjuje se, odnosno uvećava za iznos razlike emisijskih jedinica utvrđen provjerom iz stavka 1. ovoga članka.

(4) Troškove verifikacije iz stavka 1. ovoga članka snosi Ministarstvo.

(5) Ako se utvrdi da verifikator nije verificirao izvješće iz članka 108. stavaka 1., 2. i 3. ovoga Zakona sukladno pravilima o verifikaciji izvješća o emisijama postupit će se sukladno posebnom propisu kojim se uređuju stručni poslovi zaštite okoliša.

(6) Pravna osoba koja je izradila izvješće o emisijama iz članka 108. stavaka 1., 2. i 3. ovoga Zakona ili plan praćenja emisija stakleničkih plinova za određeno postrojenje ili operatora zrakoplova, ne može raditi verifikaciju izvješća za to postrojenje ili operatora zrakoplova.

Članak 111.

(1) Republika Hrvatska na temelju izvješća o provedbi obveza prema Kyotskom protokolu može donijeti odluku o posudbi jedinica dodijeljenih kvota, odnosno kupovini jedinica dodijeljenih kvota i jedinica proizašlih iz provedbe projektnih aktivnosti u svrhu ispunjenja obveza prema Kyotskom protokolu.

(2) Za kupovinu jedinica iz stavka 1. ovoga članka koriste se sredstva Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitosti.

(3) Odluku o posudbi, odnosno kupovini jedinica iz stavka 1. ovoga članka donosi Vlada na prijedlog Ministarstva.

Isključivanje postrojenja iz trgovanja emisijskim jedinicama

Članak 112.

(1) Operater postrojenja koji je ishodio dozvolu iz članka 82. ovoga Zakona može Ministarstvu podnijeti zahtjev za isključenje iz sustava trgovanja emisijskim jedinicama ako:

- ima emisije stakleničkih plinova manje od 25.000 tona ekvivalenta ugljikovog dioksida u svakoj od 3 prethodne godine, sukladno verificiranom izvješću o emisijama,

- za postrojenje za izgaranje, ima nazivnu ulaznu toplinsku snagu ispod 35 MW,
- provodit će mjere za postizanje ekvivalentnog doprinosa smanjenju emisija propisane uredbom iz članka 114. ovoga Zakona i posebnim propisom kojim se uređuje plaćanje naknade na emisije ugljikovog dioksida.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka bolnica može Ministarstvu podnijeti zahtjev za isključenje iz sustava trgovanja emisijskim jedinicama, ako će provoditi mjere iz stavka 1. podstavka 3. ovoga članka.

(3) Ministarstvo izrađuje popis operatera postrojenja koji su podnijeli zahtjev iz stavka 1. ovoga članka koji sadrži i mjere za postizanje ekvivalentnog doprinosa smanjenju emisija.

(4) Popis iz stavka 3. ovoga članka Ministarstvo objavljuje na internetskim stranicama i dostavlja Europskoj komisiji na odobrenje.

(5) Po odobrenju Europske komisije popisa iz stavka 3. ovoga članka, odnosno proteka roka od 9 mjeseci od dostave popisa Europskoj komisiji, Ministarstvo donosi rješenje operaterima postrojenja koji su podnijeli zahtjev iz stavka 1. ovoga članka kojim se isključuje iz sustava trgovanja emisijskim jedinicama kojim se određuje:

- obveza provođenja mjere za postizanje ekvivalentnog doprinosa smanjenju emisija,
- obveza praćenja i izvješćivanja o provedbi mjera za postizanje ekvivalentnog doprinosa smanjenju emisija.

(6) Rješenje iz stavka 5. ovoga članka dostavlja se i Agenciji.

(7) Protiv rješenja iz stavka 5. ovoga članka nije dopuštena žalba.

(8) Isključenjem iz sustava trgovanja emisijskim jedinicama operater postrojenja nije dužan predati emisijske jedinice sukladno članku 105. ovoga Zakona.

(9) Za postrojenje koje je isključeno iz trgovanja emisijskim jedinicama ne dodjeljuju se emisijske jedinice besplatno.

(10) Operater postrojenja koje je isključeno iz trgovanja emisijskim jedinicama obavezan je pratiti emisije stakleničkih plinova i dostaviti verificirano izvješće Agenciji do 31. ožujka tekuće godine za proteklu kalendarsku godinu.

Članak 113.

(1) U slučaju da bilo koje postrojenje iz članka 112. stavka 1. ovoga Zakona, u bilo kojoj kalendarskoj godini emitira 25.000 tona ili više ekvivalenta ugljikovog dioksida ili u slučaju da mjere za postizanje ekvivalentnog doprinosa smanjenju emisija koje se primjenjuju na postrojenje prestanu važiti, to postrojenje će ponovo biti uključeno u sustav trgovanja emisijama.

(2) Ako se postrojenje u skladu sa stavkom 1. ovoga članka ponovo uključi u sustav trgovanja, emisijske jedinice izdane tim postrojenjima odbijaju se od količine koju će Republika Hrvatska prodati na dražbi.

(3) Operater postrojenja iz stavka 1. ovoga članka ne može podnijeti zahtjev iz članka 112. ovoga Zakona u tom razdoblju trgovanja.

Članak 114.

(1) Način trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova propisuje Vlada uredbom.

(2) Uredbom iz stavka 1. ovoga članka uređuju se djelatnosti i staklenički plinovi za koje se utvrđuje obveza ishođenja dozvole za emisije stakleničkih plinova, zrakoplovne djelatnosti za koje se utvrđuje obveza praćenja emisija, način i mjerila za isključivanje malih postrojenja koja podliježu ekvivalentnim mjerama i postrojenja koja su prestala s radom, način (postotak) korištenja jedinica mehanizma čistog razvoja i mehanizma zajedničkih projekata, obveze operatera postrojenja i operatora zrakoplova, način praćenja i izvješćivanja o emisijama i tonskim kilometrima, mjerila za praćenje i verifikaciju podataka iz izvješća o emisijama, način verifikacije i osiguranja kvalitete podataka, način raspolaganja emisijskim jedinicama, način primjene financijskih mjera u korist sektora izloženih riziku istjecanja ugljika, način raspolaganja rezervom emisijskih jedinica, pristup informacijama, način dostave podataka nadležnim tijelima Europske unije te način sudjelovanja javnosti.

Emisije stakleničkih plinova koje nisu obuhvaćene
sustavom trgovanja emisijskim jedinicama

Članak 115.

(1) Za svaku godinu u razdoblju od 2013. do 2020. godine, količina emisija stakleničkih plinova koja se ispušta iz sektora koji nisu obuhvaćeni sustavom trgovanja emisijskim jedinicama ograničava se do visine nacionalne godišnje kvote koja je utvrđena propisom Europske unije.

(2) Ispunjavanje obveze ograničenja emisija do visine nacionalne godišnje kvote iz stavka 1. ovoga članka u nadležnosti je središnjih tijela državne uprave nadležnih za poslove zaštite okoliša, graditeljstva, gospodarstva, energetike, poduzetništva, poljoprivrede, šumarstva, turizma, prometa i razvitka.

(3) Mjere za smanjivanje emisija stakleničkih plinova iz stavka 1. ovoga članka propisuju se Planom iz članka 10. ovoga Zakona.

(4) Ministarstvo kontrolira ispunjenje obveze iz stavka 1. ovoga članka temeljem izvješća iz članka 75. stavka 3. ovoga Zakona i verificiranih izvješća iz članka 108. ovoga Zakona.

(5) Ministarstvo predlaže dodatne mjere za smanjenje emisija stakleničkih plinova s ciljem ispunjenja obveza iz stavka 1. ovoga članka.

(6) Republika Hrvatska može trgovati s dijelom nacionalne godišnje kvote iz stavka 1. ovoga članka.

(7) Republika Hrvatska može donijeti odluku o kupovini jedinica proizašlih iz provedbe projektnih aktivnosti iz članka 116. ovoga Zakona.

(8) Transakcije s dijelom nacionalne godišnje kvote iz stavka 1. ovoga članka provode se u Registru Unije sukladno propisu Europske unije kojim se uređuje vođenje Registra Unije.

(9) Za izvršenje trgovanja iz stavka 6. ovoga članka Vlada sklapa ugovor o kupovini ili prodaji dijela nacionalne godišnje kvote iz stavka 1. ovoga članka.

(10) Način praćenja ispunjenja nacionalne godišnje kvote, način trgovanja s dijelom nacionalne godišnje kvote, način korištenja jedinica proizašlih iz provedbe projektnih aktivnosti, način izvješćivanja Europske komisije o ispunjenju obveze ograničenja emisija do visine nacionalne godišnje kvote iz stavka 1. ovoga članka, pobliže propisuje Vlada uredbom iz članka 81. stavka 1. ovoga Zakona.

Fleksibilni mehanizmi Kyotskog protokola

Članak 116.

(1) Fleksibilni mehanizmi Kyotskog protokola obuhvaćaju ulaganja kapitala u projektne aktivnosti, odnosno programe namijenjene smanjivanju emisija stakleničkih plinova u svrhu pribavljanja jedinica smanjenja emisija, odnosno ovjerenih smanjenja emisija kao nadopuna domaćim mjerama kojima se sprječavaju i smanjuju onečišćavanja koja utječu na klimatske promjene.

(2) Projektne aktivnosti, odnosno programe u okviru fleksibilnih mehanizama, njihovo vrednovanje i prihvatljivost ocjenjuje povjerenstvo koje imenuje ministar.

(3) Način provedbe postupka primjene fleksibilnih mehanizama Kyotskog protokola, sastav povjerenstva za ocjenjivanje projektnih aktivnosti, odnosno programa te način izvješćivanja o njihovoj provedbi propisuje Vlada uredbom.

Geološko skladištenje ugljičnog dioksida

Članak 117.

(1) Vlada na prijedlog ministarstava nadležnih za rudarstvo i zaštitu okoliša donosi odluku kojom se dopušta geološko skladištenje ugljikovog dioksida na način siguran za okoliš s ciljem trajnog zatvaranja CO₂ te ublaženja klimatskih promjena.

(2) Način odabira skladišnog prostora, način i uvjete za izdavanje dozvole za skladištenje, obveze u pogledu eksploatacije, zatvaranja i nakon zatvaranja, način kontrole, pristup transportnoj mreži i skladišnim prostorima na prijedlog ministarstava nadležnih za rudarstvo i zaštitu okoliša, propisuje Vlada uredbom.

Prilagodba klimatskim promjenama

Članak 118.

(1) Prilagodba klimatskim primjenama podrazumijeva procjenu štetnih utjecaja klimatskih promjena i poduzimanje primjerenih mjera s ciljem sprječavanja ili smanjenja potencijalne štete koje one mogu uzrokovati.

(2) Prilagodba klimatskom promjenama obavlja se provedbom mjera prilagodbe u sljedećim sektorima koji su izloženi utjecaju klimatskih promjena: hidrologija i vodni resursi; poljoprivreda; šumarstvo; biološka raznolikost i prirodni kopneni ekosistemi; biološka raznolikost i morski ekosistemi; upravljanje obalom i obalnim područjem; turizam i ljudsko zdravlje.

(3) Radi procjene utjecaja klimatskih promjena u sektorima iz stavka 2. ovoga članka na temelju klimatskih modela izrađuju se scenariji utjecaja i ranjivosti te procjena mjera prilagodbe.

(4) Modeliranje, procjenu ranjivosti i utjecaja te mjera prilagodbe provode središnja tijela državne uprave i druga tijela javne vlasti nadležna za poslove meteorologije, zaštite okoliša, poljoprivrede, ribarstva, šumarstva, vodnoga gospodarstva, energetike, prostornog planiranja, zaštite prirode, more, turizam i zaštitu ljudskog zdravlja.

(5) Modeliranje, procjena ranjivosti i utjecaja za svaki sektor iz stavka 2. ovoga članka provodi se za razdoblje do 2030. godine i osnova je za izradu Akcijskog plana za prilagodbu klimatskim promjenama.

(6) Akcijski plan određuje ciljeve i prioritete za provedbu mjera prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj i sadrži osobito:

- načela i mjerila za određivanje ciljeva i prioriteta,
- ocjena stanja, bazni scenarij bez utjecaja klimatskih promjena,
- ocjenu utjecaja klimatskih promjena,
- ocjenu scenarija s uključenim mjerama prilagodbe,
- ocjenu potrebnih podataka i istraživanja,
- prioritetne mjere i aktivnosti,
- integriranje mjera prilagodbe u sektorske razvojne planove,
- način provedbe mjera,
- redoslijed ostvarivanja mjera,
- rok izvršavanja mjera,
- obveznike i koordinaciju provedbe mjera,
- međunarodne obveze i međunarodnu suradnju Republike Hrvatske,
- procjenu sredstava za provedbu Akcijskog plana i redoslijed korištenja sredstava prema utvrđenim prioritetnim mjerama i aktivnostima Akcijskim planom,
- analizu troškova i time stvorene koristi provedbe mjera prilagodbe klimatskim promjenama.

(7) Tijela državne uprave i druga tijela javne vlasti iz stavka 4. ovoga članka dužna su svake tri godine izvješćivati Ministarstvo o provedbi Akcijskog plana.

(8) Nositelj izrade Akcijskog plana iz stavka 6. ovoga članka je Ministarstvo u suradnji sa središnjim tijelima državne uprave i drugim tijelima javne vlasti iz stavka 4. ovoga članka.

(9) Akcijski plan iz stavka 6. ovoga članka donosi Vlada za razdoblje od deset godina.

(10) Akcijski plan iz stavka 6. ovoga članka se objavljuje u Narodnim novinama.

IX. INFORMACIJSKI SUSTAV ZAŠTITE ZRAKA

Članak 119.

(1) Informacijski sustav zaštite zraka sastavni je dio informacijskog sustava zaštite okoliša koji se vodi prema Zakonu o zaštiti okoliša koji čini dio Europskog informacijskog sustava zaštite okoliša.

(2) Informacijski sustav zaštite zraka sadrži:

- podatke o kvaliteti zraka iz državne mreže,
- podatke o kvaliteti zraka iz mjernih postaja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i mjerenja posebne namjene koje osigurava onečišćivač,
- podatke o emisijama izvora onečišćivanja zraka,
- podatke o emisijama izvora koji utječu na klimatske promjene,
- podatke o kontroliranim tvarima i fluoriranim stakleničkim plinovima,
- podatke o kvaliteti proizvoda i opreme na terminalima,
- podatke o kvaliteti proizvoda,
- planove i programe za zaštitu i poboljšanje kvalitete zraka,
- mjere i programe za zaštitu ozonskog sloja,
- mjere i programe za ublažavanje klimatskih promjena,
- mjere i programe prilagodbe klimatskim promjenama,
- podatke o prekoračenju pragova upozorenja, praga obavješćivanja i mjere zaštite ljudi i okoliša u takvim prilikama,
- podatke o pravnim osobama koje obavljaju djelatnost praćenja kvalitete zraka, praćenja emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora, provjere ispravnosti mjernog sustava za kontinuirano mjerenje emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora i osiguranja kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka,
- podatke o pravnim ili fizičkim osobama - obrtnicima koji obavljaju djelatnost prikupljanja, provjere propuštanja, ugradnje i održavanja ili servisiranja rashladnih i klimatizacijskih uređaja i opreme, dizalica topline, nepokretnih protupožarnih sustava i aparata za gašenje požara koji sadrže kontrolirane tvari i fluorirane stakleničke plinove ili o njima ovise ili koje su upisane u Registar koji vodi Ministarstvo,
- podatke iz registra onečišćivanja okoliša,
- podatke o provedenom inspekcijskom nadzoru,
- podatke o izrečenim prekršajima,
- druge podatke važne za zaštitu zraka, ozonskog sloja, ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu klimatskim promjenama.

(3) Središnja tijela državne uprave i tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe koje imaju javne ovlasti, dužne su pravodobno i bez naknade dostaviti podatke iz svoje nadležnosti koji su potrebni za vođenje informacijskog sustava zaštite zraka i za izradu Plana, Programa i Izvješća.

(4) Informacijski sustav zaštite zraka usklađuje se i povezuje s informacijskim sustavima koja vode druga tijela državne uprave, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravne osobe s javnim ovlastima.

(5) Tijela državne uprave, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravne osobe s javnim ovlastima koji posjeduju podatke od značaja za upravljanje kvalitetom zraka i vođenjem Informacijskog sustava zaštite zraka obvezni su ih ustupiti ili učiniti dostupnima u elektroničkom obliku Agenciji na njezin zahtjev.

Članak 120.

(1) Podaci iz informacijskog sustava zaštite zraka za mjerna mjesta iz članka 19. stavka 5. ovoga Zakona koriste se za razmjenu informacija o podacima iz mreža za praćenje kvalitete zraka te o podacima o mrežama, postajama i tehnikama mjerenja te za godišnje izvješćivanje o ocjenjivanju kvalitete zraka.

(2) Podaci iz informacijskog sustava zaštite zraka, prikupljeni u odgovarajućem formatu, koriste se za dostavu informacija o planovima iz članka 46. ovoga Zakona te podataka o emisijama iz izvora onečišćivanja zraka za potrebe izvješćivanja prema međunarodnim ugovorima i obvezama prema pravnoj stečevini Europske unije.

(3) Način, rokovi, sadržaj i format razmjene podataka iz stavaka 1. i 2. ovoga članka propisuje ministar pravilnikom.

Članak 121.

(1) Ministarstvo posreduje i razmjenjuje podatke o emisijama s međunarodnim organizacijama i organizacijama drugih država sukladno potvrđenim međunarodnim ugovorima.

(2) Ministarstvo i/ili Agencija posreduje i razmjenjuje podatke s nadležnim tijelima Europske unije na način i u rokovima koji su određeni pravnom stečevinom Europske unije.

X. FINANCIRANJE ZAŠTITE ZRAKA, OZONSKOG SLOJA, UBLAŽAVANJA KLIMATSKIH PROMJENA I PRILAGODBE KLIMATSKIM PROMJENAMA

Članak 122.

(1) Sredstva za financiranje zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama osiguravaju se u državnom proračunu Republike Hrvatske, proračunima jedinica lokalne i regionalne (područne) samouprave, Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, te iz drugih izvora, prema odredbama ovoga Zakona.

(2) Sredstva iz stavka 1. ovoga članka koriste se za financiranje:

- državne mreže,
- mjernih postaja i mjerenja posebne namjene jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave,
- obveza prema međunarodnim ugovorima,
- izrade programa mjerenja posebne namjene,
- mjera zaštite ljudi pri pojavi pragova upozorenja,

- izrade i provedbe akcijskih planova zaštite i poboljšanja kvalitete zraka i kratkoročnih akcijskih planova,
- mjera i programa za zaštitu ozonskog sloja,
- mjera i programa za ublažavanje klimatskih promjena,
- mjera i programa prilagodbe klimatskim promjenama,
- istraživanja i razvoja u području izvješćivanja o emisijama stakleničkih plinova,
- stručnih i znanstvenih istraživanja potrebnih za ostvarivanje ciljeva ovoga Zakona,
- poticanja korištenja ekološki prihvatljivih vozila.

(3) Drugi izvori iz stavka 1. ovoga članka jesu: sredstva onečišćivača, donacije, zajmovi, sredstva državne potpore, sredstva međunarodne pomoći, sredstva stranih ulaganja namijenjenih za zaštitu i poboljšanje kvalitete zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbu klimatskim promjenama.

(4) Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost obavlja financijski i stručni nadzor nad sredstvima, poticajima i upravnim stvarima iz svoje nadležnosti.

XI. EKONOMSKI POTICAJI

Članak 123.

Za ulaganja u uređaje za pročišćavanje, postrojenja koja primjenjuju tehnologiju, sirovine i proizvodne postupke manje nepovoljna utjecaja na kvalitetu zraka nego drugi srodni proizvodni postupci i tehnologije, korištenje obnovljivih izvora energije, mogu biti propisana oslobađanja poreza na dobit i poreza na dohodak, prema posebnim propisima.

XII. UPRAVNI NADZOR

Članak 124.

Upravni nadzor nad primjenom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega, te zakonitost rada i postupanja tijela državne uprave, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravnih osoba koje imaju javne ovlasti i referentnih laboratorija nad povjerenim im upravnim i drugim stručnim poslovima u području zaštite zraka obavlja Ministarstvo.

XIII. INSPEKCIJSKI NADZOR

Članak 125.

Inspeksijski nadzor nad primjenom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona provode inspektori zaštite okoliša Ministarstva (u daljnjem tekstu: inspektor) na temelju odredbi zakona kojim se uređuje zaštita okoliša, ako ovim Zakonom nije određeno drukčije.

Članak 126.

Inspekcijski nadzor koji se odnosi na provedbu ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega kojima se propisuju granične vrijednosti u vezi sa sastavom proizvoda i/ili drugih značajki kvalitete proizvoda, način utvrđivanja kvalitete proizvoda, stavljanje proizvoda na domaće tržište, te način dokazivanja sukladnosti provodi gospodarski inspektor Državnog inspektorata na način propisan posebnim zakonom.

Članak 127.

U provedbi inspekcijskog nadzora gospodarski inspektor će rješenjem zabraniti stavljanje proizvoda na domaće tržište, odnosno zabraniti prodaju proizvoda koji nisu označeni ili su nepotpuno označeni, ili koji u svom sastavu sadrže tvari iznad propisanih graničnih vrijednosti, ili ako kvaliteta proizvoda nije utvrđena na propisani način, ili dokazivanje sukladnosti proizvoda nije obavljeno ili nije na propisan način obavljeno, ili proizvod sadrži tvari koje nisu dozvoljene.

Članak 128.

(1) Inspekcijski nadzor koji se odnosi na provedbu ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega kojima se propisuju granične vrijednosti u vezi sa sastavom brodskih goriva i/ili drugih značajki kvalitete brodskih goriva, način utvrđivanja kvalitete brodskih goriva te način dokazivanja sukladnosti brodskih goriva koja se koriste na plovnim objektima provodi inspektor sigurnosti plovidbe ministarstva nadležnog za more.

(2) U provedbi inspekcijskog nadzora inspektor sigurnosti plovidbe će rješenjem zabraniti uporabu brodskog goriva na plovnom objektu ako gorivo sadrži tvari iznad propisanih graničnih vrijednosti.

Članak 129.

(1) U provedbi inspekcijskog nadzora inspektor provodi izravni uvid u opće i pojedinačne akte, nadzire uvjete i način rada nadziranih pravnih i fizičkih osoba te poduzima ovim Zakonom i drugim propisima predviđene mjere da se utvrđeno stanje, uskladi s ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju njega.

(2) U provedbi inspekcijskog nadzora inspektor nadzire:

- nepokretne izvore onečišćivanja zraka,
- redovitost praćenja emisije iz nepokretnih izvora onečišćivanja zraka i operatora zrakoplova,
- rad uređaja za smanjivanje emisija,
- vođenje evidencija o obavljenim mjerenjima s podacima o mjernim mjestima i rezultatima mjerenja, o upotrijebljenom gorivu i otpadu kod suspaljivanja i dostavljanje podataka o kvaliteti zraka i emisijama iz nepokretnih izvora,
- izvršenje obveza propisanih ovim Zakonom županije, Grada Zagreba, grada i općine,
- provedbu akcijskih planova iz članka 46. stavka 1. ovoga Zakona,
- provedbu kratkoročnih akcijskih planova iz članka 47. stavka 1. ovoga Zakona,
- praćenje kvalitete zraka u postajama za trajno praćenje kvalitete zraka,
- provedbu mjera zaštite kvalitete zraka utvrđenih u rješenju o procjeni utjecaja na okoliš i rješenju o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša po posebnom propisu,

- provedbu mjerenja kvalitete zraka iz članka 32. stavka 1. ovoga Zakona,
- postupanje s kontroliranim tvarima i fluoriranim stakleničkim plinovima te njihovu potrošnju,
- postupanje s proizvodima koji sadrže kontrolirane tvari i fluorirane stakleničke plinove ili o njima ovise,
- postupanje s kontroliranim tvarima i fluoriranim stakleničkim plinovima nakon prestanka uporabe proizvoda koji ih sadrži, način prikupljanja, uporabe i trajnog zbrinjavanja tih tvari,
- obavljanje djelatnosti praćenja kvalitete zraka, praćenja emisija onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora, provjere ispravnosti mjernog sustava za kontinuirano mjerenje emisija onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora i osiguranja kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka,
- obavljanje djelatnosti osiguranja kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka,
- obavljanje djelatnosti prikupljanja, provjere propuštanja, ugradnje, održavanja ili servisiranja rashladnih i klimatizacijskih uređaja i dizalica topline i protupožarnih uređaja i aparata za gašenje požara koji sadrže kontrolirane tvari i fluorirane stakleničke plinove ili o njima ovise,
- provedbu međunarodnih ugovora iz područja zaštite zraka.

Članak 130.

Stranke u inspekcijskom postupku nad primjenom ovoga Zakona i drugih propisa donesenih na temelju ovoga Zakona mogu biti onečišćivač, pravna osoba koja obavlja djelatnost praćenja kvalitete zraka, praćenje emisija onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora i provjeru ispravnosti mjernog sustava za kontinuirano mjerenje emisija onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora, pravna osoba koja obavlja djelatnost osiguranja kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka, pravna ili fizička osoba - obrtnik koja postupa s kontroliranim tvarima i/ili s fluoriranim stakleničkim plinovima, pravna ili fizička osoba - obrtnik dobavljač, pravna ili fizička osoba - obrtnik operater postrojenja i operator zrakoplova, te jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (u daljnjem tekstu: nadzirana osoba).

Članak 131.

U provedbi inspekcijskog nadzora, u slučaju povrede ovoga Zakona i/ili propisa donesenih na temelju njega, inspektor ima pravo i obvezu nadziranoj osobi rješenjem narediti mjere s rokom izvršenja i to:

- otklanjanje nedostataka,
- otklanjanje nezakonitosti u postupanju,
- zabranu obavljanja radnji u proizvodnom postupku,
- zabranu uporabe postrojenja i uređaja,
- mjerenje emisije onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora,
- zabranu uporabe postrojenja i uređaja koji su prouzročili prekoračenje granične vrijednosti emisije,
- zabranu obavljanja djelatnosti praćenja kvalitete zraka, praćenja emisija onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora i provjeru ispravnosti mjernog sustava za kontinuirano mjerenje emisija onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora,
- zabranu obavljanja djelatnosti osiguranja kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka,
- zabranu obavljanja djelatnosti prikupljanja, provjere propuštanja, ugradnje, održavanja ili servisiranja rashladnih i klimatizacijskih uređaja i dizalica topline i protupožarnih uređaja i aparata za gašenje požara koji sadrže kontrolirane tvari ili fluorirane stakleničke plinove ili o njima ovise te prikupljanja, obnavljanja i uporabe uporabljenih kontroliranih tvari i fluoriranih

stakleničkih plinova ako nema dozvolu, odnosno ako ne ispunjava uvjete iz dozvole za obavljanje te djelatnosti,

- zabranu obavljanja djelatnosti kojom se ispuštaju staklenički plinovi u postrojenju ako nema dozvolu,
- provedbu mjera zaštite zraka iz rješenja o prihvatljivosti zahvata za okoliš i/ili rješenja o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša,
- provedbu mjera zaštite zraka iz akcijskog plana kojeg je izdalo nadležno tijelo u jedinici lokalne samouprave,
- provedbu mjera zaštite zraka iz kratkoročnog akcijskog plana kojeg je izdalo nadležno tijelo u jedinici lokalne samouprave te poduzimati i druge radnje u svrhu sprječavanja onečišćenja zraka protivno ovome Zakonu.

Članak 132.

(1) Inspektor će nadziranoj osobi rješenjem narediti otklanjanje nezakonitosti u postupanju u primjerenom roku ako utvrdi da:

- ne vodi i ne izrađuje propisane očevidnike, evidencije, bilance, odnosno ne donosi propisane planove i programe,
- ne izrađuje propisana izvješća, evidencije i obrasce,
- izvješća, evidencije, bilance, obrasce i podatke iz očevidnika ne dostavlja nadležnim tijelima,
- nije u Registar postrojenja prijavio postrojenje u kojem se koriste organska otapala ili proizvode koji sadrže hlapljive organske spojeve,
- nije dostavila podatke o nepokretnoj opremi koja sadrži 3 ili više kilograma kontroliranih tvari ili fluoriranih stakleničkih plinova,
- nije upisana u Registar iz članka 69. stavka 2. ovoga Zakona kojeg vodi Ministarstvo,
- nije otvorio račun u Registru Unije.

(2) Inspektor će nadziranoj osobi rješenjem narediti otklanjanje nedostataka ako utvrdi da dokumente iz stavka 1. podstavaka 1., 2. i 3. ovoga članka ne vodi i ne izrađuje na propisani način.

(3) Ako nadzirana osoba ne izvrši rješenje kojim joj je naređena mjera otklanjanja nezakonitosti i nedostataka iz stavaka 1. i 2. ovoga članka, inspektor će osobu prisiliti na izvršenje novčanom kaznom iz članka 141. stavka 1. ovoga Zakona.

Članak 133.

(1) Inspektor će poznatom onečišćivaču rješenjem narediti uklanjanje utvrđenih nedostataka ili nepravilnosti u radu zbog kojih je došlo ili može doći do prekoračenja graničnih vrijednosti (*GV*) za zaštitu zdravlja ljudi u određenom roku.

(2) Ako onečišćivač ne postupi po rješenju inspektora iz stavka 1. ovoga članka, prisilit će se na izvršenje novčanom kaznom iz članka 141. stavka 1. ovoga Zakona. Ako onečišćivač iz stavka 1. ovoga članka i nakon izrečene novčane kazne ne izvrši rješenje, inspektor će zabraniti uporabu postrojenja, odnosno uređaja koji su prouzročili prekoračenja granične vrijednosti (*GV*) za zaštitu zdravlja ljudi.

Članak 134.

Inspektor će poznatom onečišćivaču rješenjem narediti zabranu obavljanja radnji u proizvodnom postupku, uporabu postrojenja i uređaja koji su prouzročili onečišćenost zraka iznad praga upozorenja dok se nedostaci ne uklone.

Članak 135.

(1) Inspektor će nadziranoj osobi rješenjem narediti mjerenja emisije onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora:

- radi utvrđivanja uzroka onečišćenosti zraka,
- ako je došlo do izmjene goriva,
- ako nije obavio povremena mjerenja emisija,
- ako nije obavio povremena mjerenja emisija u propisanim rokovima,
- ako nije obavio mjerenje iz novih ili rekonstruiranih nepokretnih izvora,
- ako utvrdi nepravilnosti u obavljenom mjerenju, a na trošak osobe koja je mjerila,
- ako utvrdi da je mjerenje obavila neovlaštena osoba.

(2) Inspektor će nadziranoj osobi rješenjem narediti posebna mjerenja u slučaju osnovane sumnje da je došlo do prekomjernog ispuštanja onečišćujućih tvari u zrak.

(3) Inspektor će nadziranoj osobi rješenjem narediti provedbu kontinuiranog mjerenja emisija onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora u primjerenom roku ako utvrdi da ih ne provodi ili ih ne provodi na propisani način.

(4) Ako nadzirana osoba ne postupi prema rješenju inspektora i ne izvrši naređene mjere iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka, na izvršenje će se prisiliti novčanom kaznom iz članka 141. stavka 1. ovoga Zakona. Ako nadzirana osoba i nakon izrečene novčane kazne ne postupi prema rješenju inspektora iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka, rješenje će se izvršiti putem druge osobe na trošak i odgovornost izvršenika.

Članak 136.

Inspektor će nadziranoj osobi rješenjem narediti zabranu uporabe postrojenja i uređaja koji su prouzročili prekoračenje granične vrijednosti emisije, dok se nedostaci ili nepravilnosti ne otklone.

Članak 137.

(1) Inspektor će nadziranoj osobi rješenjem narediti provedbu mjera iz rješenja o procjeni utjecaja na okoliš, odnosno rješenja o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša ako ih ne provodi.

(2) Ako osoba ne postupi po rješenju inspektora iz stavka 1. ovoga članka, prisilit će se na izvršenje novčanom kaznom iz članka 141. stavka 1. ovoga Zakona.

Članak 138.

(1) Inspektor će nadziranoj osobi rješenjem narediti zabranu obavljanja djelatnosti praćenja kvalitete zraka, praćenje emisija onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora i provjere

ispravnosti mjernog sustava za kontinuirano mjerenje emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora:

- ako nema dozvolu Ministarstva,
- ako ne ispunjava uvjete na temelju kojih je dobila dozvolu Ministarstva, do ispunjavanja uvjeta,
- ako obavlja djelatnost praćenja kvalitete zraka, praćenja emisija onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora i provjere ispravnosti mjernog sustava za kontinuirano mjerenje emisija onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora prema referentnoj metodi, odnosno drugoj metodi mjerenja za koju nema dozvolu.

(2) Inspektor će nadziranoj osobi rješenjem narediti zabranu obavljanja djelatnosti osiguranja kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka:

- ako nema dozvolu Ministarstva,
- ako ne ispunjava uvjete na temelju kojih je dobila dozvolu Ministarstva, do ispunjavanja uvjeta,
- ako obavlja osiguranja kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka prema referentnoj metodi za koju nema dozvolu.

(3) Inspektor će nadziranoj osobi rješenjem zabraniti obavljanje djelatnosti prikupljanja, provjere propuštanja, ugradnje, održavanja ili servisiranja rashladnih i klimatizacijskih uređaja i dizalica topline i protupožarnih uređaja i aparata za gašenje požara koji sadrže kontrolirane tvari i fluorirane stakleničke plinove ili o njima ovise:

- ako nema dozvolu Ministarstva,
- ako ne ispunjava uvjete na osnovi kojih je dobila dozvolu Ministarstva, do ispunjavanja uvjeta,
- ako s kontroliranim tvarima i fluoriranim stakleničkim plinovima ne postupa na propisani način.

(4) Inspektor će nadziranoj osobi rješenjem narediti zabranu obavljanja djelatnosti kojom se ispuštaju staklenički plinovi:

- ako nema dozvolu Ministarstva,
- ako ne ispunjava uvjete na osnovi kojih je dobila dozvolu Ministarstva, do ispunjavanja uvjeta.

(5) Ako nadzirana osoba iz stavka 1. podstavaka 2. i 3., stavka 2. podstavaka 2. i 3., stavka 3. podstavaka 2. i 3. i stavka 4. podstavka 2. ovoga članka ne postupi po rješenju, inspektor će predložiti Ministarstvu ukidanje dozvole.

(6) Inspektor će nadziranoj osobi rješenjem narediti otklanjanje nezakonitosti u postupanju ako utvrdi da:

- vlasnik i/ili korisnik uređaja koji sadrži kontrolirane tvari ili fluorirane stakleničke plinove i s tim tvarima i uređajima ne postupa na propisani način,
- uvoznik, izvoznik i/ili osoba koja stavlja u promet kontrolirane tvari i fluorirane stakleničke plinove, ne radi na propisani način.

(7) Ako nadzirana osoba ne postupi prema rješenju inspektora iz stavka 6. ovoga članka na izvršenje će se prisiliti novčanom kaznom iz članka 141. stavka 1. ovoga Zakona.

Članak 139.

(1) Ako inspektor utvrdi prekoračenje granične vrijednosti emisije onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora na temelju emisijskih podataka može donijeti inspekcijsko rješenje i bez saslušanja stranke.

(2) Inspektor može donijeti usmeno rješenje u slučaju pojave prekoračenja praga upozorenja poznatom onečišćivaču koji je prouzročio onečišćenost zraka.

(3) Inspektor može donijeti usmeno rješenje u slučaju kada je potrebno otkloniti neposrednu opasnost za zdravlje ljudi i okoliš.

(4) Pisani otpravak usmenog rješenja mora se dostaviti stranci u roku od osam dana od dana donošenja usmenog rješenja.

(5) Obveza izvršenja usmenog rješenja počinje teći od dana priopćenja usmenog rješenja stranci.

(6) Ako nadzirana osoba ne postupi prema rješenju inspektora iz stavka 2. ovoga članka, rješenje će se izvršiti putem druge osobe na trošak i odgovornost izvršenika.

Članak 140.

(1) U svrhu osiguranja provedbe mjera iz članka 133. stavka 1., članka 134., članka 136. i članka 138. stavaka 1., 2., 3. i 4. ovoga Zakona inspektor može zapečatiti radne prostorije, prostore i uređaje.

(2) Način pečaćenja iz stavka 1. ovoga članka određen je Zakonom o zaštiti okoliša.

Članak 141.

(1) Ako nadzirana osoba ne izvrši rješenjem naređenu mjeru iz članka 132. stavaka 1. i 2., članka 133. stavka 1., članka 135. stavaka 1., 2. i 3., članka 137. stavka 1. i članka 138. stavka 6. ovoga Zakona, inspektor će nadziranu osobu prisiliti na izvršenje novčanom kaznom u iznosu od 30.000,00 kuna za pravnu osobu i fizičku osobu - obrtnika.

(2) Novčani iznos prisilne mjere iz stavka 1. ovoga članka uplaćuje se u korist državnog proračuna Republike Hrvatske u roku od trideset dana od dana utvrđenja da nije postupljeno prema naređenom u rješenju. Ako nadzirana osoba istekom roka od trideset dana ne dostavi inspektoru dokaz o uplati novčane kazne, naplati će se pristupiti prisilnim putem bez donošenja posebnog akta o izvršenju.

Članak 142.

(1) Ako nadzirana osoba ne izvrši rješenjem naređenu mjeru iz članka 135. stavaka 1., 2. i 3. i članka 138. stavka 6. ovoga Zakona, rješenje će se izvršiti putem druge osobe na trošak nadzirane osobe kojoj je izvršenje naređeno.

(2) Troškovi izvršenja inspekcijskog rješenja namiruju se iz državnog proračuna Republike Hrvatske do naplate od nadzirane pravne, odnosno fizičke osobe kojoj je izvršenje naređeno.

Članak 143.

(1) Protiv rješenja koje je donio inspektor može se izjaviti žalba Povjerenstvu čije članove imenuje Vlada.

(2) Povjerenstvo čine 2 stalna člana od kojih je jedan predsjednik Povjerenstva i jedan promjenjivi član.

(3) Za stalnog člana Povjerenstva može se imenovati osoba koja ima završen diplomski sveučilišni studij pravne struke i najmanje četiri godine radnog iskustva u upravi, a za promjenjivog člana može se imenovati osoba koja ima završen diplomski sveučilišni studij prirodnih ili tehničkih znanosti, odnosno struke i najmanje četiri godine radnog iskustva na inspekcijskim poslovima zaštite okoliša.

(4) Povjerenstvo donosi Poslovnik o radu.

(5) Žalba izjavljena protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka ne odgađa njegovo izvršenje.

Članak 144.

(1) Ako se u inspekcijskom nadzoru utvrdi da je povrijeđen ovaj Zakon i/ili propis donesen na temelju njega, Ministarstvo će nadležnom tijelu podnijeti optužni prijedlog ili kaznenu prijavu zbog prekršajnog ili kaznenog djela.

(2) Ako se u inspekcijskom nadzoru utvrdi da je povrijeđen ovaj Zakon i/ili propis donesen na temelju njega, inspektor ima pravo i obvezu poduzeti druge mjere i izvršiti druge radnje za koje je ovlašten na temelju ovoga Zakona i posebnog propisa.

XIV. KAZNENE ODREDBE

Članak 145.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 300.000,00 do 600.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

- nepokretni točkasti izvor nije izgrađen ili proizveden, opremljen, rabljen i održavan tako da ne ispušta u zrak onečišćujuće tvari iznad graničnih vrijednosti emisije (članak 9. stavak 4.),
- nepokretni difuzni izvor nije izgrađen ili proizveden, opremljen, rabljen i održavan tako da ne ispušta/unosi onečišćujuće tvari u zrak u količinama koje mogu ugroziti zdravlje ljudi, kvalitetu življenja i okoliš (članak 9. stavak 4.),
- ne osigura praćenje kvalitete zraka prema rješenju o prihvatljivosti zahvata za okoliš ili rješenju o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša (članak 32. stavak 1.),
- emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora prekoračuje granične vrijednosti propisane uredbom iz članka 39. stavka 1. ovoga Zakona (članak 39. stavak 1.),
- sastavnice proizvoda i/ili druge značajke kvalitete proizvoda prekoračuje granične

vrijednosti propisane uredbom iz članka 41. stavka 1. ovoga Zakona (članak 41. stavak 1.),

- ne provede i financira mjere za smanjivanje onečišćenja zraka utvrđenih u akcijskom planu za poboljšanje kvalitete zraka (članak 46. stavak 10.),
- ne provede i financira mjere za smanjivanje emisije onečišćujućih tvari u zrak utvrđenih u kratkoročnom akcijskom planu (članak 47. stavak 5.).

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 40.000,00 do 70.000,00 kuna.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba - obrtnik novčanom kaznom u iznosu od 100.000,00 do 250.000,00 kuna.

Članak 146.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 100.000,00 do 300.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

- izvorne i validirane podatke o obavljenim mjerenjima kvalitete zraka određenima u rješenju o prihvatljivosti zahvata za okoliš ili rješenju o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša i izvješće o razinama onečišćenosti i ocjeni kvalitete zraka ne dostavi nadležnom upravnom tijelu županije, Grada Zagreba i grada do 31. ožujka tekuće godine za proteklu kalendarsku godinu (članak 32. stavak 2.),
- ne osigura redovito praćenje emisija onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora i o tome ne vodi evidenciju (članak 38. stavak 1. podstavak 1.),
- ne osigura obavljanje mjerenja emisije onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora (članak 38. stavak 1. podstavak 2.),
- ne vodi evidenciju o obavljenim mjerenjima s podacima o mjernim mjestima i rezultatima mjerenja te učestalosti mjerenja emisije (članak 38. stavak 1. podstavak 3.),
- ne vodi evidenciju o upotrijebljenom gorivu i otpadu kod procesa suspaljivanja (članak 38. stavak 1. podstavak 4.),
- ne vodi evidenciju o radu uređaja za smanjivanje emisija (članak 38. stavak 1. podstavak 5.),
- utvrđivanje kvalitete proizvoda te način dokazivanja sukladnosti ne provodi na način propisan uredbom iz članka 41. stavka 1. ovoga Zakona (članak 41. stavak 1.),
- ne označi proizvodi na način propisan uredbom iz članka 41. stavka 1. ovoga Zakona (članak 41. stavak 1.),
- ne provodi praćenje kvalitete zraka na način propisan pravilnikom iz članka 52. ovoga Zakona (članak 52.),
- ne provodi praćenje emisija onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora na način propisan pravilnikom iz članka 53. ovoga Zakona (članak 53.),
- ne provodi provjeru ispravnosti mjernog sustava za kontinuirano mjerenje emisija onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora na način propisan pravilnikom iz članka 53. ovoga Zakona (članak 53.),
- obavlja djelatnost praćenja kvalitete zraka, praćenja emisija onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora i provjere ispravnosti mjernog sustava za kontinuirano mjerenje emisija onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora bez dozvole Ministarstva (članak 54. i 57. stavak 1.),
- obavlja djelatnost praćenja kvalitete zraka, praćenja emisija onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora i provjere ispravnosti mjernog sustava za kontinuirano mjerenje emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora prema referentnoj metodi mjerenja, odnosno drugoj metodi mjerenja za koju nije ishodila dozvolu Ministarstva (članak 55. stavak 4.),
- ne obavlja poslove referentnog laboratorija iz članka 60. stavka 2. ovoga Zakona na način propisan pravilnikom iz članka 52. ovoga Zakona (članak 60. stavak 4.),

- obavlja djelatnost osiguranja kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka bez dozvole Ministarstva (članak 61. stavak 1.),
- nije osigurao praćenje emisija stakleničkih plinova u životnom vijeku tekućeg naftnog goriva (članak 79. stavak 2.),
- ne dostavlja verificirano izvješće Agenciji do 30. travnja tekuće godine za proteklu kalendarsku godinu (članak 79. stavak 3.),
- obavljanja djelatnosti kojom se ispuštaju staklenički plinovi bez dozvole za emisije stakleničkih plinova (članak 82. stavak 1.),
- ne obavijesti Ministarstvo o planiranim promjenama postrojenja (članak 86. stavak 1.),
- ne obavijesti Ministarstvo o planiranoj promjeni osobe operatera (članak 86. stavak 1.),
- ne obavijesti Ministarstvo o planiranom prestanku rada postrojenja (članak 87. stavak 1.),
- ne dostavi verificirano izvješće Agenciji u propisanom roku (članak 88. stavak 2.),
- ne ishodi odobrenje Ministarstva na plan praćenja i izvješćivanja o emisijama stakleničkih plinova iz zrakoplova (članak 93. stavak 1.),
- ne otvori račun u Registru Unije (članak 103. stavak 3.),
- ne provodi praćenje emisija stakleničkih plinova i ne dostavlja verificirano izvješće Agenciji do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu (članak 108. stavci 1. i 2, članak 112. stavak 10.).

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 25.000,00 do 50.000,00 kuna.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba - obrtnik novčanom kaznom u iznosu od 70.000,00 do 150.000,00 kuna.

Članak 147.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 30.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

- ne dostavlja podatke u registar Ministarstva na propisani način (članak 38. stavak 2.),
- ne dostavlja godišnje izvješće o emisijama onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora na način propisan uredbom iz članka 39. stavka 1. ovoga Zakona (članak 39. stavak 1.),
- ne dostavlja podatke o kvaliteti i količini proizvoda koji se stavljaju u promet na domaće tržište na način propisan uredbom iz članka 41. stavka 1. ovoga Zakona (članak 41. stavak 1.),
- ne postupa s kontroliranim i novim tvarima i fluoriranim stakleničkim plinovima na način propisan uredbom iz članka 65. stavka 1. ovoga Zakona (članak 65. stavak 1.),
- ne postupa s proizvodima i opremom koja sadrži kontrolirane i nove tvari i fluorirane stakleničke plinove ili o njima ovise na način propisan uredbom iz članka 65. stavka 1. ovoga Zakona (članak 65. stavak 1.),
- obavlja djelatnost prikupljanja, provjere propuštanja, ugradnje, održavanja ili servisiranja rashladnih i klimatizacijski uređaja i dizalica topline i protupožarnih uređaja i aparata za gašenje požara koji sadrže kontrolirane tvari i fluorirane stakleničke plinove ili o njima ovise te prikupljanja, obnavljanja i uporabe uporabljenih kontroliranih tvari i fluoriranih stakleničkih plinova bez dozvole Ministarstva (članak 67. stavak 1. i članak 68. stavak 2.),
- ne zapošljava stručno osposobljene radnike koji rukuju s kontroliranim tvarima i fluoriranim stakleničkim plinovima (članak 67. stavak 2.),
- ne plati naknadu Agenciji za pokrivanje operativnih troškova otvaranja i vođena računa (članak 103. stavak 5.).

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 25.000,00 kuna.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba - obrtnik novčanom kaznom u iznosu od 25.000,00 do 70.000,00 kuna.

Članak 148.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 100.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj županija, Grad Zagreb, odnosno veliki grad ako:

- ne donese i objavi Program (članak 12. stavci 1. i 2.),
- ne donese izvješće o provedbi Programa za razdoblje od dvije godine (članak 14. stavak 1.).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 100.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj županija, Grad Zagreb, odnosno grad ako:

- ne dostavi izvorne i validirane podatke o praćenju kvalitete zraka i izvješće o razinama onečišćenosti i ocjeni kvalitete zraka Agenciji do 30. travnja tekuće godine za proteklu kalendarsku godinu (članak 31. stavak 5.),
- ne dostavi izvorne i validirane podatke o praćenju kvalitete zraka i izvješće o razinama onečišćenosti i ocjeni kvalitete zraka Agenciji do 30. travnja tekuće godine za proteklu kalendarsku godinu (članak 32. stavak 3.).

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 100.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj Grad Zagreb, grad, odnosno općina ako:

- ne naredi primjenu posebnih mjera zaštite zdravlja ljudi i način njihove provedbe (članak 26. stavak 1.),
- ne informira javnost o pojavi praga upozorenja ili praga obavješćivanja (članak 26. stavak 4.),
- ne donese odluku o mjerenjima posebne namjene ili procjene razine onečišćenosti (članak 33. stavak 3.),
- ne donese akcijski plan za poboljšanje kvalitete zraka (članak 46. stavak 1.),
- ne donese kratkoročni akcijski plan (članak 47. stavak 1.).

(4) Za prekršaje iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka kaznit će se odgovorna osoba u županiji, Gradu Zagrebu, velikom gradu, gradu i općini novčanom kaznom u iznosu od 15.000,00 do 25.000,00 kuna.

Članak 149.

(1) Svako neispunjenje obveza određenih provedbenim propisima ovoga Zakona: onečišćivača, pravne osobe ovlaštene za obavljanje stručnih poslova praćenja kvalitete zraka i praćenja emisija onečišćujućih tvari iz stacionarnih izvora, pravne ili fizičke osobe - obrtnika koja postupa s kontroliranim tvarima i/ili s fluoriranim stakleničkim plinovima, pravne ili fizičke osobe - obrtnika dobavljača, pravne ili fizičke osobe - obrtnika operatera postrojenja i pravne ili fizičke osobe - obrtnika operatora zrakoplova, kao i za neispunjenje propisanih obveza u utvrđenom roku i na propisani način smatrat će se prekršajem u smislu ovoga Zakona.

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka onečišćivač, pravna osoba onečišćivač, pravna osoba ovlaštena za obavljanje stručnih poslova praćenja kvalitete zraka i praćenja

emisija onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora, pravna osoba koja postupa s kontroliranim tvarima i/ili s fluoriranim stakleničkim plinovima, pravna osoba dobavljač, pravna osoba operater postrojenja i pravna osoba operator zrakoplova kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 100.000,00 do 300.000,00 kuna.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi iz stavka 2. ovoga članka, novčanom kaznom u iznosu od 15.000,00 do 30.000,00 kuna.

(4) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i onečišćivač fizička osoba - obrtnik, fizička osoba - obrtnik koja postupa s kontroliranim tvarima i/ili s fluoriranim stakleničkim plinovima, fizička osoba - obrtnik dobavljač, fizička osoba – obrtnik operater postrojenja i fizička osoba - obrtnik operator zrakoplova novčanom kaznom u iznosu od 25.000,00 do 70.000,00 kuna.

XV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 150.

(1) Obvezuje se Vlada da propise iz članka 81. stavka 1., članka 99. stavka 2. i članka 114. stavka 1. ovoga Zakona donese u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Obvezuje se Vlada da propise iz članka 25. stavka 1., članka 27. stavka 3., članka 39. stavka 1., članka 40. stavka 2., članka 41. stavka 1., članka 65. stavka 1. i članka 116. stavka 3. ovoga Zakona donese u roku od dvanaest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Obvezuje se Vlada da propise iz članka 18. stavka 2. i članka 19. stavka 5. ovoga Zakona donese u roku osamnaest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(4) Obvezuje se Vlada da Plan iz članka 10. ovoga Zakona donese do 31. prosinca 2012. godine.

(5) Ovlašćuje se Vlada da donosi uredbe potrebne za provedbu propisa Europske unije donesenih nakon stupanja na snagu ovoga Zakona.

(6) Obvezuje se ministar da propise iz članka 29. stavka 2., članka 52., članka 53., članka 65. stavka 2. i članka 120. stavka 3. ovoga Zakona donese u roku od dvanaest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(7) Obvezuje se ministar da propise iz članka 75. stavka 7. članka 90. stavka 4., članka 101. stavka 4. i članka 108. stavka 5. ovoga Zakona donese u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 151.

(1) Do stupanja na snagu propisa iz članka 150. stavaka 1., 2., 3., 6. i 7. ovoga Zakona, u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona, primjenjuje se Uredba o utvrđivanju lokacija postaja u državnoj mreži za trajno praćenje kakvoće zraka (Narodne

novine, broj 4/2002), Uredba o tvarima koje oštećuju ozonski sloj (Narodne novine, broj 120/2005), Uredba o ozonu u zraku (Narodne novine, broj 133/2005), Uredba o граниčnim vrijednostima onečišćujućih tvari u zraku (Narodne novine, broj 133/2005), Uredba o kritičnim razinama onečišćujućih tvari u zraku (Narodne novine, broj 133/2005), Uredba o kakvoći biogoriva (Narodne novine, br. 141/2005 i 33/2011), Uredba o praćenju emisija stakleničkih plinova u Republici Hrvatskoj (Narodne novine, broj 1/2007), Uredba o граниčnim vrijednostima emisija onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora (Narodne novine, broj 21/2007 i 150/2008), Uredba o граниčnim vrijednostima sadržaja hlapivih organskih spojeva u određenim bojama i lakovima i proizvodima za završnu obradu vozila (Narodne novine, broj 94/2007), Uredba o određivanju područja i naseljenih područja prema kategorijama kakvoće zraka (Narodne novine, broj 68/2008), Uredba o emisijskim kvotama za određene onečišćujuće tvari u Republici Hrvatskoj (Narodne novine, broj 141/2008), Uredba o provedbi fleksibilnih mehanizama Kyotskog protokola (Narodne novine, broj 142/2008), Uredba o emisijskim kvotama stakleničkih plinova i načinu trgovanja emisijskim jedinicama (Narodne novine, br. 142/2008 i 113/2010), Uredba o kakvoći tekućih naftnih goriva (Narodne novine, broj 33/2011), Program mjerenja kakvoće zraka u državnoj mreži za trajno praćenje kakvoće zraka (Narodne novine, broj 43/2002), Pravilnik o praćenju kakvoće zraka (Narodne novine, broj 155/2005), Pravilnik o praćenju emisija onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora (Narodne novine, broj 1/2006) i Pravilnik o razmjeni informacija o podacima iz mreža za trajno praćenje kakvoće zraka (Narodne novine, broj 135/2006).

(2) Do stupanja na snagu pravilnika iz članka 108. stavka 5. ovoga Zakona primjenjuju se obvezujuće upute o praćenju, izvješćivanju i verifikaciji izvješća o emisijama stakleničkih plinova iz postrojenja objavljenih na internetskoj stranici Ministarstva u obliku priručnika sukladno članku 47.g stavku 4. Zakona o zaštiti zraka (Narodne novine, br. 174/2004 i 60/2008).

Članak 152.

Ministarstvo donosi rješenje o besplatnoj dodjeli emisijskih jedinica operatorima zrakoplova iz članka 94. stavka 2. podstavka 1. ovoga Zakona, koji su, sukladno propisu Europske unije, pripisani drugim državama članicama za upravljanje, za odlazne letove iz zračne luke na teritoriju Republike Hrvatske prema državama članicama Europskog gospodarskog prostora i dolazne letove u zračnu luku na teritoriju Republike Hrvatske iz država članica Europskog gospodarskog prostora, kojim se određuje:

- preostala ukupna količina emisijskih jedinica za razdoblje trgovanja od 2014. do 2020. godine, koje se dodjeljuju besplatno i
- količina emisijskih jedinica za svaku godinu razdoblja trgovanja od 2014. do 2020. godine, koje se dodjeljuju besplatno.

Članak 153.

(1) Operator postrojenja koji obavlja novu djelatnost kojom se ispuštaju staklenički plinovi, odnosno obavlja djelatnost kojom se ispuštaju novi staklenički plinovi prema uredbi iz članka 114. ovoga Zakona, dužan je podnijeti zahtjev za izdavanje dozvole za emisije stakleničkih plinova u roku od šezdeset dana od stupanja na snagu te uredbe.

(2) Operator postrojenja koji je ishodio dozvolu za emisije stakleničkih plinova sukladno odredbi stavka 1. ovoga članka smatra se operatorom postojećeg postrojenja iz članka 90. stavka 1. ovoga Zakona do 31. prosinca 2012. godine.

Članak 154.

(1) Dozvole i suglasnosti za obavljanje djelatnosti praćenja kvalitete zraka i djelatnosti praćenja emisija onečišćujućih tvari iz stacionarnih izvora izdane na temelju odredbi Zakona o zaštiti zraka (Narodne novine, br. 174/2004 i 60/2008) i Pravilnika o izdavanju dozvole ili suglasnosti za obavljanje djelatnosti praćenja kakvoće zraka i praćenja emisija u zrak iz stacionarnih izvora (Narodne novine, broj 79/2006) vrijede do isteka.

(2) Do izdavanja dozvole iz članka 61. ovoga Zakona praćenje kvalitete zraka iz članka 28. stavka 2. ovoga Zakona mogu obavljati pravne osobe koje imaju dozvolu za obavljanje djelatnosti praćenja kvalitete zraka izdanu na temelju odredbi Zakona o zaštiti zraka (Narodne novine, br. 174/2004 i 60/2008) i Pravilnika o izdavanju dozvole ili suglasnosti za obavljanje djelatnosti praćenja kakvoće zraka i praćenja emisija u zrak iz stacionarnih izvora (Narodne novine, broj 79/2006), odnosno dozvolu za obavljanje djelatnosti praćenja kvalitete zraka iz članka 54. ovoga Zakona.

(3) Pravna ili fizička osoba - obrtnik koja je na temelju Zakona o zaštiti zraka (Narodne novine, br. 174/2004 i 60/2008) i Uredbe o tvarima koje oštećuju ozonski sloj (Narodne novine, broj 120/2005) ishodila dozvolu za obavljanje djelatnosti servisiranja, isključivanja iz uporabe proizvoda koji sadrže ili koriste kontrolirane tvari i fluorirane stakleničke plinove te prikupljanja, obnavljanja i uporabe tih tvari dužna je Ministarstvu u roku od 18 mjeseci od dana stupanja na snagu pravilnika iz članka 65. stavka 2. ovoga Zakona dostaviti dokaz o stručnoj osposobljenosti radnika koji rukuju kontroliranim tvarima i/ili fluoriranim stakleničkim plinovima.

(4) Pravna ili fizička osoba - obrtnik koja podnese zahtjev za izdavanje dozvole iz članka 67. stavka 1., odnosno članka 68. stavka 2. ovoga Zakona nakon stupanja na snagu ovoga Zakona može ishoditi dozvolu uz uvjet da dostavi dokaz o stručnoj osposobljenosti radnika koji rukuju kontroliranim tvarima i/ili fluoriranim stakleničkim plinovima u roku od 18 mjeseci od dana stupanja na snagu pravilnika iz članka 65. stavka 2. ovoga Zakona.

(5) Ako pravna ili fizička osoba – obrtnik ne dostavi dokaz o stručnoj osposobljenosti radnika u skladu s pravilnikom iz članka 65 stavka 2. ovoga Zakona u roku iz stavaka 3. i 4. ovoga članka, Ministarstvo ukida dozvolu iz stavaka 3. i 4. ovoga članka.

Članak 155.

Obvezuje se Vlada donijeti Izvješće iz članka 11. Zakona o zaštiti zraka (Narodne novine, br. 174/2004 i 60/2008) za razdoblje od 2008. do 2011. godine do 31. prosinca 2012. godine.

Članak 156.

(1) Pokrenuti postupci po odredbama Zakona o zaštiti zraka (Narodne novine, broj 174/2004 i 60/2008), do dana stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se po odredbama toga Zakona.

(2) Pokrenuti postupci pred prekršajnim sudom po odredbama Zakona o zaštiti zraka (Narodne novine, br. 174/2004 i 60/2008), do dana stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se po odredbama toga Zakona.

Članak 157.

(1) Vlada Republike Hrvatske imenovat će povjerenstvo iz članka 143. stavka 1. ovoga Zakona u roku od šezdeset dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Povjerenstvo Ministarstva imenovano na temelju članka 85. stavka 4. Zakona o zaštiti zraka (Narodne novine, br. 178/2004 i 60/2008) nastavlja s radom do imenovanja povjerenstva iz članka 143. stavka 1. ovoga Zakona.

Članak 158.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaju važiti:

- Zakon o zaštiti zraka (Narodne novine, br. 174/2004 i 60/2008),
- Pravilnik o izdavanju dozvole ili suglasnosti za obavljanje djelatnosti praćenja kakvoće zraka i praćenja emisija u zrak iz stacionarnih izvora (Narodne novine, broj 79/2006).

Članak 159.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama, osim odredbi članka 104. stavaka 1. i 3., članka 105. stavka 1. i članka 106. ovoga Zakona koji stupaju na snagu 1. siječnja 2013. godine, odredbi članka 44. stavka 3., članka 46. stavaka 2., 3., 8. i 9., članka 48. stavaka 1., 2. i 3., članka 50. stavka 5., članaka 79., 80. i članka 99. stavka 1., članka 101. stavka 3. ovoga Zakona koji stupaju na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji i odredbi članaka 96., 97. i 104. stavka 2., članka 105. stavka 2. i članaka 107. i 108. stavka 2. koji stupaju na snagu 1. siječnja 2014. godine.

OBRAZLOŽENJE

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

Temeljni pravni dokument koji definira politiku i mjere za zaštitu i poboljšanje kvalitete zraka, klime i ozonskog sloja u Republici Hrvatskoj je Zakon o zaštiti zraka (Narodne novine, broj 178/2004). Zakon o zaštiti zraka iz 2004. godine i provedbeni propisi doneseni temeljem ovoga Zakona, između ostalog, propisuju: donošenje planskih dokumenata na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, izvješćivanje o stanju kakvoće zraka u Republici Hrvatskoj, lokacije postaja i program praćenja kakvoće zraka u državnoj mreži za trajno praćenje kakvoće zraka, način praćenja kvalitete zraka, način praćenja emisija onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora, granične vrijednosti emisija iz stacionarnih izvora, granične, tolerantne i kritične vrijednosti onečišćujućih tvari u zraku, zahtjeve za proizvode (tekuća naftna goriva, biogoriva, boje i lakovi i sl.), uspostavu i vođenje informacijskog sustava zaštite zraka, inspeksijski i upravni nadzor te kaznene odredbe za nepoštivanje odredbi Zakona i provedbenih propisa.

U cilju daljnjeg usklađivanja hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije, Hrvatski sabor je u svibnju 2008. godine donio Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti zraka (Narodne novine, broj 60/2008) koji je stupio na snagu 5. lipnja 2008. godine. Zakon o zaštiti zraka (Narodne novine, broj 178/2004) izmijenjen je i dopunjen u dijelu koji se odnosi na usklađivanje odredbi s novim Zakonom o zaštiti okoliša (Narodne novine, broj 110/2007) te se daje pravni okvir za provedbu Kyotskog protokola uz Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o promjeni klime. Vlada Republike Hrvatske donijela je sljedeće dokumente i provedbene propise od značaja za zaštitu zraka i zaštitu klime: Plan zaštite i poboljšanja kakvoće zraka u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2008.-2011. godine (Narodne novine, broj 61/2008), Plan raspodjele emisijskih kvota stakleničkih plinova u Republici Hrvatskoj (Narodne novine, broj 76/2009), Uredbu o određivanju područja i naseljenih područja prema kategorijama kakvoće zraka (Narodne novine, broj 68/2008), Uredbu o emisijskim kvotama za određene onečišćujuće tvari u Republici Hrvatskoj (Narodne novine, broj 141/2008), Uredbu o emisijskim kvotama stakleničkih plinova i načinu trgovanja emisijskim jedinicama (Narodne novine, broj 142/2008) i Uredbu o provedbi fleksibilnih mehanizama Kyotskog protokola (Narodne novine, broj 142/2008). Donošenjem ovih provedbenih propisa u potpunosti je završen prijenos pravne stečevine EU koji je donesen do kraja 2007. godine u hrvatsko zakonodavstvo u području upravljanja kvalitetom zraka, zaštitom klime i ozonskog sloja.

U međuvremenu, Europski parlament i Vijeće usvojili su u svibnju 2008. godine novu Direktivu o kvaliteti okolnog zraka i čistijem zraku za Europu (Direktiva 2008/50/EZ), koju su države članice EU bile dužne prenijeti u svoje zakonodavstvo do 11. lipnja 2010. godine. Pored toga, Europski parlament i Vijeće donijeli su novu Direktivu 2010/75/EU o industrijskim emisijama (integrirano sprječavanje i kontrola onečišćenja) koja je zamijenila postojeću IPPC direktivu i koja utvrđuje obveze za velike uređaje za loženje i objekte u kojima se koriste hlapivi organski spojevi, izmjene direktiva o kvaliteti tekućih naftnih goriva, terminala i benzinskih postaja.

Tijekom tri godine od stupanja na snagu izmjena i dopuna Zakona o zaštiti zraka, u Europskoj uniji doneseni su značajni pravni dokumenti iz područja zaštite klime, zaštite ozonskog sloja i postupanja sa fluoriranim stakleničkim plinovima koje zahtijevaju značajne izmjene Zakona. Također Republika Hrvatska je 27. travnja 2007. godine ratificirala Kyotski protokol uz Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o promjeni klime, (Narodne novine - Međunarodni ugovori, broj 5/2007), koji je u odnosu na Republiku Hrvatsku stupio na snagu 28. kolovoza 2007. godine.

Tijekom provedbe Zakona o zaštiti zraka i provedbenih propisa donesenih temeljem njega uočena je potreba da se u Zakonu otklone pojedine postojeće nejasnoće i nepreciznosti.

Potvrđeni međunarodni ugovori iz područja zaštite klime, kojima su stvorene neposredne obveze za Republiku Hrvatsku, a čija provedba je u nadležnosti Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva su: Okvirna konvencija Ujedinjenih naroda o promjeni klime (u danjem tekstu: UNFCCC), Kyotski protokol te obvezujuće odluke donesene na konferencijama stranaka kojima se detaljnije propisuju obveze prema ovim međunarodnim ugovorima.

Prijedlog Zakona usklađen je sa Zakonom o zaštiti okoliša i Zakonom o upravnom postupku.

Ovaj Zakon sadrži odredbe koje su u skladu sa sljedećim aktima Europske unije:

- Direktiva 2008/50/EZ o kvaliteti okolnog zraka i čistijem zraku za Europu,
- Direktiva 2004/107/EZ koja se odnosi na arsen, kadmij, živu, nikal i policikličke aromatske ugljikovodike u vanjskom zraku,
- Direktiva Vijeća 2001/81/EZ o nacionalnim vršnim emisijama za određene (pojedine) onečišćujuće tvari,
- Direktiva 2003/87/EZ kojom se utvrđuje shema za trgovanje kvotama emisije stakleničkih plinova unutar Zajednice i kojom se izmjenjuje i dopunjuje Direktiva Vijeća 96/61/EZ,
- Direktiva 2004/101/EZ kojom se dopunjuje Direktiva 2003/87/EZ kojom se utvrđuje shema za trgovanje kvotama emisije stakleničkih plinova unutar Zajednice, vezano za projektne mehanizme Kyotskog protokola,
- Direktiva 2008/101/EZ kojom se izmjenjuje i dopunjuje Direktiva 2003/87/EZ kako bi se zrakoplovne aktivnosti uključile u sustav trgovanja kvotama emisijama stakleničkih plinova unutar Zajednice,
- Direktiva 2009/29/EZ kojom se izmjenjuje i dopunjuje Direktiva 2003/87/EZ kako bi se unaprijedio i proširio sustav trgovanja emisijskim jedinicama Zajednice,
- Direktiva 2009/30/EZ o izmjenama i dopunama Direktive 98/70/EZ u pogledu specifikacije benzina i dizelskih goriva i plinskog ulja i uvođenju mehanizma praćenja i smanjenja emisija stakleničkih plinova i izmjenama i dopunama Direktive Vijeća 1999/32/EZ u pogledu specifikacije goriva koje koriste plovila za unutarnju plovidbu i ukidanju Direktive 93/12/EEZ,
- Odluka br. 406/2009/EZ s ciljem država članica da smanje svoje emisije stakleničkih plinova kako bi ispunile obveze Zajednice za smanjenje emisija stakleničkih plinova do 2020.,
- Odluka Komisije 2011/278/EZ o utvrđivanju prijelaznih pravila na razini Zajednice o usklađenoj besplatnoj dodjeli emisijskih jedinica sukladno članku 10.a Direktive 2003/87/EZ,
- Uredba (EZ) br. 1005/2009 o tvarima koje oštećuju ozonski sloj,
- Uredba (EZ) br. 842/2006 o određenim fluoriranim stakleničkim plinovima.

Ovim Zakonom utvrđuje se i okvir za provedbu sljedećih akata Europske unije:

- Odluka Vijeća 97/101/EZ kojom se uspostavlja uzajamna razmjena informacija i podataka dobivenih od mreža i pojedinačnih postaja koje mjere onečišćenost zraka među državama članicama,
- Odluka Vijeća 2001/752/EZ kojom se mijenjaju dodaci Odluke Vijeća 97/101/EZ,
- Odluka Komisije 2004/224/EZ kojom se propisuju postupci za dostavljanje informacija o planovima ili programima koji se zahtijevaju prema Direktivi 96/62/EC u odnosu na granične vrijednosti za određene onečišćujuće tvari u vanjskom zraku,
- Odluka Vijeća 2004/461/EZ kojom se propisuje upitnik za dostavljanje godišnjeg izvješća o procjeni kakvoće zraka prema Direktivi Vijeća 96/62/EZ i 1999/30/EZ te prema direktivama 2000/69/EZ i 2002/3/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (zamijenila Odluku 2001/839/EZ),
- Odluka br. 280/2004/EZ o mehanizmu za praćenje emisija stakleničkih plinova u Zajednici i za provedbu Kyotskog protokola,
- Uredba Komisije (EU) br. 1031/2010 o rasporedu, upravljanju i drugim aspektima dražbi kvota emisija stakleničkih plinova prema Direktivi 2003/87/EZ o uspostavi sustava trgovanja kvotama emisija stakleničkih plinova unutar Zajednice,
- Uredba Komisije (EU) br. 920/2010 o standardiziranom i zaštićenom sustavu registara u skladu s Direktivom 2003/87/EZ i Odlukom br. 280/2004/EZ.

Potpuno usklađenje dovršit će se donošenjem provedbenih propisa:

II. PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM

Predloženim Zakonom se uređuje:

- temeljni ciljevi zaštite zraka, klime i ozonskog sloja,
- značenje pojmova u smislu Zakona,
- institucionalna nadležnost za provedbu Zakona,
- donošenje plana, programa i izvješća i sudjelovanje javnosti u njihovoj izradi,
- mjere za sprječavanje i smanjivanje onečišćivanja zraka,
- izvještavanje o kvaliteti zraka i razmjena podataka,
- djelatnost praćenja kvalitete zraka i emisija u zrak,
- postupanje s tvarima koje oštećuju ozonski sloj i fluoriranim stakleničkim plinovima,
- praćenje emisija stakleničkih plinova, mjere za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu klimatskim promjenama,
- informacijski sustav zaštite zraka,
- financiranje zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama,
- ekonomski poticaji,
- upravni i inspekcijski nadzor i kaznene odredbe, te
- prijelazne i završne odredbe.

Po pojedinim područjima Zakonom se uređuje kako slijedi:

1. U području zaštite zraka:

- utvrđuje se način procjenjivanja razine onečišćenosti u zonama i aglomeracijama prema Direktivi 2008/50/EZ, odnosno za one onečišćujuće tvari za koje su Direktivom propisane granične vrijednosti u cilju zaštite zdravlja ljudi, analizom postojećeg stanja svakih pet godina,
 - ovlašćuje se Vlada Republike Hrvatske da uredbom propiše granične vrijednosti za pojedine onečišćujuće tvari u zraku za zaštitu zdravlja ljudi, kvalitetu življenja i zaštitu ekosustava, gornje i donje pragove procjene kvalitete zraka i dugoročne ciljeve za ozon,

- ovlašćuje se ministar da pravilnikom propiše kriterije za određivanje minimalnog broja mjernih mjesta i uvjete za praćenje kvalitete zraka u zonama i aglomeracijama,
- propisuje se godišnja ocjena kvalitete zraka prema razinama onečišćenosti - utvrđivanje prve ili druge kategorije za zaštitu zdravlja ljudi i vegetacije te za kvalitetu življenja,
- propisuje se određivanje pokazatelja prosječne izloženosti za lebdeće čestice promjera 2,5 mikrometara (PM_{2,5}); te utvrđivanje ciljanog smanjenja izloženosti na nacionalnoj razini za PM_{2,5},
- propisuje se obveza mjerenja PM_{2,5} za postizanje ciljanog smanjenja izloženosti na nacionalnoj razini,
- propisuje se obveza prikupljanja podataka o koncentracijama i izvorima onečišćenja, za prekoračenja koja se mogu pripisati prirodnim izvorima i zimskom posipavanju cesta pijeskom ili solju,
 - utvrđuje se obveza suradnje Ministarstva s nadležnim tijelima susjednih država EU u slučaju pojave prekograničnog onečišćenja zraka,
- propisuje se obveza jedinicama lokalne samouprave na donošenje akcijskih planova za poboljšanje kvalitete zraka i kratkoročnih akcijskih planova, kada dolazi do prekoračenja propisanih graničnih vrijednosti ili praga upozorenja,
- propisuje se obveza pravnim osobama - ispitnim laboratorijima da za obavljanje djelatnosti praćenja kvalitete zraka i emisija u zrak ishode dozvolu Ministarstva,
- propisuje se obveza akreditiranim laboratorijima, koji namjeravaju obavljati djelatnost referentnih laboratorija za osiguranje kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka, da moraju ishoditi dozvolu Ministarstva,
- utvrđuju se poslovi referentnih laboratorija i uvjeti za referentne laboratorije za kvalitetu zraka - akreditacija prema HRN EN ISO/IEC 17025 za referentne metode mjerenja, sudjelovanje u ispitivanjima sposobnosti laboratorija u međunarodnim programima međulaboratorijskih usporedbi za referentne metode mjerenja.

2. U području zaštite ozonskog sloja:

- daje se ovlast Vladi Republike Hrvatske da uredbom propiše rokove do kojih će biti dopušteno koristiti tvari koje oštećuju ozonski sloj i fluorirane stakleničke plinove,
- propisuje se obveza izdavanja dozvola pravnim i fizičkim osobama - obrtnicima za obavljanje poslova servisiranja te isključivanja iz uporabe tih tvari koje se koriste u rashladnim i klimatizacijskim i protupožarnim uređajima, te izdavanje dozvole za uvoz/izvoz kontroliranih tvari,
- propisuje se i novi način stručnog osposobljavanja osoblja koje rukuje ovim tvarima, njihov uvoz, izvoz te na kraju prikupljanje i zbrinjavanje na okolišno prihvatljiv način nakon što se izvuku iz uređaja i postanu otpad,
- propisuje se obveza izdavanja dozvole centrima za obavljanje djelatnosti prikupljanja, obnavljanja i uporabe tih tvari, te
- obveza trgovcima koji stavljaju u promet na domaće tržište te tvari da uplaćuju naknadu u Fond zaštite okoliša i energetske učinkovitosti.

3. U području zaštite klime odnosno smanjenja emisija stakleničkih plinova i prilagodbe klimatskim promjenama:

- uspostavlja se Nacionalni sustav za praćenje emisija stakleničkih plinova kao nužan uvjet za provedbu politike i mjera smanjenja emisija stakleničkih plinova,
- obvezuju se tijela državne uprave i drugi tijela javne vlasti nadležna za poslove zaštite okoliša, gospodarstva, poduzetništva, poljoprivrede, šumarstva, vodnoga gospodarstva, mora, prometa te poslove službene statistike da dostavljaju podatke potrebne za izradu izvješća,

- uspostavljaju se povjerenstva za međusektorsku koordinaciju za: nacionalni sustav praćenja emisija stakleničkih plinova i za politiku i mjere za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu klimatskim promjenama,
- propisuje se praćenje emisija stakleničkih plinova u životnom vijeku tekućeg naftnog goriva,
- obvezuju se distributeri tekućih naftnih goriva da do 31. prosinca 2020. godine smanje emisije u životnom vijeku goriva za 6% u odnosu na razinu emisije iz 2010. godine,
- obvezuju se operateri postrojenja da ishode dozvolu Ministarstva za emisije stakleničkih plinova te obavijeste o svim promjenama na postrojenju te prestanku rada,
- obvezuju se operateri postrojenja za proizvodnju električne energije da kupe sve emisijske jedinice u količini koja pokriva emisije za razdoblje 2013.-2020. godine,
- propisuju se način i uvjeti besplatne dodjele emisijskih jedinica za razdoblje 2013.-2020. godine za postojeća postrojenja (u radu do 30. lipnja 2011. godine) i nova postrojenja (uporabne dozvole ishođene nakon 30. lipnja 2011. godine),
- obvezuje se Ministarstvo koje priprema popis postrojenja, a koja ulaze u shemu trgovanja emisijama, da izračunava količinu emisijskih jedinica koje se dodjeljuju besplatno te podatke dostavlja Komisiji na odobrenje,
- propisuju se način i uvjeti besplatne dodjele emisijskih jedinica za razdoblje 2013.-2020. godine operatorima zrakoplova,
- daje se mogućnost korištenja emisijskih jedinica koje se mogu ostvariti provedbom projektnih aktivnosti za pokrivanje obveza u sustavu trgovanja,
- propisuje se obveza imenovanja dražbovatelja Republike Hrvatske i izbor dražbenog sustava te način provedbe dražbi,
- propisuje se način korištenja financijskih sredstva dobivenih od prodaje emisijskih jedinica putem dražbi, izvješćivanje o korištenju sredstava putem Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost,
- propisuje se način vođenja emisijskih jedinica u Registru Unije,
- obvezuju se operateri postrojenja i operatori zrakoplova da otvore korisničke račune u Registru Unije,
- ovlašćuje se Ministarstvo da upravlja s računima Republike Hrvatske u Registru EU,
- ovlašćuje se Agencija za zaštitu okoliša za poslove vođenja osobnih i korisničkih računa otvorenih u Registru Unije te obavljanje poslova administriranja sukladno pravilima o vođenju Registra Unije,
- izdavanje emisijskih jedinica za svaku godinu razdoblja trgovanja koje se dodjeljuju besplatno na račune u Registru Unije najkasnije do 28. veljače u tekućoj godini,
- obvezuju se operateri postrojenja i operatori zrakoplova da najkasnije do 30. travnja tekuće godine predaju količinu emisijskih jedinica u Registar Unije u iznosu koji odgovara ukupnoj emisiji stakleničkih plinova,
- propisuje se obveza plaćanja penala od 100 eura za svaku prekoračenu tonu za koju nisu predane emisijske jedinice u Registar Unije,
- propisuje se mogućnost zabrane leta operatoru zrakoplova koji ne izvrši svoje obveze,
- propisuje se obveza operatoru postrojenja i operatoru zrakoplova da do 30. ožujka tekuće godine dostavlja verificirana izvješća o emisijama,
- propisuju se način i uvjeti provedbe praćenja emisija, izvješćivanja i verifikacije emisija,
- propisuju se uvjeti i mogućnost isključivanja malih postrojenja iz sustava trgovanja (bolnice, postrojenja s emisijama manjim od 25.000 t CO₂ eq i nazivnom ulaznom toplinskom snagom ispod 35 MW),
- propisuje se način provedbe fleksibilnih mehanizama Kyotskog protokola,

- propisuje se mogućnost donošenja odluke Vlade o dopuštanju geološkog skladištenja ugljikovog dioksida
- propisuje se donošenje Akcijskog plana prilagodbe klimatskim promjenama.

III. OBJAŠNJENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

U Glavi I. OPĆE ODREDBE (članci 1. do 9.)

Uz članak 1.

Propisuje se sadržaj zakonskog uređenja zaštite i poboljšanja kvalitete zraka, smanjenje emisija stakleničkih plinova, prilagodba klimatskim promjenama, postupno ukidanje tvari koje oštećuju ozonski sloj, informacijski sustav zaštite zraka te upravni i inspeksijski nadzor.

Uz članak 2.

Daje se popis direktiva Europske unije koji se ovim Zakonom prenose odnosno Uredbi, odluka ili drugih pravnih akata Europske unije koji se provode. Nazivi pravnih akata Europske unije sadrže sljedeće elemente: vrstu akta, brojčanu oznaku akta, oznaku institucije/institucija Europske unije koja je donijela akt, u zagradi oznaku vrste i broj Službenog glasila Europske unije u kojem je akt objavljen (SL – Službeni list) te datum objave.

Uz članak 3.

Zrak je sastavnica okoliša, pa načela zaštite okoliša propisana Zakonom o zaštiti okoliša odrednice su za uređenje i ovoga Zakona. Određuje se primjena Zakona o zaštiti okoliša ako to ovim Zakonom nije drukčije propisano. Određuju se područja koja se uređuju posebnim propisima.

Uz članak 4.

Propisuje se opći zahtjev da mjerama koje se poduzimaju za zaštitu i poboljšanje kvalitete zraka, ozonskog sloja i ublažavanja klimatskih promjena i prilagodba klimatskim promjenama mora osigurati cjeloviti pristup zaštiti zraka, vode i tla, odnosno svih sastavnica okoliša.

Uz članak 5.

Odredba ovoga članka sadrži ciljeve zaštite i poboljšanja kvalitete zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama kako bi se izbjegle, spriječile ili smanjile štetne posljedice po ljudsko zdravlje, kvalitetu življenja i okoliš u cjelini.

Uz članak 6. i 7.

Propisuje se institucionalni okvir kojim se osigurava učinkovitost zaštite i poboljšanja kvalitete zraka, zaštite ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama.

Uz članak 8.

Određuje se značenje pojmova u Zakonu (1. - 93.).

Uz članak 9.

Određuju se vrste izvora onečišćivanja zraka te se propisuje obveza da izvori moraju biti izgrađeni i/ili proizvedeni, opremljeni i održavani tako da ne ispuštaju u zrak onečišćujuće tvari iznad graničnih vrijednosti.

U Glavi II. PLAN, PROGRAMI I IZVJEŠĆA (članci 10. do 16.)

Uz članak 10. do 15.

Određuje se donošenje dokumenata: Plana zaštite zraka, ozonskog sloja i ublažavanja klimatskih promjena na državnoj razini, Programa zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama na lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini te izvješća o provedbi dokumenata.

Uz članak 16.

Ovom odredbom propisuje se pristup javnosti u donošenju dokumenata zaštite zraka, ozonskog sloja i ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama kojim se promovira integracija i odgovornost za zaštitu zraka jačanjem sudjelovanja javnosti u svim pitanjima vezanim za zaštitu zraka, ozonskog sloja i klimatskih promjena.

U Glavi III. PRAĆENJE I PROCJENJIVANJE KVALITETE ZRAKA (članci 17. do 34.)

Uz članak 17.

Propisuju se osnovna mjerila za praćenje kvalitete zraka koja uključuju mjerenja na stalnim mjernim mjestima, mjerenja i analizu meteoroloških uvjeta, mjerenja i opažanja promjena koje ukazuju na učinak onečišćenosti zraka (posrednih pokazatelja) na tlu, biljkama, građevinama i biološkim organizmima, modeliranja prijenosa i taloženja onečišćujućih tvari i primjenu drugih metoda procjene koje se primjenjuju na području Europske unije kada je to primjereno.

Uz članak 18. i 19.

Određuje se da se praćenje i procjenjivanje kvalitete zraka provodi u zonama i aglomeracijama koje se klasificiraju prema razinama onečišćenosti zraka za onečišćujuće tvari: sumporov dioksid, dušikov dioksid i dušikove okside, lebdeće čestice (PM₁₀, PM_{2,5}), olovo, benzen, ugljikov monoksid, prizemni ozon, arsen, kadmij, živu, nikal i benzo(a)piren prema Direktivama 2008/50/EZ i 2004/107/EZ.

Propisuje se način procjenjivanja kvalitete zraka koji se provodi u razdoblju od najmanje pet godina.

Određuje se na mjernim mjestima uzorkovanja za benzo(a)pirena se uzorkuju i drugi policiklički aromatski ugljikovodici, a na najmanje jednom mjernom mjestu gdje se mjeri prizemni ozon mjere se i prekursori ozona.

Daje se ovlast Vladi Republike Hrvatske da uredbom odredi zone i aglomeracije na području Republike Hrvatske i donese popis mjernih mjesta za praćenje onečišćujućih tvari.

Uz članak 20. do 22.

Propisuje se način na koji se određuje procjenjivanje razine onečišćenosti zraka u odnosu na pojedine onečišćujuće tvari sumporov dioksid, dušikov dioksid i dušikove okside, lebdeće čestice (PM₁₀, PM_{2,5}), olovo, benzen, ugljikov monoksid, prizemni ozon, arsen, kadmij, živu, nikal i benzo(a)piren u skladu s mjerilima propisanim uredbom iz članka 25. ovoga Zakona, odnosno da li je prag procjene prekoračen ili nije. U slučaju kada je gornji prag procjene prekoračen razina onečišćenosti zraka utvrđuje se stalnim mjerenjima. U slučaju

kada gornji prag nije prekoračen razina onečišćenosti zraka utvrđuje se kombinacijom mjerenja i modeliranja, odnosno kada su koncentracije za pojedinu onečišćujuću tvar ispod donje granice procjene razina onečišćenosti utvrđuje se samo modeliranjem.

Mjerila procjenjivanja, mjerna mjesta, program mjerenja, ciljevi kvalitete i referentne metode mjerenja za gore navedene onečišćujuće tvari primjenjuju se sukladno pravilniku o praćenju kvalitete zraka iz članka 52. ovoga Zakona.

Uz članak 23.

Temeljem ocijenjenih razina onečišćenosti zraka u zonama i aglomeracijama, a sukladno propisanim mjerilima za ocjenu (granične vrijednosti, ciljne vrijednosti, pragovi upozorenja i dugoročni ciljevi za ozon) provodi se klasifikacija zona i aglomeracija najmanje svakih pet godina osim u slučaju značajnih promjena u djelatnostima koje mogu utjecati na koncentracije onečišćujućih tvari kada se klasifikacija može provjeravati i ranije.

Uz članak 24.

Propisuje se obveza određivanja kategorije kvalitete zraka za svaku onečišćujuću tvar posebno na osnovi razine onečišćenosti utvrđene mjerenjima onečišćujućih tvari s obzirom na propisane granične vrijednosti (*GV*), ciljne vrijednosti i dugoročne ciljeve. Kategorija kvalitete zraka utvrđuje se za svaku onečišćujuću tvar posebno jedanput godišnje za proteklu kalendarsku godinu o čemu Agencija izrađuje izvješće i objavljuje na internetskoj stranici.

Uz članak 25.

Daje se ovlast Vladi Republike Hrvatske da uredbom propiše granične vrijednosti (*GV*) i ciljne vrijednosti za pojedine onečišćujuće tvari u zraku te dugoročne ciljeve i ciljne vrijednosti za prizemni ozon, a u svrhu zaštite zdravlja ljudi, osiguranja kvalitete življenja i zaštite vegetacije. Tim se propisom, osim toga, ovisno o svojstvima onečišćujućih tvari propisuju i gornji i donji pragovi procjene, granice tolerancije (*GT*), ciljne vrijednosti, osnovne sastavnice navedenih vrijednosti, pokazatelj prosječne izloženosti, ciljano smanjenje izloženosti na nacionalnoj razini, koncentraciju izloženosti, kritične razine, prag upozorenja, prag obavješćivanja i posebne mjere zaštite zdravlja ljudi koje se pri njihovoj pojavi poduzimaju te rokovi za postupno smanjivanje granica tolerancije i za postizanje ciljnih vrijednosti za ozon.

Uz članak 26.

Obvezuje se izvršno tijelo Grada Zagreba, grada i općine da naredi primjenu posebnih mjera zaštite zdravlja ljudi, kao i način njihove provedbe ako se u određenoj zoni ili aglomeraciji utvrde razine koje prelaze prag upozorenja ili prag obavješćivanja te obavješćivanje javnosti putem priopćavanja svim medijima koji pokrivaju područje u kojem je došlo do prekoračenja praga upozorenja ili praga obavješćivanja. Obvezuje se predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave da naredi primjenu posebnih mjera za zaštitu vegetacije i način njihove provedbe ako se u određenoj zoni utvrde kritične razine propisane za zaštitu vegetacije.

Uz članak 27.

Daje se ovlast Vladi Republike Hrvatske da uredbom utvrdi lokacije postaja u državnoj mreži. Rad državne mreže financira se iz državnog proračuna Republike Hrvatske.

Uz članak 28.

Određuje se nadležnost javnog tijela državne uprave Državnog hidrometeorološkog zavoda da upravlja radom državne mreže za praćenje kvalitete zraka i osigurava izgradnju novih mjernih postaja.

Propisuje se da praćenje kvalitete zraka u državnoj mreži provode pravne osobe – referentni laboratoriji koji imaju dozvolu Ministarstva sukladno članku 61. ovoga Zakona Godišnje izvješće o ocjeni kvalitete zraka dostavlja se Ministarstvu i Agenciji za zaštitu okoliša. Ministarstvo obavlja nadzor nad radom državne mreže.

Uz članak 29.

Na temelju mjerila koja uzimaju u obzir više čimbenika (ugroženost okoliša, gustoća naseljenosti, klimatske uvjete, daljinski prijenos onečišćujućih tvari i dr.) donosi se Program mjerenja razine onečišćenosti, kojim se određuju onečišćujuće tvari koje je potrebno mjeriti na pojedinim lokacijama te potrebna gustoća mjerenja i mjerno razdoblje. Daje se ovlast ministru da donese program mjerenja.

Uz članak 30.

Utvrđuje se da su podaci iz državne mreže sastavni dio informacijskog sustava zaštite zraka i dostupni su javnosti.

Uz članak 31.

Propisuje se da Županija, Grad Zagreb i gradovi uspostavljaju mjerne postaje za praćenje kvalitete zraka ako procijene da su razine onečišćenosti više od propisanih graničnih vrijednosti, te da utvrđuju lokacije mjernih postaja i provode nadzor nad tim aktivnostima. Obvezuje se Županija, Grad Zagreb i grad da sve poslove uspostave i praćenja kvalitete zraka mora provoditi sukladno odredbama Pravilnika o praćenju kvalitete zraka, te da izvorne i validirane podatke mora dostaviti Agenciji za zaštitu okoliša.

Uz članak 32.

Propisuje se obveza onečišćivaču da osigura praćenje kvalitete zraka prema rješenju o prihvatljivosti zahvata za okoliš ili prema rješenju o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša sukladno Zakonu o zaštiti okoliša. Onečišćivač je dužan dostaviti godišnje validirane podatke upravnom odjelu županije, odnosno upravnom tijelu Grada Zagreba i grada nadležnom za poslove zaštite okoliša.

Uz članak 33.

Propisuje način postupanja i odgovornosti u slučaju sumnje da je došlo do onečišćenosti zraka čija je kvaliteta takva da može narušiti zdravlje ljudi, kvalitetu življenja i/ili štetno utjecati na bilo koju sastavnicu okoliša, te se moraju obaviti mjerenja posebne namjene ili obaviti ocjena razine onečišćenosti. Daje se ovlast Ministarstvu da provede mjerenja posebne namjene ili ocjene razine onečišćenosti na trošak jedinice lokalne samouprave čije izvršno tijelo nije donijelo takvu odluku.

Uz članak 34.

Propisuje se da su podaci iz članaka 31. i 32. ovoga Zakona javni te obvezu njihovog korištenja za potrebe izvješća o kvaliteti zraka te da su sastavni dio informacijskog sustava zaštite zraka.

U Glavi IV. MJERE ZA SPRJEČAVANJE I SMANJIVANJE ONEČIŠĆIVANJA ZRAKA
(članci 35. do 48.)

Uz članak 35.

Utvrđuju se načela koja se primjenjuju u djelotvornoj zaštiti i poboljšavanju kvalitete zraka.

Uz članak 36.

Propisuje se primjena preventivnog djelovanja u zonama i aglomeracijama gdje zrak zadovoljava mjerila kvalitete. U zonama i aglomeracijama gdje je došlo do prekoračenja propisanih mjerila, obvezno je provođenje mjera za smanjivanje onečišćenosti zraka te njihovo usklađivanje s akcijskim planovima za poboljšanje kvalitete zraka sukladno članku 46. ovoga Zakona. U zonama i aglomeracijama gdje došlo do prekoračenja pragova upozorenja ili kritičnih razina, odnosno pragova obavješćivanja ili pragova upozorenja za prizemni ozon, propisuje se provedba mjera iz kratkoročnih akcijskih planova sukladno članku 47. ovoga Zakona.

Uz članak 37.

Propisuje se način na koji se provodi sprječavanje i smanjivanje onečišćavanja zraka.

Uz članak 38.

Propisuju se obveze onečišćivačima koji su vlasnici i/ili korisnici izvora onečišćivanja iz članka 9. stavka 2. ovoga Zakona o redovitom praćenju emisija i vođenju evidencije o svim aktivnostima vezanim uz rad izvora onečišćenja, gorivu i/ili otpadu, a koji mora biti pod nadzorom. Propisuje se također da se podaci iz evidencije dostavljaju u Registar onečišćivanja okoliša sukladno Zakonu o zaštiti okoliša. Određuje se da se podaci o pokretnim izvorima emisije iz članka 9. stavka 3. vode na način propisan za prijevozna sredstva, a u skladu s posebnim propisom.

Uz članak 39.

Daje se ovlast Vladi Republike Hrvatske da uredbama propiše granične vrijednosti emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora.

Uz članak 40.

Republika Hrvatska, kao stranka Konvencije o dalekosežnom prekograničnom onečišćenju zraka iz 1979. godine obvezna je donositi planove, programe i mjere za smanjivanje onečišćujućih tvari utvrđenih Konvencijom, te usvojiti godišnje kvote emisija tih tvari. Daje se ovlast Vladi Republike Hrvatske da propiše ukupne godišnje emisije za pojedine onečišćujuće tvari i način izračivanja godišnjih proračuna emisija, čime se prenosi i Direktiva 2001/81/EZ o nacionalnim vršnim emisijama pojedinih onečišćujućih tvari.

Uz članak 41.

Daje se ovlast Vladi Republike Hrvatske da uredbama propiše granične vrijednosti sastavnica i/ili drugih značajki kvalitete proizvoda (tekuća naftna goriva, biodizel i sl.).

Uz članak 42.

Propisuje da se u slučaju novih zahvata u okoliš mora osigurati ostvarenje načela predostrožnosti zaštite okoliša, odnosno da u područjima gdje je kvaliteta zraka zadovoljavajuća sukladno mjerilima ovoga Zakona, ne smije doći do pogoršanja kvalitete zraka. U području gdje kvaliteta zraka ne zadovoljava, a podnosi se zahtjev za novi izvor onečišćivanja zraka ili za rekonstrukciju postojećeg, izdavanje lokacijske, građevinske i

uporabne dozvole može se odobriti samo ukoliko se tom gradnjom osigurava zamjena postojećega, nezadovoljavajućega nepokretnog izvora novim, kojim se smanjuje onečišćenost zraka; se u postupku procjene utjecaja na okoliš utvrdi da se navedenim zahvatom neće narušavati kvaliteta zraka, odnosno ako su propisane mjere sprječavanja onečišćenosti zraka.

Uz članak 43.

Propisuje se obveza poduzimanja mjera za ciljano smanjivanje izloženosti lebdećim česticama PM_{2,5} na nacionalnoj razini, a u svrhu zaštite zdravlja ljudi.

Uz članak 44 i 45.

Propisuje se izuzeće s obzirom na mogućnost onečišćenja iz prirodnih izvora, odnosno, kada se može dokazati da se prekoračenje granične vrijednosti za određenu onečišćujuću tvar može pripisati prirodnim izvorima.

Ministarstvo osigurava prikupljanje podataka o koncentracijama i izvorima onečišćenja, dokaze koji pokazuju da se prekoračenje može pripisati prirodnim izvorima čime se stječu uvjeti da se to prekoračenje ne smatra se prekoračenjem u smislu ovoga Zakona.

Propisuje se mogućnost izuzeća s obzirom na primjenu graničnih vrijednosti za PM₁₀ u određenoj zoni ili aglomeraciji, ukoliko do prekoračenja graničnih vrijednosti za PM₁₀ u zraku dolazi zbog re-suspendiranja lebdećih čestica nakon zimskog posipavanja cesta pijeskom ili solju. Ministarstvo je dužno osigurati pribavljanje potrebnih dokaza o tome kao i o tome da su poduzete razumne mjere za snižavanje koncentracija PM₁₀.

Uz članak 46.

Propisuje obvezu predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave da donese akcijski plan za poboljšanje kvalitete zraka u slučaju prekoračenja graničnih ili ciljnih vrijednosti u određenoj zoni ili aglomeraciji kao i utvrđivanje rokova do kada se mora postići sukladnost s propisanim graničnim vrijednostima. Propisuje obvezu Ministarstvu da dostavi akcijski plan Europskoj komisiji i zatraži izuzeće s obzirom na rokove izvršenja kada se utvrdi da za to postoje osnove (sukladno Direktivi 2008/50/EC).

Propisuje se također da se u slučaju kada ispunjavanje mjerila nije moguće postići zbog disperzijskih karakteristika određenog mjesta, nepovoljnih klimatskih uvjeta ili prekograničnoga prijenosa onečišćujućih tvari, Ministarstvo može zatražiti od Europske komisije izuzimanje od obveze primjene tih graničnih vrijednosti do određenog roka, pod uvjetom da su poduzete sve odgovarajuće mjere na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini.

Uz članak 47.

Propisuje obvezu jedinici lokalne samouprave da izradi kratkoročni akcijski plan ako u određenoj zoni ili aglomeraciji postoji rizik da će razine onečišćujućih tvari prekoračiti prag upozorenja, a u svrhu poduzimanja mjera u kratkom roku kako bi se smanjio rizik ili trajanje takvog prekoračenja. Ovi planovi mogu predvidjeti učinkovite mjere za kontrolu i, gdje je potrebno, obustavljanje rizičnih aktivnosti. Ministarstvo i druga nadležna tijela informiraju javnost, organizacije za zaštitu okoliša, zaštitu potrošača, udruge i organizacije koje zastupaju interese osjetljivih skupina stanovništva, nadležna tijela za zaštitu zdravlja i javno zdravstvo i gospodarska udruženja, o rezultatima svojih istraživanja o izvodljivosti i sadržaju kratkoročnog akcijskog plana, te o njegovoj provedbi.

Uz članak 48.

Propisuje da kada se zbog značajnog prekograničnog prijenosa onečišćujućih tvari ili njihovih prekursora prekorači bilo koji prag upozorenja, granična vrijednost ili ciljna vrijednost, kao i bilo koja granica tolerancije ili dugoročni cilj, Ministarstvo surađuje s

nadležnim tijelima susjednih država članica Europske unije i, gdje je prikladno, organizira zajedničke aktivnosti, kao što su priprema zajedničkih ili usklađenih planova za poboljšanje kvalitete zraka u skladu s člankom 46. ovoga Zakona, kako bi se takva prekoračenja uklonila primjenom odgovarajućih, ali i razmjernih mjera.

U slučaju značajnog onečišćenja koje može doći iz susjedne država koja nije članica Europske unije, Ministarstvo će pokrenuti suradnju s nadležnim tijelima te države u svrhu pripreme i provedbe zajedničkih kratkoročnih akcijskih planova te o tome obavijestiti javnost.

U Glavi V. IZVJEŠTAVANJE O KVALITETI ZRAKA I RAZMJENA PODATAKA (članci 49. do 51.)

Uz članak 49. do 51.

Ovim člancima propisuju se obveze i način izvještavanja o kvaliteti zraka i obveza razmjene informacija i podataka.

U Glavi VI. POSLOVI PRAĆENJE KVALITETE ZRAKA I EMISIJA U ZRAK (članci 52. do 63.)

Uz članak 52. i 53.

S obzirom da je Republika Hrvatska dužna osigurati točnost mjerenja što se obavlja u skladu sa zahtjevima europskih normi osiguranja kvalitete te drugih zahtjeva, odredbom ovih članaka daje se ovlast ministru da provedbenim propisima propiše način praćenja kvalitete zraka i emisija iz nepokretnih izvora, opseg i vrstu mjerenja, prikupljanja podataka, mjerila za lokacije mjernih mjesta, referentne metode mjerenja i druge metode, način provjere kvalitete mjerenja i podataka, kao i način obrade i prikaza rezultata i usklađenost s hrvatskim normama, način i troškove rada referentnog laboratorija, način rada stručnog povjerenstva referentnih laboratorija, način provjere ispravnosti i umjeravanja mjernih instrumenata, način dostavljanja podataka za potrebe informacijskog sustava zaštite zraka i način redovitog informiranja javnosti.

Uz članak 54.

Propisuje se da obavljanje djelatnosti praćenja kvalitete zraka, djelatnost praćenja emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora i/ili redovnu godišnju kontrolu automatskih mjernih sustava za kontinuirano praćenje emisija onečišćujućih tvari u zrak mogu obavljati samo pravne osobe ispitni laboratoriji ako ishode dozvolu Ministarstva.

Uz članak 55. do 57.

Propisuje se uvjeti koje pravne osobe moraju ispuniti za dobivanje dozvole iz članka 54. i primjenu propisane metodologije iz članaka 52 i 53. U cilju osiguranja kvalitete podataka dobivenih mjerenjima pravne osobe – ispitni laboratoriji koji obavljaju djelatnosti praćenja kvalitete zraka i mjerenja onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora moraju biti akreditirane od ovlaštenog akreditacijskog tijela za svaku referentnu metodu posebno, što dokazuju važećom potvrdom o akreditaciji. Iznimno, pravne osobe – ispitni laboratoriji koji obavljaju djelatnost praćenja kvalitete zraka, ako ne mogu ishoditi potvrdu akreditacijskog tijela, uz zahtjev za izdavanje dozvole prilažu potvrdu referentnog laboratorija za osiguranje kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka za pojedine metode mjerenja.

Uz članak 58. i 59.

Propisuje se da Ministarstvo izdaje dozvolu iz članka 54. i 57. na rok do 5 godina. Daje se ovlast Ministarstvu za ukidanje dozvole pravnoj osobi u slučaju neispunjavanja propisanih uvjeta te se definira zahtjev pravnim osobama iz članka 54. s obzirom na odgovornost za istinitost i stručnu utemeljenost podataka i obavljenih poslova te uvjet da se osigura nepristranost radnika koji ne smiju biti izloženi poslovnim, financijskim i drugim pritiscima koji bi mogli utjecati na njihovu tehničku i stručnu prosudbu.

Uz članak 60.

Propisuje se uspostavljanje sustava za osiguranje kvalitete mjerenja i podataka kroz institucionalni okvir referentnog laboratorija, ako ishodi dozvolu Ministarstva. Propisuje se opseg i način obavljanja poslova referentnog laboratorija te način izdavanja potvrde za osiguranje kvalitete mjerenja i podataka.

Uz članak 61. i 62.

Propisuju se uvjeti koje mora ispunjavati pravna osoba – referentni laboratorij. Propisuje se način rada i obveze referentnog laboratorija te način financiranja dijela poslova referentnog laboratorija.

Uz članak 63.

Propisuje obvezu vođenja evidencije pravnih osoba kojima je izdana dozvola za obavljanje poslova praćenja kvalitete zraka, praćenja emisija u zrak iz nepokretnih izvora i referentnih laboratorija, kao i sadržaj evidencije koja se ujedno i objavljuje na internetskim stranicama Ministarstva.

U Glavi VII. TVARI KOJE OŠTEĆUJU OZONSKI SLOJ I FLUORIRANI STAKLENIČKI PLINOVI (članci 64. do 73.)

Uz članak 64. i 65.

Uređuje se postupno ukidanje potrošnje tvari koje oštećuju ozonski sloj te provedba mjera za smanjenje emisija fluoriranih stakleničkih plinova koji doprinose klimatskim promjenama.

Daje se ovlast Vladi Republike Hrvatske da uredbom propiše način postupanja s tvarima koje oštećuju ozonski sloj i fluoriranim stakleničkim plinovima, postupanje s proizvodima koji sadrže te tvari ili o njima ovise, postupanje s tim tvarima nakon prestanka uporabe proizvoda, način prikupljanja, uporabe i trajnog zbrinjavanja tih tvari, način obračuna troškova skupljanja, uporabe, uništavanja tih tvari, visinu naknade i način označivanja proizvoda koji sadrže ove tvari i postupanje s novim tvarima.

Daje se ovlast ministru da propiše pravilnikom program, uvjete i izdavanje uvjerenja o stručnom ispitu uz pribavljeno mišljenje ministarstva nadležnog za obrazovanje.

Uz članak 66.

Propisuje se plaćanje naknade u Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost za količine kontroliranih tvari i fluoriranih stakleničkih plinova koje trgovac i poduzetnik stavljaju na tržište Republike Hrvatske.

Uz članak 67. do 69.

Propisuju se uvjeti za dobivanje dozvole za obavljanje djelatnosti servisiranja i isključivanja iz uporabe rashladnih i klimatizacijskih uređaja i protupožarnih uređaja i dokazi koji se moraju priložiti uz zahtjev za izdavanje dozvole.

Propisuju se uvjeti za dobivanje dozvole za obavljanje djelatnosti prikupljanja, obnavljanja i uporabe kontroliranih tvari i fluoriranih stakleničkih plinova, odnosno za Centar za prikupljanje, obnavljanje i uporabu kontroliranih tvari i fluoriranih stakleničkih plinova i dokazi koji se moraju priložiti uz zahtjev za izdavanje dozvole.

Odredbom članka 69. propisuje se da Ministarstvo vodi registar pravnih i fizičkih osoba - obrtnika koji se bave djelatnošću uvoza/izvoza i stavljanja na tržište kontroliranih tvari i fluoriranih stakleničkih plinova, servisiranja, prikupljanja, obnavljanja i uporabe tih tvari. Popis pravnih i fizičkih osoba iz Registra se objavljuje na internetskim stranicama Ministarstva.

Uz članak 70.

Propisuje se da dozvolu za uvoz/izvoz kontroliranih tvari izdaje ministarstvo nadležno za trgovinu uz prethodno mišljenje Ministarstva.

Uz članak 71.

Propisuje se obaveza vođenja očevidnika za pravne ili fizičke osobe – obrtnike koje obavljaju djelatnost servisiranja rashladnih i klimatizacijskih uređaja i opreme, dizalica topline, nepokretnih protupožarnih sustava i aparata za gašenje požara koji sadrže kontrolirane tvari ili fluorirane stakleničke plinove ili o njima ovise, o preuzetim uporabljenim količinama tih tvari, postupanju s tim tvarima i o količinama unesenih novih ili uporabljenih kontroliranih tvari i fluoriranih stakleničkih plinova.

Uz članak 72.

Propisuje se obavezno stručno osposobljavanje zaposlenih radnika kod servisera koji rukuju s tvarima koje oštećuju ozonski sloj (kontroliranim tvarima) i određenim fluoriranim stakleničkim plinovima sukladno zahtjevima EU za certificiranje osoblja i pravnih i fizičkih osoba (Uredba 842/2006/EZ i provedbeni akti ove uredbe).

Uređuje se oduzimanje dozvole po prijedlogu inspektora zaštite okoliša.

Uz članak 73.

Zajednička odredba u vezi s dozvolama iz članka 54., 57., 61., 67. i 68. ovoga Zakona o pravu ukidanja istih po prijedlogu inspektora zaštite okoliša te da protiv dozvola iz članka 54., 57., 61., 67. i 68. ovoga Zakona i rješenja o ukidanju istih nije dopuštena žalba, ali se, u skladu s Zakonom o općem upravnom postupku, može pokrenuti upravni spor.

U Glavi VIII. PRAĆENJE EMISIJA STAKLENIČKIH PLINOVA I MJERE ZA UBLAŽAVANJE I PRILAGODBU KLIMATSKIM PROMJENAMA (članci 74. do 118.)

Uz članak 72.

Propisuje se obavezno stručno osposobljavanje zaposlenih radnika kod servisera koji rukuju s tvarima koje oštećuju ozonski sloj (kontroliranim tvarima) i određenim fluoriranim stakleničkim plinovima sukladno zahtjevima EU za certificiranje osoblja i pravnih i fizičkih osoba (Uredba 842/2006/EZ i provedbeni akti ove uredbe).

Uz članak 73.

Zajednička odredba u vezi s dozvolama iz članka 54., 57., 61., 67. i 68. ovoga Zakona o pravu ukidanja istih po prijedlogu inspektora zaštite okoliša te da protiv dozvola iz članka 54., 57., 61., 67. i 68. ovoga Zakona i rješenja o ukidanju istih nije dopuštena žalba, ali se, u skladu s Zakonom o općem upravnom postupku, može pokrenuti upravni spor.

U Glavi VIII. PRAĆENJE EMISIJA STAKLENIČKIH PLINOVA I MJERE ZA UBLAŽAVANJE I PRILAGODBU KLIMATSKIM PROMJENAMA (članci 74. do 118.)

Uz članak 74.

Republika Hrvatska, kao stranka Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime i Kyotskog protokola dužna je pratiti emisije stakleničkih plinova te provoditi mjere u cilju sprječavanja i smanjivanja onečišćivanja koja utječu na promjenu klime, odnosno smanjivanjem emisija stakleničkih plinova, na što učinkovitiji način i uz najmanje moguće troškove. Europska unija je 2003. donijela Direktivu 2003/87/EZ kojom se uspostavlja sustav trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova. Sustavom se omogućuje gospodarskim subjektima da provedbom troškovno učinkovitih mjera smanje emisije stakleničkih plinova. To se postiže izdavanjem dozvola za emisije stakleničkih plinova postrojenjima, te raspodjelom točno određene količine emisijskih jedinica sukladno zadanim kriterijima. Za razdoblje 2013.-2020. godine na nivou Europske unije određena je kvota za sva postrojenja uključena u sustav trgovanja koja je za 21% manja od količine verificiranih emisija koju su ta postrojenja imala 2005. godine. Pri tome jedna emisijska jedinica predstavlja pravo na emisiju jedne tone CO₂ eq. Postrojenja koja provedbom nisko-troškovnih mjera ostvare smanjenje emisija ispod razine dodijeljenih emisijskih jedinica, mogu ostvareni višak emisijskih jedinica prodati postrojenjima čije emisije prekoračuju dozvoljene kvote, a trošak provedbe mjera viši je od troška kupovine emisijskih jedinica.

Uz članak 75.

Kao stranka Kyotskog protokola Republika Hrvatska je dužna uspostaviti nacionalni sustav za praćenje emisija stakleničkih plinova u državi te na godišnjoj osnovi izrađivati Izvješće o emisijama stakleničkih plinova i dostavljati u tajništvo UNFCCC. Nadalje je dužna na dvogodišnjoj osnovi izrađivati i dostavljati izvješće o projekcijama i efektima politike i mjera za smanjenje emisija, a periodično Nacionalno izvješće i promjeni klime. Ove obveze su u Europskoj uniji propisane Odlukom 280/2004/EZ. Po pristupanju u Europsku uniju, Republika Hrvatska će biti obvezna dostavljati navedena izvješća i u Europsku komisiju. Način izrade izvješća i funkcioniranja Nacionalnog sustava propisani su uputama i odlukama UNFCCC i Međuvladinog panela o promjeni klime te u Europskoj uniji, pored navedene, Odlukom 2005/166/EZ.

Daje se ovlast ministru za donošenje pravilnika kojim će se u hrvatsko zakonodavstvo prenijeti obveze navedenih odluka Europske unije o praćenju emisija stakleničkih plinova.

Uz članak 76.

Određuje se obveza Agenciji za zaštitu okoliša za izradu Izvješća o emisijama, projekcijama, efektima politike i mjera: Ministarstvo je nadležno za izradu Nacionalnog izvješća te dostavljanje svih izvješća Tajništvu UNFCCC i Europskoj komisiji.

Uz članak 77.

Izvješće o emisijama koje se na godišnjoj osnovi izrađuje mora se svake godine unaprijediti prelaskom na više razine izvješćivanja za što je potrebno osigurati sve detaljnije podatke koji se dostavljaju Agenciji za zaštitu okoliša. Propisuje se obveza tijelima državne uprave i drugim tijelima javne ovlasti da dostavljaju Agenciji podatke koje prikupljaju i/ili posjeduju bez naknade. Navedene podatke je potrebno dostaviti sukladno tablicama koje na svojim internetskim stranicama objavljuje Ministarstvo, a koje se mijenjanju sukladno zahtjevima koje u izvješću o reviziji hrvatskog izvješća o emisijama stakleničkih plinova objavljuju stručnjaci tima za reviziju Tajništva Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime. Također se propisuje obveza tijelima državne uprave i drugim tijelima javne ovlasti

sudjelovanje u svim fazama dostave podataka, pregleda izvješća i reviziji izvješća jer je dostavljene podatke potrebno pojasniti kako bi se izvršila obveza vezana za transparentnost, pouzdanost i točnost podataka.

Uz članak 78.

Propisuje se osnivanje dva povjerenstva za međusektorsku koordinaciju: za nacionalni sustav za praćenje emisija stakleničkih plinova te za politiku i mjere za ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama koji se osnivaju odlukom Vlade Republike Hrvatske. Za učinkovito izvješćivanje i provedbu mjera smanjenja emisija i prilagodbe klimatskim promjenama nužna je tijesna suradnja svih dionika.

Uz članak 79. i 80.

Propisuje se obveza distributeru goriva za praćenje i izvješćivanje o emisijama stakleničkih plinova u životnom vijeku goriva te postupno smanjivanje emisija za 6% do 2020. godine u odnosu na 2010. godinu. Verificirana izvješća o emisijama iz prošle kalendarske godine distributer je obvezan dostaviti Agenciji do 30. travnja tekuće godine.

Uz članak 81.

Daje je ovlast Vladi da uredbom propiše način praćenja emisija stakleničkih plinova u državi, tijela državne uprave i druga tijela javne vlasti nadležna za pojedine sektore koja dostavljaju podatke, rokove za izradu i dostavu izvješća iz članka 75., način izračuna emisije stakleničkih plinova, način dostavljanja podataka u Agenciju te, način uspostave registra emisijskih jedinica s ciljem izvješćivanja u rokovima i sukladno zadanim smjernicama propisanim međunarodnim ugovorima i propisima Europske unije.

Odredbom ovog članka daje se i ovlast Vladi da propiše način praćenja i dostavljanja verificiranih izvješća o emisiji stakleničkih plinova u životnom vijeku tekućeg naftnog goriva kao i način i rokove ispunjenja obveza smanjenja emisija u životnom vijeku goriva koje se stavlja na domaće tržište.

Uz članak 82. do 85.

Operater postrojenja koje obavlja djelatnost kojom se ispuštaju staklenički plinovi dužan je pribaviti dozvolu za emisije stakleničkih plinova. Obveznici su operateri postrojenja iz industrijskog i energetskog sektora, termoenergetski objekti veći od 20 MW, rafinerije, koksare, metalna, cementna, papirna, keramičarska, staklarska industrija. Obveznici su utvrđeni direktivama 2003/87/EZ i 2009/29/EZ, odnosno člankom 114. ovoga Zakona. Propisuju se uvjeti za izdavanje dozvole za emisije stakleničkih plinova te sadržaj dozvole. Operater je dužan osigurati praćenje o emisijama stakleničkih plinova sukladno planu praćenja koji se prilaže uz zahtjev za ishođenje dozvole. Na usklađenost plana praćenja sa zadanim uputama Agencija daje mišljenje koje dostavlja Ministarstvu.

Uz članak 86. i 87.

Operater postrojenja je obvezan obavijestiti Ministarstvo o svim planiranim promjenama na postrojenju, kao i prestanku rada. Ministarstvo temeljem obavijesti odlučuje o tome da li je potrebno izmijeniti dozvolu ili plan praćenja. Propisuju se rokovi i način dostavljanja obavijesti te postupci vezano za izmjenu dozvole i plana praćenja. Propisuje se pravo ukidanja dozvole iz članka 82. ovoga Zakona po zaprimanju obavijesti o prestanku obavljanja djelatnosti u postrojenju te po prijedlogu inspektora zaštite okoliša te da protiv te dozvole i rješenja o ukidanju iste nije dopuštena žalba, ali se, u skladu sa Zakonom o općem upravnom postupku, može pokrenuti upravni spor.

Uz članak 88.

Obvezuje se operater postrojenja koje je prestalo s radom na izradu i dostavljanje izvješća o emisijama za period u kojem je radilo, određuje se rok za dostavljanje izvješća te postupci vezano za izdavanje i predaju emisijskih jedinica za period rada postrojenja.

Uz članak 89.

Propisuje se raspodjela emisijskih jedinica operaterima koji su ishodili dozvolu iz članka 82. ovoga Zakona. Od 2013. godine postrojenja za proizvodnju električne energije dužna su kupiti sve emisijske jedinice. Industrijskim postrojenjima će se emisijske jedinice dodjeljivati besplatno temeljem referentne vrijednosti u iznosu od 80% u 2013. godini, a smanjivat će se postupno tako da će u 2020. godini iznositi 30%. Postrojenja koja nisu u mogućnosti transferirati troškove kupovine jedinica u cijenu proizvoda će dobivati sve besplatne emisijske jedinice temeljem referentne vrijednosti. Pravila o besplatnoj dodjeli emisijskih jedinica propisuje ministar pravilnikom iz članka 90. stavka 4. ovoga Zakona.

Uz članak 90.

Referentne vrijednosti su određene za pojedine sektore i proizvode temeljem 10% najefikasnijih postrojenja iz tih sektora u Europskoj uniji, a usvojene su Odlukom 2011/278/EU o utvrđivanju prijelaznih pravila na razini Zajednice o usklađenoj besplatnoj dodjeli emisijskih jedinica sukladno članku 10.a Direktive 2003/87/EZ. U navedenoj Odluci daje se definicija postojećeg postrojenja na način da pored postrojenja koja su ishodila dozvolu za emisije stakleničkih plinova do 30. lipnja 2011. godine, uključuje i postrojenja koja prije navedenog datuma rade i za koja je ishođen odgovarajući akt kojim se uređuje gradnja i zaštita okoliša. Za nova postrojenja emisijske jedinice će se dodjeljivati po istim načelima. Novim postrojenjem smatra se postrojenje koje je započelo s radom i prvi puta ishodilo dozvolu za emisije stakleničkih plinova nakon 30. lipnja 2011. godine. Daje se ovlast ministru za donošenje pravilnika kojim će se u hrvatsko zakonodavstvo prenijeti način besplatne dodjele emisijskih jedinica i referentne vrijednosti utvrđene Odlukom 2011/278/EU, a koji će primjenjivati do dana stupanja u Europsku uniju.

Uz članak 91.

Operater postrojenja za koji je ishođena dozvola iz članka 82. ovoga Zakona može Ministarstvu uputiti zahtjev za besplatnom dodjelom emisijskih jedinica, kojem mora priložiti verificirane podatke o djelatnostima na propisanim obrascima i sukladno gore navedenim pravilima kojima su utvrđene i referentne vrijednosti. Ministarstvo izračunava količinu emisijskih jedinica koje će se dodjeljivati besplatno te izrađuje popis postojećih postrojenja koja su na dan 30. lipnja imaju dozvolu ili započeli s radom i ishodili dozvole prema propisu o gradnji i zaštiti okoliša. Popis, koji sadrži i količinu emisijskih jedinica se objavljuje na internetskim stranicama i šalje Europskoj komisiji na odobrenje. Nakon odobrenja popisa postrojenja i količine emisijskih jedinica, Ministarstvo izdaje rješenje postojećem postrojenju u kojem se određuje količina emisijskih jedinica koje će se postrojenju dodijeliti besplatno za svaku kalendarsku godinu u razdoblju 2013.-2020. godine. Isti postupak se primjenjuje i za nova postrojenja.

Uz članak 92.

S novom Direktivom 2008/101/EZ 2008. godine je izmijenjena i dopunjena Direktiva 2003/87/EZ radi uključivanja zrakoplovne djelatnosti u sustav trgovanja emisijskim jedinicama Zajednice. Operateri zrakoplova dužni su pratiti i izvješćivati o emisijama stakleničkih plinova koje nastaju obavljanjem zrakoplovne djelatnosti te imaju obvezu predati količinu emisijskih jedinica koja odgovara njihovim emisijama.

Ova obveza se odnosi na operatore zrakoplova kojima je Hrvatska izdala licenciju ili operaterima zrakoplova koji su Hrvatskoj pripisani kao državi članici za upravljanje zbog najvećih pripisanih emisija. Sukladno pregovaračkim stajalištima Republika Hrvatska će preuzeti administriranje nad operaterima zrakoplova za odlazne i dolazne letove iz Europske unije od 1. siječnja 2014. godine. Od 2010. godine odlazne i dolazne letove prema državama članicama Europske unije te obveze hrvatskih operatera zrakoplova administriraju države članice Europske unije koje su određene za upravljanje za svakog operatera zrakoplova iz trećih država. Tako je Njemačka nadležna za administriranje hrvatskog operatera zrakoplova Croatia Airlines, i Vladinog zrakoplova, a Francuska za Dubrovnik Airlines.

Za dolazne i odlazne letove iz zračnih luka u Republici Hrvatskoj, uključujući i letove unutar države u pregovaračkim stajalištima su utvrđeni prijelazni rokovi.

Uredbom iz članka 114. ovoga Zakona propisat će se kategorije letova koje podliježu obvezama.

Uz članak 93.

Utvrđuje se obveza i rokovi za provedbu praćenja tonских kilometara i emisija, za što su operatori zrakoplova dužni izraditi i dostaviti Ministarstvu na odobrenje planove praćenja. Ministarstvo izdaje odobrenje za planove praćenja za koje je Agencija dostavila pozitivno mišljenje. Za dolazne i odlazne letove iz zračnih luka u Republici Hrvatskoj, uključujući i letove unutar države planovi praćenja se prvi puta podnose do kraja kolovoza 2011. godine.

Uz članak 94. do 95.

Za razdoblje 2013.-2020. godine operator zrakoplova Ministarstvu će uputiti zahtjev za besplatnom dodjelom emisijskih jedinica, kojem mora priložiti verificirane podatke o tonским kilometrima i emisijama u promatranoj godini.

Propisuju se rokovi i način podnošenja zahtjeva za besplatnom dodjelom emisijskih jedinica. Za dolazne i odlazne letove iz zračnih luka u Republici Hrvatskoj, uključujući i letove unutar države zahtjev za besplatnom dodjelom emisijskih jedinica se podnosi do 31. ožujka 2013. godine, a promatrana godina je 2012. godine.

Zahtjeve za besplatnom dodjelom emisijskih jedinica dostavljaju se Europskoj komisiji radi utvrđivanja referentne vrijednosti na temelju koje se izračunava količina emisijskih jedinica koje će se dodjeljivati besplatno. Ministarstvo na temelju navedene referentne vrijednosti donosi rješenje o besplatnoj dodjeli emisijskih jedinica. Propisuje se način izračuna emisijskih jedinica koje će se dodijeliti besplatno operatoru zrakoplova.

Uz članak 96. do 97.

Propisuju se uvjeti, rokovi i način na koji operator zrakoplova koji je započeo s obavljanjem ove djelatnosti nakon promatrane godine ili je ostvario povećanje tonских kilometra za najmanje 18% može zatražiti besplatne emisijske jedinice iz posebne rezerve za operatore zrakoplova. Sve zahtjeve za besplatnom dodjelom emisijskih jedinica se dostavljaju Europskoj komisiji radi utvrđivanja referentne vrijednosti na temelju koje se izračunava količina emisijskih jedinica koje će se dodjeljivati besplatno. Ministarstvo na temelju navedene referentne vrijednosti donosi rješenje o besplatnoj dodjeli emisijskih jedinica. Propisuje se i način izračuna emisijskih jedinica te maksimalna količina koja će se dodijeliti besplatno operatoru zrakoplova iz posebne rezerve.

Uz članak 98.

Propisuje se da operateri postrojenja i operatori zrakoplova za ispunjenje svojih obveza mogu koristiti emisijske jedinice proizašle iz provedbe projektnih aktivnosti koje mogu kupiti na

tržištu, dok će se način i obim korištenja emisijskih jedinica iz projekata propisati uredbom iz članka 114. ovoga Zakona.

Uz članak 99.

Pregovaračkim stajalištima utvrđen je postotak za izračun iznosa emisijskih jedinica koje će Republika Hrvatska moći prodati na dražbi. Za provedbu dražbi Hrvatska mora imenovati dražbovatelja te izabrati dražbovni sustav. Većina članica će sudjelovati na centraliziranom dražbovnom sustavu u Briselu, a Njemačka, Španjolska, Velika Britanija i Poljska su se odlučile uspostaviti vlastiti dražbovni sustav. Daje se ovlast Vladi da imenuje dražbovatelja koji će u ime Republike Hrvatske obavljati poslove dražbe emisijskih jedinica te da na prijedlog Ministarstva donese odluku o izboru dražbenog sustava.

Daje se ovlast Vladi za donošenje uredbe kojom će se u hrvatsko zakonodavstvo prenijeti zahtjevi vezano za provedbu dražbi utvrđeni Uredbom Komisije (EU) br. 1031/2010, a koja će primjenjivati do dana stupanja u Europsku uniju.

Uz članak 100.

Propisuje se obveza uplaćivanja 95% financijskih sredstava ostvarenih prodajom emisijskih jedinica na dražbi na poseban račun Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost te 5% u državni proračun Republike Hrvatske. Propisuje se, sukladno odredbama Direktive 2009/29/EZ, namjena korištenja financijskih sredstava. Plan korištenja sredstava donosi Vlada.

O načinu korištenja financijskih sredstava obavještava se Komisija i Vlada Republike Hrvatske.

Uz članak 101. do 103.

Propisuje se vođenje emisijskih jedinica izdanih od 2013. godine operaterima postrojenja, operatorima zrakoplova te fizičkim i pravnim osobama u Registru Unije. Propisuje se način vođenja računa za što je zadužena Agencija, način raspolaganja s emisijskim jedinicama te pokrivanje operativnih troškova. Način rada Registra Unije propisan je Uredbom Komisije (EU) br. 920/2010 o standardiziranom i zaštićenom sustavu registara u skladu s Direktivom 2003/87/EZ i Odlukom br. 280/2004/EZ.

Daje se ovlast ministru za donošenje pravilnika kojim će propisati način rada Registra Unije te način i uvjeti za otvaranje, zatvaranje računa i drugih radnji vezano za rad s računima sukladno odredbama Uredbe Komisije (EU) br. 920/2010, a koji će primjenjivati do dana stupanja u Europsku uniju.

Uz članak 104. do 106.

Operaterima postrojenja i operatorima zrakoplova se na njihove korisničke račune u Registru Unije svake godine najkasnije do 28. veljače izdaje iznos emisijskih jedinica utvrđen rješenjem o besplatnoj dodjeli emisijskih jedinica. Postrojenja su dužna svake godine najkasnije do 30. travnja predati iznos emisijskih jedinica u Registru Unije koji odgovara njihovim ukupnim emisijama iz postrojenja ili zrakoplovnih djelatnosti iz prethodne godine. Ako su im emisije više od iznosa besplatnih emisijskih jedinica, razliku trebaju kupiti od drugog gospodarskog subjekta uključenog u sustav trgovanja, putem aukcije ili emisijske jedinice proizašle iz provedbe projekata u okviru Kyotskog protokola. Proizvođači električne energije moraju cjelokupan iznos kupiti putem aukcije ili na jedan od navedenih načina. Za svaku tonu emisije stakleničkih plinova koju nije opravdao emisijskim jedinicama, operater postrojenja i operator zrakoplova plaća naknadu u protuvrijednosti 100 eura. Daje se ovlast Agenciji da povuče iznos emisijskih jedinica s korisničkog računa operatera postrojenja i operatora zrakoplova ako ne izvrši obvezu predaje emisijskih jedinica u propisanom roku.

Uz članak 107.

Operatoru zrakoplova može se zabraniti upravljanje letovima ukoliko ne ispunjava obveze vezano za praćenje emisija i tonskih kilometara, dostavljanje verificiranih izvješća o tonskim kilometrima i emisijama, izvršenje obveza predaje emisijskih jedinica te plaćanje naknade u protuvrijednosti od 100 eura. Odluku o zabrani leta donosi Komisija na poziv Ministarstva koji uz poziv dostavlja propisanu dokumentaciju.

Uz članak 108. do 110.

Operateri postrojenja i operatori zrakoplova su dužni pratiti emisije iz postrojenja i obavljanja zrakoplovne djelatnosti sukladno odobrenom planu praćenja i dostavljati verificirana izvješća Agenciji do 31. ožujka tekuće godine za proteklu kalendarsku godinu. Verifikaciju izvješća obavljaju pravne osobe ovlaštene za taj posao. Posao verifikacije izvješća uključuje posjet postrojenju, odnosno operatoru zrakoplova te utvrđivanje da li se praćenje emisija obavlja sukladno odobrenom planu praćenja, da li su uključeni svi izvori, pregledom mjernih instrumenata itd. Nadalje verifikator kontrolira da li su korektno izračunate emisije pregledom dokumentacije kao što su fakture i dr. Verifikator potvrđuje izračun emisija izjavom o verifikaciji. Daje se ovlaštenje Ministarstvu da procijeni emisije postrojenju odnosno operatoru zrakoplova ukoliko ne dostavi verificirano izvješće ili čije izvješće nije ocijenjeno kao zadovoljavajuće, a korisnički račun navedenom operatoru postrojenja odnosno operatoru zrakoplova se blokira do izvršenja obveze predaje zadovoljavajućeg verificiranog izvješća. Nadalje se daje ovlaštenje Ministarstvu da zbog kontrole izvješćivanja i provedbe poslova verifikacije može izvršiti naknadnu verifikaciju čija provedba se financira iz sredstvima državnog proračuna Republike Hrvatske.

Uz članak 111.

Hrvatska kao stranka Kyotskog protokola ima obvezu sukladno Prilogu B Protokola smanjiti emisije stakleničkih plinova za 5% u odnosu na visinu emisije u baznoj godini. Na godišnjoj osnovi se izvješćuje o emisijama stakleničkih plinova na nacionalnoj razini, a na dvogodišnjoj osnovi izrađuje se izvješće o projekcijama emisija i efektima politike i mjera na razinu emisija.

Daje se ovlast Vladi da donese odluku o kupovini dodatnih jedinica dodijeljenih kvota (AAUs) na prijedlog Ministarstva u slučaju rasta emisija i ocjene da se ne može ispuniti obveza prema Kyotskom protokolu, odnosno posudbu iz kvote Europske unije, sukladno Protokolu potpisanom u lipnju 2011. godine.

Uz članak 112. i 113.

Odredbama Direktive 2009/29/EZ članicama se dozvoljava isključivanje malih postrojenja kao i bolnica iz sustava trgovanja ako emisije iz malih postrojenja ne prelaze 25 000 t CO₂ eq godišnje i imaju nazivnu ulaznu toplinsku snagu ispod 35 MW. Postrojenja se mogu isključiti ako provode mjere smanjenja emisija kojima će doprinijeti ekvivalentnom smanjenju emisija stakleničkih plinova, tj. smanjenju od 21% u odnosu na njihove verificirane emisije u 2005. godini ili su pokrivena s nekim drugim instrumentom.

Uz članak 114.

Daje se ovlast Vladi Republike Hrvatske da uredbom propiše sve elemente vezano za funkcioniranje sustava trgovanja emisijskim jedinicama.

Uz članak 115.

Odlukom 406/2009/EZ s ciljem država članica da smanje svoje emisije stakleničkih plinova kako bi ispunile obveze Zajednice za smanjenje emisija stakleničkih plinova do 2020. godine, odnosno Prilogom II. navedene Odluke, za države članice je utvrđen postotak ograničenja za sektore koji nisu pokriveni Direktivom 2003/87/EZ o trgovanju emisijama stakleničkih plinova (dio industrijskih procesa, uporaba otapala i drugih proizvoda, poljoprivreda, gospodarenje otpadom, kućanstva, promet itd.). Za Hrvatsku je u pregovaračkim stajalištima utvrđen postotak: +11%. To znači da se rast emisija iz ovih sektora trebaju ograničiti do 11% u odnosu na razinu iz 2005. godine. Komisija će na temelju godišnjeg Izvješća o emisijama stakleničkih plinova odrediti godišnju alokaciju emisija za svaku državu članicama za razdoblje 2013.-2020. godine u skladu s linearnom linijom oduzimajući emisije iz sektora ETS od njihovih ukupnih emisija. Ispunjavanje obveze ograničenja emisija iz sektora koji nisu obuhvaćeni sustavom trgovanja stavlja se u nadležnost središnjih tijela državne uprave nadležnih za poslove sektora u kojima se moraju ograničiti emisije. Daje se ovlast Ministarstvu da kontrolira ispunjenje ove obveze ograničenja rasta emisija, predlaganje mjera, predlaganja prodaje odnosno kupovine emisijskih jedinica vezano za ispunjenje obveza.

Uz članak 116.

U sklopu Kyotskog protokola omogućava se da zemlje zadovolje svoje obveze „domaćim“ mjerama i dodatno putem mehanizma zajedničke provedbe (JI), mehanizma čistog razvoja (CDM) ili trgovanjem emisijom (ET). JI i ET su mehanizmi koji vrijede između država stranaka Priloga I. Okvirna Konvencije, a CDM je mehanizam koji vrijedi između bilo koje države Priloga I., te onih koje nisu u Prilogu I. Okvirne Konvencije.

Propisuje se provedba projektnih aktivnosti u okviru fleksibilnih mehanizama Kyotskog protokola te se daje ovlast ministru da imenuje povjerenstvo za vrednovanje projektnih aktivnosti te ovlast Vladi da uredbom propiše postupak primjene fleksibilnih mehanizama.

Uz članak 117.

Radi smanjenja koncentracije CO₂ u atmosferi i ublaženja klimatskih promjena uvodi se tehnologija hvatanja i geološkog skladištenja ugljikovog dioksida (tehnologija CCS). Sastoji se od hvatanja ugljikovog dioksida (CO₂) iz industrijskih postrojenja, njegovoga prijenosa u skladišni geoprostor i utiskivanja u odgovarajuće podzemne geološke formacije radi trajnog skladištenja. Države mogu donijeti odluku o tome da li će na svom teritoriju dozvoliti geološko skladištenje CO₂. Daje se ovlast Vladi da na prijedlog ministarstava nadležnih za rudarstvo i zaštitu okoliša može donijeti odluku kojom se dopušta geološko skladištenje CO₂ te se propisuje da Vlada uredbom pobliže propiše uvjete, nadležnosti i obveze vezano za geološko skladištenje CO₂.

Uz članak 118.

Obzirom da će, i uz provedbu mjera smanjenja emisija stakleničkih plinova, a sukladno 4. Izvješću Međunarodnog tijela za klimatske promjene, u pojedinim područjima doći do klimatskih promjena, države trebaju, za sve sektore koji su ranjivi, procijeniti utjecaj klimatskih promjena i mjere prilagodbe. Propisuje se izrada i sadržaj Akcijskog plana za prilagodbu klimatskim promjenama te nadležnost središnjih tijela državne uprave i drugih tijela javne vlasti za provedbu mjera u pojedinim sektorima.

U Glavi IX. INFORMACIJSKI SUSTAV ZAŠTITE ZRAKA (članci 119. do-121.)

Uz članke 119. do 121.

Za potrebe upravljanja kvalitetom zraka uspostavlja se informacijski sustav o kvaliteti zraka koji je sastavni dio informacijskog sustava zaštite okoliša.

Podaci iz informacijskog sustava služe za izradu dokumenata zaštite i poboljšanja kvalitete zraka, te za razmjenu informacija i podataka o stanju kvalitete zraka za potrebe izvješćivanja prema međunarodnim ugovorima i drugim međunarodnim obvezama.

Radi standardiziranja dostave podataka iz informacijskog sustava, daje se ovlast ministru da pravilnikom propiše način dostave podataka (Odluka Vijeća 97/101/EZ od 27. siječnja 1997. godine o uspostavljanju recipročne razmjene informacija i podataka iz mreža i pojedinačnih postaja o kakvoći zraka).

U cilju osiguravanja brže, relevantne i pouzdane informacije o stanju kvalitete zraka, Agenciji za zaštitu okoliša nalaže se/povjerava objedinjavanje prikupljanja podataka o zraku, njihova obrada i vođenje informacijskog sustava.

U Glavi X. FINANCIRANJE ZAŠTITE ZRAKA, OZONSKOG SLOJA I UBLAŽAVANJA POSLJEDICA KLIMATSKOH PROMJENA I XI. EKONOMSKI POTICAJI (članak 122.)

Uz članak 122.

Odredbom ovoga članka utvrđuju se izvori financiranja zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama, te popis područja za što se koriste sredstva.

XI. EKONOMSKI POTICAJI (članak 123.)

Uz članak 123.

Odredbom ovoga članka daje se mogućnost da se posebnim propisom odrede olakšice i oslobađanja od plaćanja poreza na dobit u cilju ubrzanog ulaganja u čistije tehnologije, obnovljive izvore energije i slično.

U Glavi XII. i XIII. UPRAVNI I INSPEKCIJSKI NADZOR (članci 124. do 144.)

Uz članke 124. do 144.

Ovim člancima određuju se tijela i propisuje način obavljanja upravnog inspekcijskog nadzora i odgovarajuća primjena odredbi ovoga zakona za upravni i inspekcijski nadzor.

U Glavi XIV. KAZNENE ODREDBE (članci 145. do 149.)

Uz članke 145. do 149.

Propisane su novčane kazne za neizvršenje obveza propisanih ovim Zakonom i provedbenih propisa donesenih temeljem ovoga Zakona.

U Glavi XV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE (članci 150. do 159.)

Uz članke 150. do 159.

Uređuju se prijelazne i završne odredbe ovog Zakona.

IV. FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVOĐENJE ZAKONA I NAČIN OSIGURANJA TIH SREDSTAVA

Za provedbu Zakona o zaštiti zraka financijska sredstva osigurana su u državnom proračunu Republike Hrvatske, na pozicijama Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, Državnog hidrometeorološkog zavoda i Agencije za zaštitu okoliša. Sredstva se planiraju za donošenje nacionalnih planova, programa i izvješća, izradu stručnih podloga za pripremu provedbenih propisa, rada povjerenstava, uspostave i rada državne mreže za trajno praćenje kvalitete zraka, sustava za osiguranje kvalitete mjerenja, sustava za atmosfersko modeliranje prijenosa i taloženja onečišćujućih tvari na području Republike Hrvatske, registra emisija stakleničkih plinova te uspostave nacionalnog programa za ublaženje klimatskih promjena.

Predloženim Zakonom planira se osnivanje referentnih laboratorija čiji će se rad djelomično financirati i sredstvima državnog proračuna Republike Hrvatske, te je potrebno planirati nova sredstva od 2012. godine na dalje.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

Hrvatski sabor je na 23. sjednici održanoj 15. srpnja 2011. godine u prvom čitanju raspravljao o Prijedlogu predmetnog zakona, kojega je prihvatio s time da se predlagatelju upute sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja izneseni u raspravi radi pripreme Konačnog prijedloga zakona.

Prihvća se prijedlog Odbora za zaštitu okoliša Hrvatskoga sabora

Odbor za zaštitu okoliša Hrvatskoga sabora smatra da su se promijenili uvjeti koje moraju zadovoljiti ispitni laboratoriji za poslove praćena kvalitete zraka, odnosno da se preciznije urede uvjeti kojima moraju udovoljiti mjeriteljski laboratoriji za poslove praćena kvalitete zraka.

Prihvaćeno:

- Glava VI. Djelatnost praćena kvalitete zraka

Prihvća se u raspravi izneseno mišljenje Odbora za zaštitu okoliša Hrvatskoga sabora

Odbor za zaštitu okoliša Hrvatskoga sabora ukazao je na nužnost da Republika Hrvatska poduzme odgovarajuće mjere u cilju prilagodbe Republike Hrvatske klimatskim promjenama, odnosno da bi se lakše prilagodila rizicima koji će biti uvjetovani promjenama klime.

Prihvaćeno:

- članak 118.

Prihvća se primjedba Odbora za europske integracije Hrvatskoga sabora

Odbor za europske integracije Hrvatskoga sabora smatra da je datum ulaska u sustav Europske unije važno odrediti što ranije, posebice sa stajališta provedbe pravne stečevine iz

područja klimatskih promjena, te kako bi se što uspješnije iskoristilo pravo korištenja sredstava iz fondova Europske unije.

Prihvaćeno:

- tijekom završetka pregovora o pristupanju Republike Hrvatske u Europsku uniju određen je rok pune uspostave sustava trgovanja emisijskim jedinicama od 1. siječnja 2013. godine, kad će se postrojenjima na njihove račune u Registru Unije dodijeliti razmjerni dio emisijskih jedinica koji mu pripada za pojedinu kalendarsku godinu, slijedom toga određeno je da će se pravila odnosno propisi Europske unije kojima se uređuje dražba, registar Unije, besplatna dodjela emisijskih jedinica te praćenje i izvješćivanje emisija stakleničkih plinova prenijeti provedbenim propisima donesenim na temelju ovoga Zakona,
- s obzirom na različite datuma primjene sustava trgovanja emisijskim jedinicama za postrojenja (1. siječnja 2013. godine) i zrakoplove (1. siječnja 2014. godine) odredbe članaka 104., 105. i 108. uređuju prava i obveze operatera postrojenja i operatora zrakoplova posebno,
- u članku 108. dodan je novi stavak 3. koji propisuje obvezu praćenja emisija stakleničkih plinova za operatore zrakoplova koji obavljaju dodatne zrakoplovne djelatnosti za razdoblje od 1. srpnja 2013. godine.

Prihvaća se prijedlog Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora

Odbor za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora ukazuje da tekst Prijedloga zakona valja prigodom utvrđivanja Konačnog prijedloga pravno i nomotehnički doraditi.

Prihvaća se:

- cijeli tekst Zakona je pravno i nomotehnički doraden.

Prihvaća se primjedba zastupnika dr. sc. Zdenka Franića u ime Kluba zastupnika SDP-a

Zastupnik dr. sc. Zdenko Franić smatra da radom državne mreže treba upravljati stručno osposobljena institucija, što je zasigurno Državni hidrometeorološki zavod, ali kada obavlja stručne poslove praćenja kvalitete zraka, a zbog zaštite tržišnog natjecanja, Državni hidrometeorološki zavod mora udovoljavati svim uvjetima kao i druge pravne osobe - ispitni laboratoriji u Republici Hrvatsko, odnosno proći kroz proces akreditacije kod nacionalnog akreditacijskog tijela.

Prihvaćeno:

- članak 28. stavci 1. i 2.
- članci 54. do 61.

VI. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA KOJI NISU PRIHVAĆENI

Prihvaćeni su svi prijedlozi i mišljenja dani u raspravi o Prijedlogu zakona u Hrvatskome saboru u prvom čitanju.